

บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิก
ในสถานศึกษาสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4

โดย

บาทหลวงพงษ์เกษม สัจจวาลย์เพชร

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2548

ISBN 974 - 11 - 6230 - 8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**THE ROLE OF ADMINISTRATORS IN SUPPORTING THE CATHOLIC
MORAL PRINCIPLES IN THE ARCHDIOCESE OF
BANGKOK'S SCHOOLS REGION 4**

By

Phongkasem Sangvalpetch

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

A Master's Report Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF EDUCATION

Department of Educational Administration

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2005

ISBN 974 – 11 - 6230 - 8

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้สารนิพนธ์เรื่อง “บทบาทของผู้บริหาร
ในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษาสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4”
เสนอโดย บาทหลวงพงษ์เกษม สังวาลย์เพชร เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิสาข์ จิตวิวัฒน์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ รักษาราชการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ผู้ควบคุมสารนิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

คณะกรรมการตรวจสอบสารนิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.ศรียา สุขพานิช)

...../...../.....

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)

...../...../.....

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชวันชม ชินะดังกูร)

...../...../.....

K45252514 : สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คำสำคัญ : บทบาทของผู้บริหาร / การส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษาสังกัด

อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4

พงษ์เกษม สัจจวาลย์เพ็ชร : บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษา สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 (THE ROLE OF ADMINISTRATORS IN SUPPORTING THE CATHOLIC MORAL PRINCIPLES IN THE ARCHDIOCESE OF BANGKOK'S SCHOOLS REGION 4) อาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์ : ผศ.ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์. 119 หน้า. ISBN 974 - 11- 6230 - 8

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) บทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงในการส่งเสริมหลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษา 2) บทบาทของผู้บริหารตามความคาดหวังในการส่งเสริมหลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษา 3) ความแตกต่างระหว่างบทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงกับความคาดหวังในการส่งเสริมหลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษา สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 ประชากรคือ สถานศึกษาคาทอลิก เขต 4 ของ อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ 8 แห่ง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับการส่งเสริมหลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษา สร้างจากกรอบแนวทางการพัฒนาจิตตาคิบาลของโรงเรียนในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ รวบรวม ข้อมูลเดือนธันวาคม 2548 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (f) ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงในการส่งเสริมหลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษาสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ งานช่วยเหลือผู้ยากไร้ งานอภิบาล งานการจัดการมาตรฐาน งานการสร้างบรรยากาศสิ่งแวดล้อม และทรัพยากร งานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และอบรม และงานปฏิบัติธรรม ตามลำดับ
2. บทบาทของผู้บริหารตามความคาดหวังในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษา สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ งานการจัดการมาตรฐาน งานอภิบาล งานการสร้างบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร งานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และอบรม งานช่วยเหลือผู้ยากไร้ และงานปฏิบัติธรรม ตามลำดับ
3. บทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงกับความคาดหวังในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษา สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 ทั้งในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2548

ลายมือชื่อนักศึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์

K 45252514 : MAJOR : EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEY WORDS : THE ROLE OF ADMINISTRATORS / THE SUPPORTING CATHOLIC PRINCIPLES

PHONGKASEM SANGVALPETCH : THE ROLE OF ADMINISTRATORS IN SUPPORTING THE CATHOLIC MORAL PRINCIPLES IN THE ARCHDIOCESE OF BANGKOK'S SCHOOLS REGION

4. MASTER'S REPORT ADVISOR : ASST.PROF. PRASERT INTARAK, Ed.D. 119 pp. ISBN 974 - 11- 6230 – 8

The purposes of this research were to find 1) the real role of administrators in supporting the Catholic moral principles in school, 2) the expectation of the role of administrators in Catholic moral principles in schools, and 3) the difference between the real role of administrators and the expectation in supporting Catholic moral principles in archdiocesan schools. The population was 8 Catholic schools in region 4 of the Archdiocese of Bangkok. The data were collected in December 2005. The statistics used in data analysis were frequency (f), percentage (%), mean (\bar{X}) standard deviation (S.D) and the t-test.

The findings were as follows :

1. The real role of administrators in supporting the Catholic moral principles in schools were at a high level both overall and each aspect : generous sharing of resources with the poor, pastoral work, managed standard work, the creation of a good atmosphere and work environment, the learning activity and training, and mediation respectively.

2. The expectation of the role of administrators in supporting the Catholic moral principles in schools were at a high level both in overall and each aspect : managed standard work, nurture work, creating a good atmosphere and work environment, the learning activities and training, and meditation, and generous sharing of resources with the poor respectively.

3. There were no difference between the real role of administrators and the expectation in supporting Catholic moral principles both overall and each expect.

Department of Educational Administration, Graduate School, Silpakorn University, Academic Year 2005

Student's signature

Master's Report Advisor signature

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์นี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเพราะได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่ง จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทรักษ์ ประธานผู้ควบคุมสารนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชวนชม ชินะตังกูร กรรมการผู้ควบคุมสารนิพนธ์ และอาจารย์ ดร.ศรียา สุขพานิช กรุณาเป็น ประธานสอบ ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาต่าง ๆ จนสำเร็จเรียบร้อยโดยสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอ กราบขอบพระคุณเป็น อย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.วิทยา คู่วิรัตน์ บาทหลวงศักดิ์ชัย ทรัพย์อัประไมย บาทหลวง บัญชา กิจประเสริฐ ปริญญาโทภาษาไทย และนายไชยกาล เพชรชัด ศึกษาานิเทศก์ สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ และขอขอบคุณ บาทหลวงที่รับผิดชอบ โรงเรียนและซิสเตอร์ที่เป็นผู้จัดการหรือครูใหญ่ ผู้ช่วยฝ่ายบริหารที่ปฏิบัติงานของจิตตภิบาลและ ครูผู้ช่วยการปฏิบัติการสอน ที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม เพื่อน ๆ รุ่น 22 ทุกคน และผู้มีส่วนช่วยเหลือ ที่คอยให้ความช่วยเหลือสนับสนุนด้านต่าง ๆ รวมทั้งเป็นกำลังใจในการทำสาร นิพนธ์เล่มนี้จนสำเร็จสมบูรณ์ดี

คุณประโยชน์อันเนื่องมาจากสารนิพนธ์เล่มนี้ ขอมอบบูชาแด่ คุณพ่อ คุณแม่ คุณครู อาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชา และครอบครัว “สังวาลย์เพชร” ทุกคน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	2
ปัญหาของการวิจัย	4
วัตถุประสงค์การวิจัย	6
ข้อคำถามของการวิจัย.....	6
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	11
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	12
บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารในสถานศึกษาคาทอลิก	12
บทบาทของผู้บริหารในการทำหน้าที่ยานอภิบาลในสถานศึกษาคาทอลิก.....	14
บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมหลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษา.....	15
บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมหลักธรรมตามแบบพระเยซูคริสตเจ้า.....	19
ข้อมูลพื้นฐานในสังฆมณฑลกรุงเทพฯ.....	21
นโยบายในการปฏิบัติพันธกิจของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย.....	23
การดำเนินงานของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ.....	25
กรอบงานด้านอภิบาล	30
กรอบงานด้านแพร่ธรรม.....	33

บทที่	หน้า
กรอบงานด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษา	34
กรอบงานด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	35
กรอบงานด้านบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม ทรัพยากร	36
กรอบงานด้านการจัดการ มาตรฐาน	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	38
งานวิจัยในประเทศ	38
งานวิจัยต่างประเทศ	43
สรุป	47
3 การดำเนินการวิจัย	48
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	48
ระเบียบวิธีวิจัย	49
แผนแบบของการวิจัย	49
ประชากร	49
ตัวแปร	50
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	53
การสร้างเครื่องมือ	54
การเก็บรวบรวมข้อมูล	54
การวิเคราะห์ข้อมูล	55
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	55
สรุป	56
4 การวิเคราะห์ข้อมูล	57
ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวและข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม	57
ตอนที่ 2 บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิก ในสถานศึกษา สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4	59
ตอนที่ 3 ความแตกต่างระหว่างบทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงกับ บทบาทตามความคาดหวังในการส่งเสริมการใช้หลักธรรม คาทอลิกในสถานศึกษาคาทอลิก สังกัดอัครสังฆมณฑล กรุงเทพฯ เขต 4	62

บทที่	หน้า
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 69
	สรุปผลการวิจัย 69
	อภิปรายผล..... 70
	ข้อเสนอแนะ 78
	ข้อเสนอแนะทั่วไป 78
	ข้อเสนอแนะของการวิจัยครั้งต่อไป..... 79
	บรรณานุกรม 80
	ภาคผนวก
	ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย..... 85
	ภาคผนวก ข หนังสือขอทดลองเครื่องมือ 91
	ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล..... 97
	ภาคผนวก ง ค่าความดัชนีความสอดคล้อง (IOC) 99
	ภาคผนวก จ ค่าดัชนีความเชื่อมั่นของเครื่องมือ 102
	ภาคผนวก ฉ รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ 106
	ภาคผนวก ช แบบสอบถามเพื่อการวิจัย 108
	ประวัติผู้วิจัย 119

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนผู้ให้ข้อมูล	50
2	จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่ง	58
3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดองค์กรสังคมเขตกรุงเทพมหานคร เขต 4	60
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับบทบาทของผู้บริหารตามความคาดหวังในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดองค์กรสังคมเขตกรุงเทพมหานคร เขต 4	61
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับบทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทตามความคาดหวังในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดองค์กรสังคมเขตกรุงเทพมหานคร เขต 4	62
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทตามความคาดหวังในการใช้หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดองค์กรสังคมเขตกรุงเทพมหานคร เขต 4 รายชื่อ ด้านงานอภิบาล	63
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับบทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงและบทบาทตามความคาดหวังในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดองค์กรสังคมเขตกรุงเทพมหานคร เขต 4 รายชื่อ ด้านงานปฏิบัติธรรม	64
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับบทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงและบทบาทตามความคาดหวังในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดองค์กรสังคมเขตกรุงเทพมหานคร เขต 4 รายชื่อ ด้านงานอภิบาล	65

ตารางที่	หน้า
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับบทบาทของผู้บริหาร ที่ปฏิบัติจริงและบทบาทตามความคาดหวังในการส่งเสริมการใช้ หลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษา สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 รายชื่อ ด้านงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และอบรม 66
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับบทบาทของผู้บริหาร ที่ปฏิบัติจริงและบทบาทตามความคาดหวังในการส่งเสริมการใช้ หลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษา สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 รายชื่อ ด้านงานการสร้างและจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และทรัพยากร 67
11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับบทบาทของผู้บริหาร ที่ปฏิบัติจริงและบทบาทตามความคาดหวังในการส่งเสริมการใช้ หลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษา สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 รายชื่อ ด้านงานการจัดการมาตรฐาน 68

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

สารบัญแผนภูมิ

ตารางที่		หน้า
1	ขอบข่ายทางทฤษฎีของการวิจัย.....	8
2	ขอบเขตของการวิจัย.....	10
3	โครงสร้างการบริหารงานของสภาการศึกษาภาคทอริกแห่งประเทศไทย.....	27
4	โครงสร้างการบริหารงานของจิตตาศึกษาในโรงเรียนของ อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ.....	28
5	กรอบงานหลักของงานจิตตาศึกษา.....	29

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 1

บทนำ

บทบาทของผู้บริหารในการบริหารการศึกษาเป็นงานที่สำคัญยิ่ง เพราะเป็นการสร้างความ เป็นมนุษย์ของบุคคลทั้งชีวิตให้บรรลุเป้าหมายคือเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ซึ่งผลสำเร็จไปปรากฏที่ บุคลากรดี นักเรียนดี ในลักษณะมีความประพฤติดี มีความรู้ดี บำเพ็ญประโยชน์ให้แก่สังคม ประกอบอาชีพสุจริตและเป็นพลเมืองดีของชาติในที่สุด ผู้บริหารจึงย่อมต้องใช้ทั้งวิชาความรู้ ประสบการณ์ ความสามารถ และหลักที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจ รวมทั้งปัจจัยอื่น ๆ มากมายเป็น กลยุทธ์ในการบริหารงานให้บรรลุความสำเร็จดังกล่าวซึ่งถือเป็นบทบาทอันสำคัญของผู้บริหาร

ผู้บริหารที่ดีย่อมต้องมีความรู้ในภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติอย่างสอดคล้องในเชิงของ หลักวิชาการการบริหาร ผ่านการฝึกฝนอบรมตนเอง ให้มีใจสะอาด สว่างและสงบ ยิ่งไปกว่านั้น จำเป็นต้องมีหลักศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้องสนับสนุน เพื่อเป็นหลักเสริมสร้างความมั่นคงของ จิตใจ เป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาการบริหารต่างๆในโรงเรียน เป็นปัจจัยพิเศษเกื้อกูลให้การ บริหารการศึกษาประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะกับบุคลากรทางการศึกษาที่เปี่ยมไปด้วยคุณธรรม ปัจจุบันนี้รัฐบาลมุ่งมั่นแก้ไข้ปัญหาต่างๆ มีเป้าหมายสำคัญที่ การช่วยแก้ไข้สิ่งร้ายให้กลายเป็นดี ในทางฝ่ายใจควบคู่ไปกับการแก้ไข้ปัญหาทางวัตถุ ซึ่งกำลังจะมกเข้มแข็งกันอยู่ทุกทางแล้ว ในทางวัตถุมีการแก้ไข้ความจน อันเนื่องมาจากภัยสงครามการก่อการร้ายและอื่น ๆ แก้ไขความ ขาดแคลนเครื่องอุปโภคบริโภค แก้ไข้ด้านเศรษฐกิจ การทหาร การเมือง การศึกษา ฯลฯ ทุกวิถีทาง ที่หวังจะเป็นผลดีแก่ประเทศชาติ แต่หากปราศจากการแก้ไข้ในทางฝ่ายใจ¹ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญ ของความเป็นมนุษย์ที่แท้จริงเสียก่อนแล้ว การแก้ไข้ไข้อย่างอื่น ๆ ย่อมแก้ไข้ไปไม่ได้ คือไม่สามารถ ลุด่วงไปได้ แม้ว่าจะมีความคิดและแผนการดีเพียงใดก็ตาม ปัญหายุ่งยากในการแก้ไข้เหล่านี้ เมื่อ มองดูโดยทั่วไปแล้ว คล้ายกับเป็นปัญหาที่มีมากมายหลายปัญหา แต่ที่แท้ันั้นมีเพียงปัญหาเดียว คือ การแก้ไข้ความเป็นมนุษย์ของคนแต่ละคนให้ดีให้ถูกต้องเท่านั้น ปัญหาต่าง ๆ ก็จะเป็นอันถูกแก้ไข้ หมด และเป็นผลสำเร็จทุกประการ เพราะว่าสิ่งทั้งหมดเหล่านี้สืบเนื่องเป็นอันเดียวกัน ดังนั้น ถ้า

¹พุทธทาสภิกขุ, วิถีแห่งการบรรเทาทุกข์ (กรุงเทพฯ : ธรรมสภาจัดพิมพ์ธรรมบรรยาย ของท่านพุทธทาสภิกขุ เพื่อรักษาดั้งฉบับที่ถูกต้อง และสมบูรณ์ เป็นธรรมสักการะในงาน มงคลกาล 100 ปี ท่านพุทธทาส, 2549), 7.

ผู้บริหารรู้จักนำหลักธรรมทางศาสนามาส่งเสริมในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ เกี่ยวกับบุคลากรทางการศึกษา ก็จะเพิ่มคุณค่าที่เด่นชัดและเป็นประโยชน์สุขอย่างมหาศาล

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกยุคใหม่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วมากจนแทบปรับตัวไม่ทัน เป็นยุคโลกไร้พรมแดน ยุคข้อมูลข่าวสาร ยุคโลกาภิวัตน์² กระแสอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่ผ่านเข้ามาทางสื่อมวลชนในรูปแบบต่าง ๆ มีส่วนทำให้ค่านิยมและความเชื่อของคนไทยและสังคมไทยเบี่ยงเบนออกจากเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมที่ดั้งเดิม และคุณค่าชีวิตแบบไทยดั้งเดิม มาติดขัดกับกระแสวัตถุนิยมและบริโภคนิยม ซึ่งคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม มีการแข่งขันกันอย่างรุนแรง แข่งแย่ง เอารัดเอาเปรียบกัน เพื่อแสวงหาอำนาจทั้งทางการเมืองและอำนาจทางการเงินมากขึ้น เริ่มออกห่างจากศาสนา มีความหย่อนยานในศีลธรรมและจริยธรรม ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้ ได้ก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมด้านต่าง ๆ ตามมาโดยเฉพาะอย่างยิ่งกับบุคลากรทางการศึกษาที่หลงไปกับกระแสวัตถุนิยมและบริโภคนิยม ทำให้ครอบครัวแตกแยก ก่ออาชญากรรม การทารุณกรรมต่อเด็ก มีแนวโน้มที่ทวีความรุนแรงขึ้น จากการกระจายความเจริญภาครัฐไปสู่ชนบททำให้สังคมชนบทเปลี่ยนเป็นสังคมเมืองมากขึ้น ความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน และชุมชน ขาดความสัมพันธ์ซึ่งเชื่อมโยงต่อกันอย่างดีดังในอดีตของสังคมไทย³ ทั้งนี้เพราะได้มีการพัฒนาทางจิตใจควบคู่ไปกับการพัฒนาทางวัตถุ และจากการที่ค่านิยมของคนไทยกำลังจะเปลี่ยนแปลงจากที่เคยยกย่องคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม กลับไปยกย่องคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี มีความร่ำรวย ทำให้บุคลากรทางการศึกษาเกิดความสับสนในการตัดสินใจที่จะเลือกพฤติกรรมเชิงจริยธรรม⁴ สิ่งที่น่าสลดใจที่ตามมาคือปัญหามากมายได้แผ่มาถึงสถานศึกษา เป็นต้น ปัญหาสังคม สะท้อนปัญหาทางการศึกษา จากสถิติมูลนิธิ ปวีณา หงสกุล เพื่อเด็กและสตรี ประจำเดือน มกราคม 2542 ได้รับการร้องเรียนจากประชาชนเพื่อขอความช่วยเหลือ 873 ราย แยกเป็นรายกรณี คือ ข่มขืน และอนาจาร 45 ราย ทารุณกรรม 89 ราย เร่ร่อน จรจัด และติดยาเสพติด 62 ราย บังคับค้าประเวณี 112 ราย ดิดและป่วยเป็นโรคเอดส์ 78 ราย สะท้อนถึงปัญหาการศึกษาในบ้านเราที่สะสมมานาน

²จ่านง ทองประเสริฐ, “ภาษาของเราอันเนื่องมาจากโลกาภิวัตน์-โลกาภิวัตน์-โลกาภิวัตน์,” วารสารราชบัณฑิตสถาน 2 (2538) : 28.

³สำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2559 (กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2545), 19.

⁴กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, กรอบความคิดเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ที่เน้นความมีวินัยและประชาธิปไตย (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2544), 6.

สังคมไทยกลายเป็นสังคมวัตถุนิยมมากขึ้น มุ่งแต่ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยหลงลืมเรื่อง ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่มีเมตตาธรรมต่อกันและกัน กลายเป็นการพัฒนาที่เน้นความเจริญทางวัตถุ โดยหลงลืมความเจริญทางสังคม จิตใจ และวัฒนธรรม โครงสร้างสถาบันครอบครัวเปลี่ยนไป คือ ความสัมพันธ์ระบบเครือญาติลดความสำคัญลงไป อัตราการหย่าร้างมีเพิ่มมากขึ้น สิ่งเหล่านี้มี อิทธิพลต่อโครงสร้างทางสังคมและการอบรมเลี้ยงดู กระทบต่อค่านิยมวัฒนธรรมในสังคมที่ เปลี่ยนไปในทางลบ เป็นยุคแห่งบริโภคนิยม นั่นคือความพึงพอใจ ความสุขของบุคคลทำให้เหลือ แค่การได้เสพวัตถุ โดยอาศัยสื่อมวลชนและการโฆษณา ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลถูกตัด ออกจากกัน เหลือแค่ความสัมพันธ์กับสิ่งของล้วน ๆ ค่านิยมและความสัมพันธ์ทางสังคมเริ่มหายไป มีการแต่งงาน แต่ไม่มีชีวิตครอบครัว เฮนรี เลอแฟลส์ฟว์ (Henri Lefebvre) บรรยายสังคมแบบนี้ว่า เป็น สังคมที่มีความแตกร้างกระจายทั่วไป⁶ ผลกระทบที่ตามมาคือ โครงสร้างของสังคม เปลี่ยนไปเป็นแบบความเจริญแต่ในด้านวัตถุ แต่จิตใจคนมิได้พัฒนาให้เท่าทันกับความเจริญ จึงเกิด ปัญหาทางด้านศีลธรรมขึ้น เกิดการแข่งขันกันอย่างรุนแรง โดยมีได้คำนึงถึงกฎศีลธรรม มีการต่อสู้ กันในขั้นถึงแก่ชีวิตเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ตนต้องการ ไม่คำนึงถึงเกียรติยศ ชื่อเสียง วงศ์ตระกูล ฯลฯ ดังนั้นพฤติกรรมของบุคคลเหล่านี้จึงห่างไกลจากการปฏิบัติ และขาดการอบรมทางด้านศาสนาและ ศีลธรรม การศึกษาคาทอลิกในประเทศไทยมีประวัติศาสตร์ที่ยาวนานกว่า 335 ปี นับตั้งแต่สมัย สมเด็จพระนารายณ์มหาราชจนถึงเวลานี้ การศึกษาคาทอลิกในประเทศไทยได้จัดการศึกษาที่มี ประสิทธิภาพเรื่อยมา เพื่อพัฒนาบุคคลให้มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ มีคุณภาพใน ด้านวิชาการและด้านคุณธรรม จนได้รับความนิยมนิยมจากประชาชนทั่วไป แต่ปัจจุบันได้รับผลกระทบ จากความเจริญดังกล่าว จึงกลับมีคุณภาพที่ด้อยลง และไม่เด่นในด้านคุณธรรม

จุดอ่อนเหล่านี้ถือเป็นการท้าทายสำหรับบรรดาผู้บริหารสถานศึกษาคาทอลิกทุกคน สภากาตอลิกแห่งประเทศไทย ได้ตระหนักถึงการปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษาของ

⁵ บัณฑิต นิจถาวร, “สัมมนาเชิงปฏิบัติการ “ก้าวต่อไปของสังคมไทย,” วารสารสังคม พัฒนา 4 (2535) : 49.

⁶ อธิคม โกมลวิทย์, “ทฤษฎีว่าด้วยการศึกษาสังคมบริโภคนิยม,” วารสาร ร่วมพลัง 2 (กุมภาพันธ์ 2537) : 19-20.

⁷ มิเกล กาไรซาบาล, บาทหลวง, “ภารกิจแห่งการเสริมสร้างความรักและการรับใช้,” เอกสารในการสัมมนาเรื่องพันธกิจแห่งความรักและการรับใช้ในบริบทของการศึกษาเสนอที่ โรงแรมเอเชีย พัทยา, 26-29 (สิงหาคม 2544). (อัคราเนนา)

ตนเอง เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวที่เกิดขึ้น เพื่อยกระดับคุณภาพของสถานศึกษาคาทอลิกและบุคลากรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเด่นชัดยิ่ง ๆ ขึ้น

ปัญหาการวิจัย

สมณกระทรวงเพื่อการศึกษาคาทอลิก (Sacred Congregation for Catholic Education) ได้กำหนดให้สถานศึกษาคาทอลิก เป็นสนามแพร่ธรรมของพระศาสนจักร ประกาศยืนยัน ความรัก ความเมตตาของพระเจ้าที่มีต่อมวลมนุษย์ อบรมเลี้ยงดู ชี้นำเยาวชนชายหญิงไปสู่ความดีสมบูรณ์ พร้อมด้วยการนำหลักธรรมคาทอลิกมาเสริมสร้างและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา เน้นผู้เรียนให้เป็นทูตแห่งคุณธรรมความดีงามของสังคมไทย⁸ สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยจึงได้จัดสัมมนาถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมไทยในยุคปัจจุบันอันมีผลต่อสภาพจิตใจ และวัฒนธรรมอันดีงามของคนไทย จากสภาพเด็กไทยในปัจจุบัน ภาพรวมของปัญหาเด็กไทย ในปี 2546 เป็นเครื่องยืนยันความทุกข์ทางปัญญา และจิตวิญญาณของเด็กไทยที่ยังไม่มีใครปลดปล่อยได้ จากการประชุมสัมมนาประจำปีการศึกษา 2547 ของสภาการศึกษาคาทอลิกประเทศไทย ครั้งที่ 34 ในหัวข้อเรื่อง พันธกิจการศึกษาคาทอลิก: ยุทธศาสตร์สู่สากลปฏิบัติ ระหว่างวันอาทิตย์ที่ 22 ถึงวันพุธที่ 25 สิงหาคม 2547 โดยข้อมูลจากโครงการวิจัยติดตามสภาการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด (Child Watch) ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ซึ่งให้เห็นปัญหาของเด็กไทย ที่น่าวิตกหลายประการ ได้แก่ เด็กไทยอ่อนแอและตายง่ายเกินไป ซึ่งพบว่าเด็กเล็กถึงร้อยละ 10 มีน้ำหนักและส่วนสูง ต่ำกว่าเกณฑ์ และในบางพื้นที่ที่ห่างไกล เด็กร้อยละ 50 อยู่ในภาวะทุพโภชนาการ นอกจากนี้เด็กวัยรุ่นในช่วงอายุ 13 – 14 ปี ยังประสบอุบัติเหตุจากจักรยานยนต์และรถยนต์ถึงปีละกว่า 30,000 รายหรือเฉลี่ยวันละเกือบ 10 คน เด็กไทยไกลบ้าน เด็กในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อาชีวศึกษาและอุดมศึกษาถึงร้อยละ 40 ไม่ได้ใช้ชีวิตอยู่กับครอบครัว หรือไปเที่ยวพักผ่อนกับพ่อแม่พี่น้องเลย ในรอบ 1 เดือน เด็กไทยไกลวัด เด็กในกลุ่มเดียวกันถึงร้อยละ 64 ระบุว่าตนไม่ได้เข้าวัดฟังเทศน์และอีกร้อยละ 45 ระบุว่าตนไม่ได้ใส่บาตรเลยในรอบ 1 เดือน เด็กไทยติดห้าง โดยเฉพาะเด็กในต่างจังหวัดกว่าร้อยละ 60 เดินห้างเป็นประจำสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง เพื่อซื้อเสื้อผ้าและเครื่องสำอาง ซึ่งสะท้อนพฤติกรรมบริโภคนิยมค่อนข้างชัดเจนเฉพาะโทรศัพท์มือถือ เด็กวัยรุ่นร้อยละ 40 ในต่างจังหวัดมีโทรศัพท์มือถือนำไปสู่การเพิ่มค่าใช้จ่ายของวัยรุ่น โดยที่ระดับรายได้

⁸Sacred Congregation for Catholic Education, Lay Catholics in Schools : Witness to Faith (Rome : Vatican Published, 2002), 43.

⁹สมาคมสภาการศึกษาคาทอลิก (ประเทศไทย), การศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย (กรุงเทพฯ : บริษัททุนพับลิชชิง, 2548), 51.

ไม่ได้เพิ่มและอาจมีส่วนอธิบายปัญหาอาชญากรรม การลักทรัพย์และการขายบริการทางเพศในปัจจุบัน เด็กไทยใกล้สื่อรุนแรง และสื่อลามกมากขึ้น เด็กวัยรุ่นประมาณร้อยละ 25 ระบุว่าตนเองเล่นผู้เกมต่าง ๆ เป็นประจำและมีถึงเกือบร้อยละ 10 บอกว่าตนเองติดเกม เกมส่วนใหญ่มักเป็นเกมที่มีความรุนแรง หรือมีตรรถวิทยาแบบคำหรือขาสุดหัว เน้นการเอาชนะซึ่งเป็นการเพาะบ่มวิถีคิดแบบรุนแรงในตัวเด็ก นอกจากนี้ เด็กจำนวนมากยังเข้าถึงสื่อลามก อนุจาร เช่นการ์ตูน ทีวีดีและเว็บไซต์ต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น อันนำมาสู่แรงยั่วทางเพศที่เพิ่มสูงขึ้นในวัยรุ่นเด็กไทยเข้าใกล้สื่อลามกและอาชญากรรมมากขึ้น เด็กวัยรุ่นประมาณร้อยละ 5 ยอมรับว่าตนเองเล่นพนันฟุตบอลเป็นประจำ คือมากกว่าสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง และในบางจังหวัดมีเด็กถึงร้อยละ 30 เล่นการพนันแบบนี้เป็นประจำ และในบางพื้นที่คืออาชญากรรมที่ผู้ต้องหาเป็นเด็กต่ำกว่า 18 ปีก็เพิ่มขึ้นอย่างน่าวิตก เด็กไทยถูกโอบล้อมด้วยพื้นที่ชุ่มมากกว่าพื้นที่ดี จากการสำรวจพบว่าในเขตอำเภอเมือง จำนวนพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก เช่น บาร์ อาบอบนวด สถานบริการค้าประเวณี สนุกเกอร์ มีจำนวนโดยเฉลี่ยประมาณ 221 แห่ง ในขณะที่พื้นที่ที่ดีสำหรับเด็ก เช่น ลานสวนสาธารณะ ลานกีฬา ห้องสมุดสาธารณะ กลับมีจำนวนน้อยกว่าถึง 10 เท่า คือ เฉลี่ยจังหวัดละ 26 แห่งเท่านั้น ดังนั้นจากสภาพปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวนี้ จึงส่งผลกระทบต่อสถานศึกษาคาทอลิกซึ่งมีปัญหาและจุดอ่อนต่าง ๆ มากมายที่เกิดขึ้น เช่นปัญหาในการบริหารการจัดการ ปัญหาด้านการเงิน ปัญหาที่เกี่ยวกับบุคลากร เป็นต้น ซึ่ง รุ่ง แก้วแดง เลขธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ในโอกาสที่ท่านได้อภิปรายเรื่องการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2544 ณ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้เสนอจุดอ่อนของโรงเรียนคาทอลิก 4 ประการ¹⁰ ดังนี้ 1) ไม่เด่นเรื่องคุณธรรมจริยธรรม 2) ค่าใช้จ่ายในการศึกษาค่อนข้างสูง ผู้เรียนส่วนใหญ่เป็นลูกคนรวย 3) ขาดการเป็นผู้นำในการปฏิรูปการเรียนรู้ และ 4) ขาดการยึดหลักวิชาชีพทางการศึกษา

ผู้วิจัยสนใจทำการวิจัยจุดอ่อนของโรงเรียนคาทอลิกในหัวข้อซึ่ง ดร.รุ่ง แก้วแดง ได้พูดถึงสถานศึกษาคาทอลิกว่าไม่เด่นเรื่องคุณธรรมจริยธรรมซึ่งเป็นประเด็นปัญหาที่ควรแก้ไขปรับปรุง และจากสภาพปัญหาในเขต 4 พบว่า มีปัญหามาจากผู้บริหารสถานศึกษา คือ บาทหลวงและนักบวชในยุคกระแสโลกาภิวัตน์นี้ได้อ่านาจออย่างไม่เป็นธรรม และไม่ปฏิบัติตามวินัยและคุณธรรมของนักบวชอันพึงควรปฏิบัติ

¹⁰รุ่ง แก้วแดง, คู่มืองานอภิบาลในโรงเรียนคาทอลิกสภาการศึกษาคาทอลิก (ประเทศไทย) (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน, 2544), 62-63.

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อทราบบทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงในการส่งเสริมหลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษาสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4
2. เพื่อทราบบทบาทของผู้บริหารตามความคาดหวังในการส่งเสริมหลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษาคาทอลิกสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4
3. เพื่อทราบความแตกต่างระหว่างบทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงกับความคาดหวังในการส่งเสริมหลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษาสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4

ข้อคำถามของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดข้อคำถามของการวิจัย ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงในการส่งเสริมหลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษาสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 อยู่ในระดับใด
2. บทบาทของผู้บริหารตามความคาดหวังในการส่งเสริมหลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษาคาทอลิกสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 อยู่ในระดับใด
3. บทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงกับความคาดหวังในการส่งเสริมหลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษาสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 แตกต่างกันหรือไม่

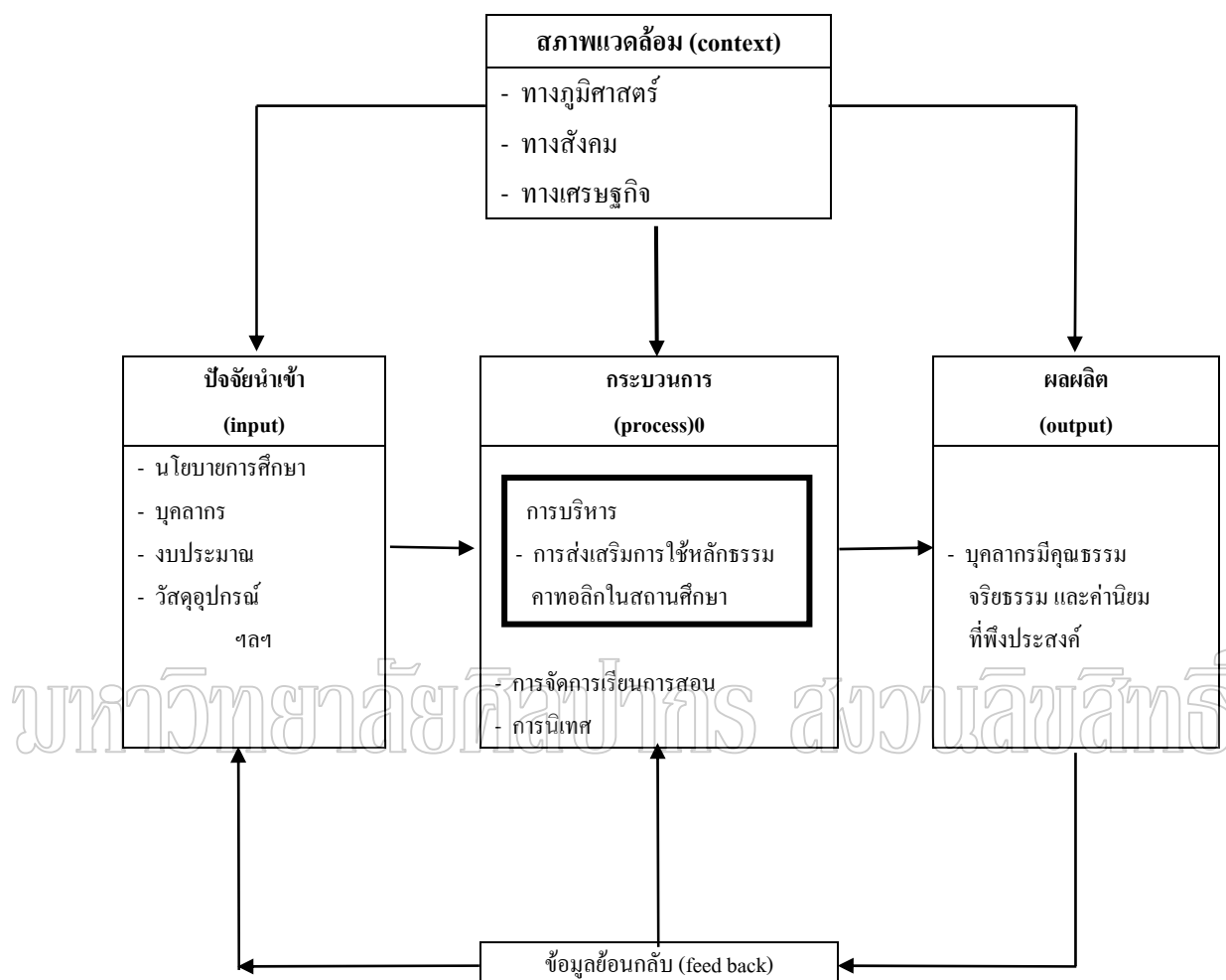
สมมติฐานของการวิจัย

1. บทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงในการส่งเสริมหลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษาสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 อยู่ในระดับปานกลาง
2. บทบาทของผู้บริหารตามความคาดหวังในการส่งเสริมหลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษาคาทอลิกสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 อยู่ในระดับมาก
3. บทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงกับความคาดหวังในการส่งเสริมหลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษาสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการศึกษาให้มีคุณภาพดีเยี่ยม ในด้านความรู้ อย่างเดียวไม่เพียงพอ ยุคสมัยใหม่เป็นยุคของการแสวงหาทิศทางและแนวปฏิบัติที่ต้องการให้เกิดความสมดุลระหว่าง วิชาการ วิชาชีพ และคุณธรรม โดยมุ่งพัฒนาคนในชาติให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาและสังคม สามารถพึ่งตนเอง ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ พัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม ผู้บริหารจึงมีภาระหน้าที่ ที่สังคมมอบหมาย คือ การผลิต

ผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งถือว่าเป็นหน้าที่อันสำคัญยิ่งของ
 ผู้บริหารที่จำเป็นต้องส่งเสริมพัฒนาให้ความรู้แก่บุคลากรและพัฒนาส่งเสริมคุณธรรมตาม
 หลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษาควบคู่กันไปด้วย หลักธรรมคาทอลิก มีรากฐานหลัก 3 ประการ
 คือ ความเชื่อ (faith) ความไว้วางใจ (hope) และความรัก (love) ในพระเจ้า ซึ่งเป็นบ่อเกิดผลัดคนชีวิต
 ของแต่ละบุคคลให้มุ่งไปสู่กิจการที่ดีงาม มีลักษณะเป็นนามธรรม แต่เป็นหัวใจสำคัญของการเป็น
 คาทอลิกในการเป็นประจักษ์พยาน ด้วยการปฏิบัติตามบัญญัติของพระเจ้า 10 ประการ (ten
 commandments) และตามคำสอนของพระเจ้าในพระวรสาร (gospel) และพระคัมภีร์ (bible) ดังที่
 พระเจ้าทรงสอนไว้ว่า ใครที่รักเรา ผู้นั้นต้องปฏิบัติตามคำของเรา แต่เนื่องจากหลักธรรมคาทอลิกมี
 ลักษณะเป็นนามธรรม จะให้สถานศึกษาสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 มีคุณธรรมดังกล่าว
 ได้ จำต้องมีแนวทางในการนำไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม ซึ่งฝ่ายการศึกษาของอัครสังฆมณฑล
 กรุงเทพฯ ได้วางแนวทางในการจัดการศึกษา โดยนำหลักธรรมคาทอลิกมาปฏิบัติในงาน 6 งาน
 เพื่อให้เป็นรูปธรรมด้วยวิธีการ 4 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ 2)
 วางแผน 3) ดำเนินการตามแผน และ 4) ประเมินผล ด้วยการใช้ทฤษฎีเชิงระบบมาเป็นแนวทางใน
 การดำเนินงาน กระบวนการส่งเสริมหลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษา ได้แก่ 1) ปัจจัยนำเข้า
 (input) 2) กระบวนการ (process) 3) ผลผลิต (output) โดยมีสภาพแวดล้อม (context) และข้อมูล
 ย้อนกลับ (feedback) ที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันกับองค์ประกอบทั้งสามส่วน องค์ประกอบ
 ด้านปัจจัยนำเข้า (input) ของการส่งเสริมหลักธรรม ได้แก่ นโยบายแผนการศึกษาแห่งชาติ
 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอัครสังฆมณฑล
 กรุงเทพฯ งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ฯลฯ ซึ่งมีการดำเนินการโดยกระบวนการขององค์การ
 สถานศึกษาคาทอลิก อันได้แก่ 1) งานอภิบาล 2) งานปฏิบัติธรรม 3) งานช่วยเหลือผู้ยากไร้ 4)
 งานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และอบรม 5) งานการสร้างและจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและ
 ทรัพยากร และ 6) งานการจัดการและมาตรฐานของบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษาคาทอลิก
 เพื่อให้ได้ผลผลิต ตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ ดังปรากฏในแผนภูมิที่ 1



แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายทางทฤษฎีของการวิจัย

ที่มา : Daniel Katz and Robert L. Kahn, The Social Psychology of Organizations, 2nd ed.

(New York : John Wiley & Son, 1978), 20.

ขอบเขตของการวิจัย

การนำหลักธรรมคาทอลิกไปสู่วิถีการดำเนินชีวิตในสถานศึกษา ต้องมีแผนงานที่มีระบบและชัดเจนในการปฏิบัติ ฝ่ายการศึกษาอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ได้ทำโครงสร้างในการบริหารหลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษาดังนี้ คือ 1) งานอภิบาลคืองานอบรมสั่งสอนและการปกครองดูแลบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา และผู้ปกครอง งานพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ งานสร้างสัมพันธ์ชุมชน และงานกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งกิจกรรมตามเทศกาล กิจกรรมคาทอลิกในสถานศึกษา และกิจกรรมที่เน้นคุณธรรมจริยธรรม 2) งานปฏิบัติธรรม คืองานนำหลักธรรมคำสอนไปสู่วิถีการดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ งานส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม งานกิจกรรมเสริมความรู้ด้านศาสนางานกิจกรรมเพื่อสังคมและชุมชน 3) งานช่วยเหลือผู้ยากไร้ คืองานที่เป็นพยานถึงความรัก และจิตตารมณ์แห่งการรับใช้แก่บุคลากรในสถานศึกษาคาทอลิกทุกคน 4) งานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และอบรม คืองานด้านวิชาการและการจัดกิจกรรมการอบรมบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมแก่บุคลากร พร้อมก็นำคุณค่าพระวรสารมาสู่กิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการอบรม 5) งานการสร้างและจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร คือ การสร้างบรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสถานศึกษา บุคลากรทุกคนในโรงเรียน ผู้ปกครองและผู้ที่มาติดต่อกับโรงเรียน สามารถสัมผัสได้ถึงความสงบ ความรักความเอื้ออาทรและจิตตารมณ์ของการรับใช้ การปลูกฝังและส่งเสริมเรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แสดงถึงเอกลักษณ์ของการเป็นสถานศึกษาคาทอลิก และ 6) งานการจัดการมาตรฐาน คืองานที่มุ่งเน้นในการจัดระบบและโครงสร้างการบริหารจัดการ และจัดมาตรฐานด้านคุณธรรมจริยธรรม งานการติดตามและประเมินพัฒนาการด้านคุณธรรมจริยธรรมของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาซึ่งเขียนเป็นขอบเขต ได้ดังนี้

การส่งเสริมการใช้หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา

1. งานอภิบาล
2. งานปฏิบัติธรรม
3. งานช่วยเหลือผู้ยากไร้
4. งานจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการอบรม
5. งานสร้างและจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร
6. งานจัดการมาตรฐาน

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย

ที่มา : อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ, ฝ่ายการศึกษา, คู่มือแนวทางการพัฒนางานจิตตาคิบาลของโรงเรียน

ในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ (กรุงเทพฯ : บริษัท พี.ที.เอ. เบสท์ ซัพพลาย จำกัด, 2545), 40.

นิยามศัพท์เฉพาะ

บทบาทผู้บริหาร หมายถึง หน้าที่ของบุคคลหรือผู้แทนที่ได้รับการแต่งตั้งให้มีอำนาจและหน้าที่ โดยประมุขของพระศาสนจักรคาทอลิกตามฐานะและตำแหน่ง เช่น เป็นเจ้าอาวาส ผู้ช่วยผู้จัดการ ผู้อำนวยการหรือครูใหญ่ หรือผู้ลงนามแทนผู้รับใบอนุญาต หรือผู้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน ให้ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานฝ่ายจิตตาศึกษาในการส่งเสริมหลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษาสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ สร้างความศักดิ์สิทธิ์ด้วยการอบรมสั่งสอนและปกครองดูแลบุคลากรด้วยหลักธรรมคาทอลิก ด้วยงานพระวาจาหรือการสอนคริสตศาสนธรรม และด้วยงานด้านศิลปศักดิ์สิทธิ์

การส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิก หมายถึง การนำหลักคำสอนทอลิกจากพระวรสาร (Gospel) และจากพระคัมภีร์ (Bible) เข้ามาใช้ในสถานศึกษาคาทอลิกอย่างเป็นระบบตามมติของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยและสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย ซึ่งได้กำหนดให้สถานศึกษาสังกัดสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ต้องมีการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิกโดยมีกระบวนการดังนี้ 1) งานอภิบาล 2) งานปฏิบัติธรรม 3) งานช่วยเหลือผู้ยากไร้ 4) งานจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5) งานสร้างบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร และ 6) งานการจัดการและมาตรฐาน

สถานศึกษาคาทอลิกของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 หมายถึง โรงเรียนที่ประกอบด้วยบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ในโรงเรียน ที่ได้รับมอบหมายให้มีอำนาจและหน้าที่ในสถานศึกษาคาทอลิกของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ได้แบ่งสถานศึกษาคาทอลิกตามเขตพื้นที่ต่าง ๆ ตามเขตการปกครองว่าด้วยวัดบาทหลวง ประกอบด้วย 6 เขตการศึกษา เขตการศึกษาที่ 4 มีสถานศึกษาคือ 1)โรงเรียนเซนต์เทเรซา 2)โรงเรียนเซนต์แอนโทนี 3)โรงเรียนดาราสมุทร 4)โรงเรียนมาเรียลัย 5)โรงเรียนมารดานฤมล 6)โรงเรียนพระวิสุทธิวงศ์ 7)โรงเรียนมาลาสวรรค์พิทยา และ 8)โรงเรียนนักบุญยอแซฟอุปถัมภ์หนองรี

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมหลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษาสังกัด อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอในภาพรวม เป็น 3 หัวข้อ ประกอบด้วย บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารในสถานศึกษาคาทอลิก ข้อมูลพื้นฐานใน สังฆมณฑลกรุงเทพฯ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร ในสถานศึกษาคาทอลิก¹

ผู้บริหาร โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ให้ความสำคัญกับการจัดการบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรมในสถานศึกษา
 - 1.1 กำหนด แผนภูมิ โครงสร้าง ปฏิทินงาน การสื่อสาร ฯลฯ
 - 1.2 แต่งตั้งบุคลากรจิตตภิบาล ทีมทำงาน กรรมการ งบประมาณและระบบติดตาม ประเมินผลอย่างชัดเจน พร้อมลดชั่วโมงสอนของผู้ช่วยจิตตภิบาล
 - 1.3 จัดหาวัสดุอุปกรณ์และสื่อต่าง ๆ
 - 1.4 ประสานงานกับ “บุคลากรจิตตภิบาล” ในฝ่ายต่าง ๆ ภายในระบบบริหารสถานศึกษา
 - 1.5 บรรยากาศของความรับผิดชอบ ความรัก ความเอื้ออาทร และความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างผู้บริหาร ครู บุคลากรทุกคน นักเรียน และผู้ปกครอง ให้เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา
บรรยากาศของชาวคริสต์ คือ มีชีวิตชีวา มีอิสระ มีความรัก ความเมตตา อุทิศตนเพื่อรับใช้ผู้อื่น
 - 1.6 ควรมีชั่วโมงสอนคริสตธรรมด้วยตนเอง (ถ้าเป็นไปได้)
 - 1.7 เปิดโอกาสให้เด็กคาทอลิกเข้ารับการศึกษเป็นอันดับต้น ๆ
 - 1.8 ให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่ด้อยโอกาส
 - 1.9 จัดให้มีการอภิบาลเป็นพิเศษแก่ผู้ปกครองและครอบครัวคาทอลิก

¹ฝ่ายการศึกษา, อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ, คู่มือแนวทางการพัฒนางานจิตตภิบาลของโรงเรียนในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ (กรุงเทพฯ : บริษัท พี.ที.เอ เบสท์ ซัพพลาย จำกัด, 2545),

- 1.10 เป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตด้วยความเชื่อ ความไว้วางใจ และความรัก
- 1.11 รวบรวมรายงานผลการปฏิบัติงาน และงานเอกสาร
2. ส่งเสริมและพัฒนาชีวิตฝ่ายจิตของครูทุกคน
 - 2.1 จัดให้ครูทุกคนได้ศึกษาพระคัมภีร์ จิตตารมณ์นักบุญอุปถัมภ์ของสถานศึกษา ศาสนศึกษา คำสอน หรือคุณธรรมจริยธรรม รวมทั้งได้ประกอบศาสนกิจตามศาสนาที่นับถือ
 - 2.2 จัดให้มีการอบรมฟื้นฟูจิตใจครูทุกคน
 - 2.3 ส่งเสริมการทำความดีและคุณค่าต่างๆ ในทางปฏิบัติ
 - 2.4 สนับสนุนอาสาสมัครช่วยเหลือสังคม แก่ผู้ด้อยโอกาส และบำเพ็ญประโยชน์
3. ส่งเสริมและพัฒนาครูคำสอนและการสอนคำสอน
 - 3.1 มีการสรรหา พัฒนา และจัดเตรียมครูคำสอน เช่น
 - เรียนที่ศูนย์อบรมคริสตธรรม ศูนย์ ซี. ซี. (Catholic Catechism Center)
 - วิทยาลัยแสงธรรม
 - ต่างประเทศ เช่น ที่กรุงโรม
 - จัดหลักสูตรพัฒนาสั้น ๆ อย่างต่อเนื่อง
 - อื่น ๆ
 - 3.2 สรรหาครูสอนคริสตธรรมที่สามารถให้คำแนะนำ และสามารถเป็นที่ปรึกษาแก่นักเรียนในด้านกระแสรีข
4. การเสริมสร้างบรรยากาศในสถานศึกษาเพื่อการอภิบาล
 - 4.1 สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ที่มีชีวิตชีวา สันติ เอื้ออาทร ให้เกียรติ และอิสระเสรี
 - 4.2 จัดให้มีการสอดแทรกคุณธรรมในสาระวิชาที่สอน
 - 4.3 จัดระบบและปลูกฝัง ส่งเสริมและสรรสร้างวัฒนธรรม องค์กรใหม่ในการทำงานที่เน้นการมีส่วนร่วมความเป็นเจ้าของมากกว่าการบริหารแบบเป็นใหญ่เพียงผู้เดียว
 - 4.4 ปรับสวัสดิการของบุคลากรทุกคนให้ได้รับความยุติธรรมอย่างเหมาะสม
 - 4.5 ผู้บริหารควรมีโอกาส และมีเวลาได้พบปะกับบุคลากรทุกคน เพื่อรับฟังความสุขและทุกข์ และช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น
 - 4.6 มีการตกแต่งอาคาร ห้องเรียน สวนและบริเวณสถานศึกษาให้มีบรรยากาศเสริมจิตใจ
 - 4.7 ใช้ป้ายนิเทศ คติพจน์ ข่าวสาร เสียงตามสายที่มีสาระ มีคุณค่าและเหมาะสม
 - 4.8 มีห้องคำสอน ศูนย์อภิบาล เป็นสัดส่วน

4.9 จัดดำเนินงานอภิบาลและกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่นุเคราะห์ครู นักเรียน ผู้ร่วมปฏิบัติงานเสริมการเรียนการสอน ผู้ปกครองและศิษย์เก่า ตลอดจนนักการภารโรง ในสถานศึกษา

บทบาทของผู้บริหารในการทำหน้าที่งานอภิบาลในสถานศึกษาคาทอลิก

หน้าที่และความรับผิดชอบของหัวหน้างานอภิบาล มีหน้าที่ควบคุม ดูแล และ รับผิดชอบงานอภิบาลในสถานศึกษาให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ ปรับปรุง และแก้ไขปัญหาด้านงานอภิบาลในขอบเขตความรับผิดชอบ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. จัดหาบุคลากรอภิบาลเสนอผู้อำนวยการ เพื่อแต่งตั้งเข้าประจำหน่วยงานพร้อมทั้ง ส่งเสริมบุคลากรให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
2. จัดกิจกรรมและบริการเชิงอภิบาล เพื่อส่งเสริมการพัฒนาบุคคล ชีวติกลุ่ม และ จิตตารมณ์แห่งการเอื้ออาทรต่อกันและกันภายในสถาบัน สำหรับนักเรียนทุกคนและบุคลากรทุกระดับ
3. ประสานงานกับฝ่ายวิชาการเกี่ยวกับการสอนจริยธรรม คำสอน และหลักธรรมของ ศาสนา ตลอดจนจัดเตรียมบุคลากรเพื่อปฏิบัติงานดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ
4. ประสานงานกับฝ่ายกิจกรรม ในการจัดศาสนพิธีในโอกาสสำคัญต่าง ๆ และการ จัดกิจกรรมส่งเสริมความศรัทธา หรือชมรมทางศาสนา
5. ประสานงานกับฝ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในโอกาสต่าง ๆ ตามความจำเป็น
6. รณรงค์เกี่ยวกับคุณค่า คุณธรรมและการบำเพ็ญประโยชน์แก่ผู้ด้อยโอกาส และ ชุมชน
7. จัดให้มีบริการ ให้คำปรึกษาด้านจิตใจ และการนำเสนอข้อมูลที่เป็นสาระต่อการ พัฒนาบุคคลและหมู่คณะ
8. ร่วมมือกับหน่วยงานภายใน และภายนอกในการจัดอบรมสัมมนาเพื่อปลูกฝัง คุณค่าที่เหมาะสมสำหรับสังคมปัจจุบัน
9. จัดทำปฏิทินงานและงบประมาณประจำปีงานอภิบาล และติดตามผลอย่างต่อเนื่อง
10. จัดให้มีศูนย์อภิบาล เพื่อการบริการส่วนบุคคล และจัดหาอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จำเป็น
11. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมหลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษา

1. งานอภิบาล เป็นงานที่สร้างความศักดิ์สิทธิ์ การอบรมสั่งสอนและการปกครองดูแลเอาใจใส่เด็กและเยาวชนทุกคนทั้งที่เป็นคริสตชน และไม่ใช่อิสลามชน รวมทั้งบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา และผู้ปกครอง งานอภิบาลประกอบด้วย 2 งานหลักที่สำคัญ คือ 1.1) งานด้านพระวาจา หรือการสอนคริสตศาสนธรรม และ 1.2) งานด้านศีลศักดิ์สิทธิ์

1.1 งานด้านพระวาจา หรือการสอนคริสตศาสนธรรม เป็นงานพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทั้งระบบตั้งแต่ผู้บริหาร เด็ก และเยาวชน บุคลากร และผู้ปกครอง เพื่อให้พระวาจาของพระเจ้าได้เจริญ และงอกงามในชีวิตของทุกคนที่อยู่ในสถานศึกษาซึ่งสามารถปรากฏให้เห็นได้ด้วยการเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตที่ดี รวมทั้งงานปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการสอนคริสตศาสนธรรมประกอบด้วย 3 งานหลัก คือ

1.1.1 งานพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยมุ่งเน้นที่

1.1.1.1 พระสงฆ์ นักบวช ผู้บริหาร ต้องเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตที่เต็มเปี่ยมด้วยจิตตารมณ์ของความรักและการรับใช้ ให้ความสำคัญในงานจิตตาคบเป็นอันดับต้น และควรมีชั่วโมงสอนคริสตศาสนธรรมอย่างชัดเจนเป็นประจำ

1.1.1.2 ครูทุกคนทั้งที่เป็นคริสตชนและไม่ใช่อิสลามชนต้องได้รับการสอนคริสตศาสนธรรม หรือจริยธรรมตามความเชื่อของแต่ละศาสนา มีการสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกันในกลุ่มด้วยการอบรมหรือมีกิจกรรมทำร่วมกัน รวมทั้งได้รับการอบรมฟื้นฟูจิตใจอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และที่สำคัญคือต้องเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตที่ดี

1.1.1.3 ครูคาทอลิกทุกคน ต้องเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตที่เต็มเปี่ยมไปด้วย ความเชื่อ ความหวังและความรัก และครูคาทอลิกทุกคนควรมีโอกาสได้สอนคำสอนคริสตศาสนธรรมในรูปแบบและความพร้อมตามบริบทของแต่ละสถานศึกษา สำหรับครูคาทอลิกที่เป็นครูคริสตศาสนธรรมเฉพาะจะต้องได้รับการส่งเสริมและพัฒนา ด้วยการส่งเสริมให้ไปศึกษาที่ศูนย์คริสตศาสนธรรม (ศูนย์ ซี ซี) หรือที่วิทยาลัยแสงธรรม หรือที่กรุงโรม หรือที่ต่าง ๆ ที่เหมาะสม รวมทั้งได้รับการฝึกอบรม หรือเข้าร่วมประชุมสัมมนาอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาความรู้ ประสบการณ์กับพระเจ้า รวมทั้งเทคนิควิธีการในการถ่ายทอด และการสอนคริสตศาสนธรรมด้วยชีวิต ในขณะเดียวกันก็ควรจะได้รับสวัสดิการค่าตอบแทน ตามสมควรแก่โอกาสและที่เหมาะสม

1.1.1.4 นักการ การุญ ทุกคนไม่ว่าจะนับถือศาสนาใด ต้องได้รับความยุติธรรมในด้านค่าแรงและสวัสดิการ ตามกฎเกณฑ์ของอัครสังฆมณฑล และได้รับการฟื้นฟูจิตใจ

อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และสำหรับผู้ที่เป็นคริสตชน ควรได้รับการดูแลในเรื่องการเรียนคำสอน และศีลศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ อย่างจริงจัง

1.1.1.5 นักเรียนทุกคนต้องได้รับการอบรม ส่งเสริม และพัฒนาความเชื่อ ตามศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อนำไปสู่การดำเนินชีวิตที่ดีและมีความสุขในการดำเนินชีวิต สำหรับเด็ก และเยาวชนที่เป็นคริสตชน จะต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้ช่วยอบรม และเป็นแบบอย่างที่ดี (animator and facilitator) รวมทั้งเป็นผู้ที่สามารถให้คำปรึกษาและแนะนำแก่ผู้อื่นได้ และที่สำคัญคือต้องได้รับการสอนคริสตศาสนธรรมเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง และนักเรียนที่อยู่ในชั้นสูงสุดของ สถานศึกษาต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษเกี่ยวกับเรื่องศีลศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ ที่พึงจะได้รับ

1.1.2 งานสร้างสัมพันธ์ชุมชน ผู้ปกครอง วัด และสถานศึกษา เป็นการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือที่ดีต่อกันระหว่างผู้ปกครอง ชุมชน วัด และสถานศึกษา ในการพัฒนาเด็ก และเยาวชนให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ต่อไป ในขณะที่เดียวกันก็เน้นการพัฒนาผู้ปกครอง คาทอลิกให้ตระหนักถึงการเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความเชื่อ ความศรัทธา ต่อบุตรหลาน

1.1.3 งานปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรคริสตศาสนธรรม (คำสอน) เป็นการ พัฒนาหลักสูตรการสอนคริสตศาสนธรรมที่เน้นพระคัมภีร์ และคุณค่าของพระวรสารมากกว่าการท่องจำ มีการกำหนดชั่วโมงการสอนคริสตศาสนธรรมที่ชัดเจนอย่างน้อยสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง และมีชั่วโมงกิจกรรมคาทอลิกอีก 1 ชั่วโมง ในโครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษา มีการพัฒนาแนว การจัดกิจกรรมที่หลากหลายที่เน้นคุณค่าพระวรสาร การพัฒนาสื่อ อุปกรณ์การสอนคำสอน พร้อมทั้งมีการวัดผลและประเมินผลในรูปแบบที่หลากหลายไม่ใช่เพียงแต่การสอบอย่างเดียว

1.2 งานด้านศีลศักดิ์สิทธิ์ เน้นงานด้านการให้ความรู้ การเตรียมและให้บริการ ศีลศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ รวมไปถึงการให้คำแนะนำและดูแลชีวิตฝ่ายจิตให้กับนักเรียน ครู บุคลากร ทุกคน และผู้ปกครองที่เป็นคาทอลิก นอกจากนี้ยังรวมถึงงานด้านพิธีกรรมต่าง ๆ และกิจกรรม ทางศาสนาด้วย งานด้านศีลศักดิ์สิทธิ์ประกอบด้วย 5 งานหลักคือ

1.2.1 งานการให้ความรู้ เป็นงานที่มุ่งเน้นในการให้ความรู้พื้นฐานที่สำคัญใน การเข้าใจความหมาย ความสำคัญ ของศีลศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ ทั้งในมิติของเทสทิยาและการดำเนิน ชีวิตประจำวันรวมถึงการให้ความรู้เกี่ยวกับ “พระศาสนจักร” ความเป็นมา ความสัมพันธ์ ความเป็นหนึ่งเดียวกันในพระศาสนจักร บทบาทหน้าที่ที่มีต่อพระศาสนจักรในฐานะที่เป็น ส่วนหนึ่งของพระศาสนจักร งานการให้ความรู้นี้ไม่จำกัดอยู่ที่การสอนในห้องเรียนเท่านั้น แต่ มุ่งเน้นการนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

1.2.2 งานการเตรียมและให้บริการด้านศีลศักดิ์สิทธิ์ ถือเป็นหน้าที่หลักอีก ประการหนึ่งของสถานศึกษาที่จะต้องเตรียม และให้เด็กและเยาวชนรวมทั้งบุคลากรทุกคนใน

สถานศึกษาได้รับศิลปศักดิ์สิทธิ์ที่จำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งศิลปะล้างบาป แก่ผู้ที่ยังมิได้รับศิลปะล้างบาป ศิลมหาสนิท ศิลอภัยบาป ศิลกำลัง และพิธีรื้อฟื้นคำสัญญาแห่งศิลปะล้างบาปอย่างสง่า รวมไปถึง การให้ความรู้เพื่อความเข้าใจพื้นฐานในเรื่องของศีลสมรส ศิลบรรพชา และศีลเจมคนไข้ แก่ นักเรียนรวมถึงการให้ความรู้ การเตรียมและการโปรดศีลสมรส หรือศีลเจมคนไข้ให้แก่บุคลากร ทุกคนในสถานศึกษาตามความเหมาะสม

1.2.3 งานการให้คำแนะนำดูแลเอาใจใส่ฝ่ายจิต งานนี้มุ่งเน้นที่การให้ความ ดูแลเอาใจใส่ฝ่ายวิญญาณแก่นักเรียน และบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาเป็นรายกรณี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องกระแสเรียกในการเป็นสงฆ์และนักบวช รวมทั้งกระแสเรียกในการเป็นฆราวาสด้วย นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นในการให้คำปรึกษาและแนะนำแก่บุคลากรและผู้ปกครอง ในการดำเนินชีวิต เป็นคริสตชนที่ดีในฐานะที่เป็นลูกของพระบิดา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเป็นแบบอย่างที่ดีในด้าน ความเชื่อ ความศรัทธา และการประกอบศาสนกิจของผู้ปกครองที่ต้องเป็นแบบอย่างแก่บุตรหลาน ซึ่งถือเป็นเรื่องที่สำคัญมากในการพัฒนาชีวิตจิตของเด็ก และเยาวชนซึ่งต้องเริ่มต้นที่ครอบครัวก่อน

1.2.4 งานด้านพิธีกรรม มุ่งเน้นให้นักเรียน บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาได้ เข้าใจและเห็นความสำคัญ และได้มีโอกาสเข้าร่วมในพิธีมิสซาบูชาขอบพระคุณในวันอาทิตย์ และ ในโอกาสที่เหมาะสม รวมไปถึงการฝึกฝนนักเรียนให้มีประสบการณ์ในการเป็นผู้ช่วยพิธีกรรม การฝึกการขับร้องเพลงศักดิ์สิทธิ์ การฝึกฝนให้เป็นผู้อ่านพระคัมภีร์ และการเป็นผู้ก่อสวดก่อนและ หลังพิธีมิสซาบูชาขอบพระคุณ และเป็นพิเศษสำหรับบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาที่เป็นคาทอลิก ต้องเน้นให้เห็นคุณค่าและหน้าที่ของคริสตชนในการเข้าร่วมในศาสนกิจต่าง ๆ เช่น การมาวัดในวันอาทิตย์ หรือการเข้าร่วมในพิธีกรรมในโอกาสสำคัญๆ ของสถานศึกษา เป็นต้น

1.2.5 งานด้านกิจกรรม เน้นกิจกรรมหลัก 3 กิจกรรม คือ

1.2.5.1 กิจกรรมตามเทศกาล เป็นกิจกรรมตามปีพิธีกรรม รวมไปถึง กิจกรรมเสริมที่เกี่ยวข้องกับศิลปศักดิ์สิทธิ์ และปีพิธีกรรม เช่น พิธีกรรมฉลองนักบุญองค์อุปถัมภ์ ของสถานศึกษา เป็นต้น

1.2.5.2 กิจกรรมคาทอลิก เน้นกิจกรรมที่ให้นักเรียนทั้งที่เป็นคาทอลิก และไม่เป็นคาทอลิกเข้าร่วมด้วย ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมกองหน้าร่าเริง พลศิลป์ Y.C.S. พลมารี ยูวธรรมทูต เยาวชนเซอร์ร่า และ S.Y.M. สำหรับสถานศึกษาในเครือซาเลเซียน

1.2.5.3 กิจกรรมลูกเสือ เน้นที่จะให้ผู้ให้การอบรมได้เป็นแบบอย่างที่ดี ไม่ว่าจะด้วยคำพูด หรือเพลงที่นำมาเสนอเพื่อความสนุกสนานต้องไม่มีแง่มุมที่จะนำไปในทางที่ไม่ดี การส่งเสริมคุณค่าพระวรสารลงไปในกิจกรรมต่าง และมีงานพิธีกรรมเสริมในพิธีเปิด-ปิด หรือมีการนำสวดก่อนเริ่มกิจกรรม หรือมีพิธีมิสซาบูชาขอบพระคุณในกรณีที่เข้าค่ายพักแรมตรง

กับวันอาทิตย์ รวมทั้งการสร้างความตระหนักในคุณค่าของพระวรสารสู่ความหมายของกฎและคำปฏิญาณของลูกเสือ

2. งานแพร่ธรรม เป็นงานในการเผยแผ่ข่าวดี และการประกาศข่าวดีที่เน้นการเป็นประจักษ์พยานถึงพระคริสตเจ้า และข่าวดีแห่งความรอดของพระองค์อย่างเป็นรูปธรรม ที่จะสามารถทำให้แผ่ขยายและซึมซับเข้าไปสู่วิถีการดำเนินชีวิตของผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ งานแพร่ธรรมประกอบด้วย 3 งานหลัก คือ

2.1 งานด้านจริยธรรม เป็นงานปลูกฝังส่งเสริม และพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมแก่ผู้เรียนทุกคนให้เข้าถึงคุณค่าความดีตามความเชื่อของแต่ละศาสนา แต่มุ่งเน้นเป็นพิเศษในเรื่องของคุณธรรมในด้านความรักและการแบ่งปัน มีความรับผิดชอบถึงบทบาทและหน้าที่ของแต่ละคนในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคม และการมีชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข เน้นถึงเรื่องสิทธิมนุษยชนในการเคารพในคุณค่าศักดิ์ศรีของตนเองและผู้อื่น รวมไปถึงการสร้างความปลอดภัยในบรรยากาศแบบครอบครัว เพื่อต่อต้านปัญหาอาชญากรรม และอบายมุขต่างๆ

2.2 งานด้านศาสนา ประกอบด้วย

2.2.1 งานศาสนสัมพันธ์ เป็นการเสวนาระหว่างศาสนา เพื่อสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจต่อกันและเพื่อความร่วมมือกัน เน้นการเสวนา และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่าง บ้าน วัด สถานศึกษา ชุมชน และองค์กรต่างๆ รวมไปถึงการรักษาไว้ซึ่ง คุณค่าของขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาของท้องถิ่นด้วย

2.2.2 งานศาสนิกสัมพันธ์ เน้นการสร้างสัมพันธ์อันพี่น้อง โดยไม่จำกัด ชาติ ศาสนา และเผ่าพันธุ์ ทั้งนี้เพื่อความดีตามความเชื่อของแต่ละศาสนา ร่วมกันในฐานะที่เป็นประชากรของโลก ด้วยการทำกิจกรรมร่วมกัน ที่เน้นความเป็นหนึ่งเดียวกันมากกว่าการแข่งขันกัน

2.3 งานด้านกิจกรรมและโครงการ เน้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อความดีของตนเอง เพื่อผู้อื่น สังคม และประเทศชาติ รวมไปถึงนำไปสู่การหยั่งรากลึกกลงไปในการเสริมสร้างและพัฒนา ความศรัทธา ความเชื่อของแต่ละศาสนา งานด้านกิจกรรมและโครงการประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 4 กิจกรรม 1) บูรณาการคุณธรรมจริยธรรม 2) นำคุณค่าพระวรสารสู่กิจกรรม 3) จัดกิจกรรมนักเรียน และ 4) จัดหลักสูตรครอบครัวศึกษาให้เหมาะสมกับวัย

บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมหลักธรรมตามแบบพระเยซูคริสตเจ้า

จากการศึกษาแนวคิดของบรรดานักวิชาการ ในเรื่องบทบาทของผู้บริหาร พอจะสรุปได้ ดังนี้ การบริหารเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบุคคล งาน และบรรยากาศขององค์กร ดังนั้น ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (human relation skill) ด้านความคิด (conceptual skill) และด้านเทคนิค (technical skill) โดยการทำหน้าที่เป็นผู้บริหารที่ดี กับบุคคล งาน และบรรยากาศอันดี ในองค์กร ตรงตามเป้าหมายขององค์กร จึงได้ชื่อว่าเป็นผู้บริหารที่ดี (good managerial man) ผู้บริหารที่ดีต้องเป็นผู้นำ ไม่ใช่อำนาจ รับฟังความคิดเห็นของทุกคน เคารพในศักดิ์ศรีของบุคคล ทุกคนมีไหวพริบในการแก้ปัญหา เปิดโอกาสให้บุคคลได้แสดงศักยภาพของตนอย่างเต็มที่ เสียสละ เป็นผู้ประสานประโยชน์และน้ำใจของทุกคน ขวนขวายหาความรู้อยู่เสมอ เป็นคนทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ และเป็นผู้ยึดมั่นในวิชาชีพและในหลักธรรม พร้อมทั้งเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ทุกคน ดังนั้น ภาพลักษณ์ของนักบวชคาทอลิก หรือผู้บริหารสถานศึกษาคาทอลิก ในการส่งเสริมบุคลากรทางการศึกษา คือ การกระทำชีวิตของตนที่หยั่งรากลึกในแบบอย่าง และคำสั่งสอนขององค์พระคริสตเจ้า นั่นเอง เป็นดังพระพรของพระบิดาเจ้าต่อพระศาสนจักรทางพระจิต การถวายตนเป็นนักบวช หรือ ทำหน้าที่ผู้บริหารการศึกษาทำให้ภาพลักษณ์ของพระคริสตเจ้าคือ ความบริสุทธิ์ ยากจน และนบนอบ เป็นประจักษ์อยู่เสมอ ๆ ต่อโลก บุคคลทั้งหลายได้เห็นรหัสธรรมแห่งอาณาจักรประเป็นเจ้าในโลก ซึ่งรอความรอดครบครันในชีวิตนิรันดร์ จุดมุ่งหมายของชีวิตผู้บริหารคือ “เป็นเหมือนพระคริสตเจ้าในด้านการอุทิศตนอย่างสิ้นเชิงแด่พระองค์” ดังนั้น แนวทางในการส่งเสริมบุคลากรทางการศึกษา โดยใช้หลักธรรมคาทอลิก ก็คือ การให้บุคลากรคิดและกระทำในแบบของพระคริสตเจ้า ดำเนินชีวิต และรักแบบพระองค์² พระศาสนจักรประกาศว่า “เป็นสิทธิของเด็กและหนุ่มสาวที่จะได้รับการกระตุ้นเตือน ให้ทำการวินิจฉัยอันมีค่าเกี่ยวกับคุณค่าทางศีลธรรม ด้วยมโนธรรมอันเที่ยงตรง และได้รับเอาคุณค่าทางศีลธรรมนั้นด้วยความสมัครใจเห็นดีของเขาเอง และนอกจากนี้ยังเป็นสิทธิของเขาเหล่านั้นที่จะได้รับการแนะนำให้รู้จักและรักเป็นเป็นเจ้าอย่างดียิ่ง”สำหรับคริสตชนแล้ว ศาสนาเป็นความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างมนุษย์กับพระเจ้า การยอมรับว่าพระเจ้าเป็นพระบิดาทรงส่งพระบุตร และพระจิตเจ้าให้แก่มนุษย์เพื่อให้มนุษย์ดำเนินชีวิตอย่างบุตรบุญธรรม เชื่อถือและปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระคริสตเจ้า และประกอบพิธีกรรมเพื่อเคารพบูชาพระองค์และอุทิศชีวิตตนรับใช้พระองค์ ดังนั้น แนวทางในการอบรมบุคลากรสำหรับคริสตศาสนา คือ เหตุผล ศาสนา และความรัก เป็นพื้นฐานที่ต้องไปด้วยกันเสมอ เพราะเหตุผลไม่เพียงเกิดจากปรัชญาของชีวิต หรือ

² ภาดาสุรเดช วิสุทธีวรรณ, สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก : นักบวชและพันธกิจในโรงเรียน (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย, 2546), 7.

ธรรมชาติ แต่รวมเหตุผลจากความเชื่อหรือชีวิตเหนือธรรมชาติ และความรัก ที่มาจากพระเจ้าและทำให้เรารักผู้อื่น เพราะเห็นแก่พระเป็นเจ้าตามแบบฉบับของพระคริสตเจ้า ด้วยการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิกในการอบรมบุคลากรให้ดี ดังนี้คือ

1. สร้างบรรยากาศที่เต็มไปด้วยความคิดถึงพระเจ้า ไม่เพียงแต่ในวัดเท่านั้น แต่ในสถานศึกษา ในที่ทำงาน โรงงาน สนามเด็กเล่น สวนสาธารณะ เป็นต้น

2. พยายามสร้างทัศนคติที่มองบทบาทของพระเจ้าในชีวิตประจำวัน นั่นคือ การสร้างจิตสำนึกชีวิตคริสตชนว่าพระเจ้าสร้างเรามาเพื่อให้เรารู้จักรัก และรับใช้พระองค์ ตั้งใจแน่วแน่ที่จะก้าวหน้าในความรักนี้ ไม่ว่าจะลำบากเพียงใด สร้างทัศนคติในการติดตามพระเจ้า โดยการดำเนินชีวิตเป็นแบบอย่างที่ดี มีความพยายามอันแรงกล้าที่จะหลีกเลี่ยงการทำบาป เพราะบาปแยกเราออกจากความรักของพระเป็นเจ้า ต้องนบনอบพระเจ้า และผู้แทนของพระองค์ ปลูกจิตสำนึกว่าพระเจ้าอยู่ทุกหนทุกแห่ง ทรงเป็นพระบิดาที่มองลูกด้วยความห่วงใย ปลูกจิตสำนึกให้คิดถึงเหตุการณ์สุดท้ายของชีวิตมนุษย์ คือ ความตายและชีวิตนิรันดร์ในโลกหน้า ด้วยการเข้าเฝ้าบร่ำฝิ่งถึงชีวิตของตน โดยดำเนินชีวิตด้วยความรอบคอบ และไว้วางใจในพระเป็นเจ้า

3. การเรียนหลักธรรมคำสอนของศาสนาอย่างเข้มข้น โดยการสอนคำสอนอย่างหนักแน่น มีเหตุผล ใช้วิธีการที่เหมาะสมกับพัฒนาการความเปลี่ยนแปลงของโลก ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่บุคลากร ปัจจุบันต้องเน้นที่ชีวิตจิตอันเข้มแข็ง เพื่อว่าบรรดาบุคลากรทางการศึกษาจะสามารถยืนหยัดอยู่ได้ โดยมีโนธรรมที่เข้มแข็งท่ามกลางกระแสสังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ คือ จิตตารมณ์ที่เน้นการพบปะกับพระเจ้าในชีวิตประจำวัน ชีวิตแห่งความชื่นชมยินดี และมองทุกอย่างในแง่ดี ชีวิตการเป็นเพื่อนของพระเยซูเจ้า ชีวิตที่เป็นหนึ่งเดียวกับพระศาสนจักรรักและรับใช้คนอื่นด้วยความรับผิดชอบ

ดังนั้น คุณธรรมจริยธรรมจึงเป็นสิ่งที่ควรประพฤติ และประพฤติเหมาะสมในสิ่งที่ถูกต้องซึ่งสังคมยอมรับ เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข คุณธรรมจริยธรรมมีบทบาทและมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้มนุษย์ที่กำลังเรียนรู้ชีวิตสามารถกำหนดเป้าหมายชีวิต และรู้จักประยุกต์คำสอนทางด้านจริยธรรมของแต่ละศาสนา ให้เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข ตลอดจนรู้จักหน้าที่ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม คุณธรรมจริยธรรมจึงช่วยให้มนุษย์สามารถพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองให้ดีขึ้น และพัฒนาสังคมที่ตนอยู่ให้เจริญก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้น จากปัญหาทางด้านคุณธรรมจริยธรรมของบุคลากรทางการศึกษาในปัจจุบัน ที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ทำให้เราตระหนักได้ว่าสาเหตุที่สำคัญและบ่อเกิดของปัญหาต่าง ๆ นั้นคือการที่บรรดาบุคลากรทางการศึกษาด้อยคุณธรรมจริยธรรมในจิตใจ พวกเขาไม่สามารถที่จะนำหลักธรรมทางศาสนาเข้ามาเป็นส่วนหนึ่ง

ของชีวิตของเขาได้ พวกเขาจึงดำเนินชีวิตท่ามกลางกระแสของสังคม โดยที่ตนเองไม่มีมาตรการที่จะเลือกรับเฉพาะสิ่งที่มีคุณค่า ไม่กล้าที่จะปฏิเสธสิ่งที่มีคุณค่าทางศีลธรรม ที่สุดเมื่อบุคลากรทางการศึกษาจำนวนมากคืออยู่ในเรื่องคุณธรรมจริยธรรม จึงดำเนินชีวิตอย่างเห็นแก่ตัว เอาใจเอาเปรียบ ยึดติดกับค่านิยมยุคโลกาภิวัตน์ ก่อให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมทางด้านศีลธรรมของสังคมต่าง ๆ มากมาย จึงถือเป็นหน้าที่สำคัญของผู้บริหารในการส่งเสริมหลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษาและในสังคม เพื่อยกระดับจิตใจของบุคลากรทางการศึกษาให้สูงขึ้น

ข้อมูลพื้นฐานในสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

ในฐานะที่อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ³ เป็นส่วนหนึ่งของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย ซึ่งเป็นพระศาสนจักรของพระคริสตเจ้าในภาพลักษณ์ของประชากรของพระเจ้าที่ร่วมเป็นหนึ่งเดียวกันในความรัก แสวงหา ติดตาม และประกาศพระเยซูคริสตเจ้า เป็นประชาคมคริสตชน ทั้งพระสงฆ์ นักบวช และฆราวาสของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ผสานเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ในวิถีคริสตชนและในพันธกิจของพระศาสนจักร ซึ่งมีความสัมพันธ์กับพระศาสนจักรทั่วโลกโดยมีความเป็นเอกภาพ สักดิ์สิทธิ์ สากต และสืบเนื่องมาจากอัครสาวกของพระเยซูเจ้า โดยมีศูนย์กลางที่กรุงโรม มีพระสันตะปาปาเป็นประมุขสูงสุด พันธกิจของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ คือ มุ่งอุทิศตนฟื้นฟูชีวิตให้ชิดสนิทกับพระคริสตเจ้า โดยอาศัยพระวาจาและศีลศักดิ์สิทธิ์เป็นหนึ่งเดียว ร่วมมือและแบ่งปันซึ่งกันและกัน แสวงหาคุณค่าพระอาณาจักรในบริบทสังคม เสวนาฉันพี่น้องกับผู้มีความเชื่ออื่น ประกาศพระเยซูคริสตเจ้า และเป็นประจักษ์พยาน ด้วยการดำเนินชีวิตเรียบง่าย รักและรับใช้ปวงชนโดยเน้นผู้ยากไร้ ดังนั้นพันธกิจของพระศาสนจักรที่เป็นประชาคมในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯมุ่งดำเนินการนั้น มี 4 ด้าน คือ การอภิบาลคริสตชน การร่วมมือแพร่ธรรม การเสวนาเพื่อศาสนสัมพันธ์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตมนุษย์เป็นต้นแก่ผู้ยากไร้โดยพิจารณาจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับบริบทสังคม

อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ แม้จะเป็นส่วนหนึ่งของพระศาสนจักรในประเทศไทย แต่กระนั้นก็มีความแตกต่างจากสังฆมณฑลอื่น ๆ คือ มีอาณาเขตครอบคลุม 9 จังหวัด และอีกบางอำเภอ ซึ่งได้แก่ กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ สมุทรสาคร นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี อยุธยา อ่างทอง สุพรรณบุรี และบางส่วนของจังหวัดนครนายกและฉะเชิงเทรา ซึ่งตามสถิติ ปี ค.ศ. 1999 มีประชากรทั้งสิ้น 13,065,565 คน เป็นคริสตชนคาทอลิก 76,391 คน เป็นพระสงฆ์อัครสังฆมณฑล 117 องค์ พระสงฆ์นักบวชคณะต่าง ๆ 85 องค์ ภราดา 85 องค์ ภคินี 500 องค์ ศาสนสถาน เป็นต้น

³แผนงานอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ, ตามทิศทางงานอภิบาลคริสตศักราช 2000 ของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย สำหรับ ค.ศ. 2000-2010 (ม.ป.ท., 2000), 3.

วัด โรงเรียนคาทอลิก และบ้านคณะนักบวช ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานครมากที่สุด มีกระจายอยู่รอบ ๆ บ้าง แต่ในจังหวัดอ่างทองยังไม่มีศาสนสถาน นอกจากศูนย์อภิบาลเล็ก ๆ เพียงแห่งเดียว อาณาเขต ซึ่งอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ตั้งอยู่ คือ กรุงเทพมหานครจึงเป็นศูนย์กลางของทุกสิ่งทุกอย่างของประเทศ คือเป็นศูนย์กลางของ การปกครองประเทศและการเมือง ความเจริญทางเศรษฐกิจ การเงิน การค้า อุตสาหกรรม ฯลฯ ศาสนาต่าง ๆ พุทธ คริสต์ อิสลาม ฮินดู และซิกข์ การศึกษาทุกระดับ การรักษาพยาบาล การท่องเที่ยว การคมนาคม และการสื่อสาร การบันเทิง ฯลฯ ดังนั้น ประชาชน จากที่อื่น ๆ ได้หลั่งไหลเข้ามาเป็นจำนวนมาก เพื่อแสวงหาประโยชน์ความต้องการของตน ด้วยเหตุนี้ พระศาสนจักรส่วนนี้จึงอยู่ท่ามกลางบุคคลมากมายหลายประเภท เป็นต้นว่า นักการเมือง นักบริหาร นักธุรกิจ นักการศาสนา นักวิชาการ แพทย์ พยาบาล ครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา นักแสดง นักท่องเที่ยว นักแสวงโชค ผู้ใช้แรงงาน ผู้อพยพย้ายถิ่น เกษตรกร ฯลฯ อัครสังฆมณฑล ยังเป็นที่ตั้งของสำนักงานระดับชาติของพระศาสนจักรขององค์คริสตชนมรธาวาสเพื่อกิจการ

แพร่ธรรมระดับชาติ จากการที่เป็นศูนย์กลางของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย และสภาพ สังคมไทยที่ได้รับผลกระทบมาจากกระแสโลกาภิวัตน์ ดังที่มีการวิเคราะห์วิจัยเรื่อง “ทิศทางการ อภิบาลของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย สำหรับ ค.ศ. 2000-2010” หน้าที่ 15-17 พบว่า อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯมีทั้งด้านความเจริญก้าวหน้าและก็มีด้านที่เป็นปัญหา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

1. ปัญหาสังคมพื้นฐาน ที่คนโดยทั่วไปไม่ใส่ใจ ในคุณค่าของศีลธรรม คุณธรรมและ หลักธรรมของศาสนา
2. ปัญหาผู้อพยพย้ายถิ่นที่ไร้ที่พักอาศัย และปัจจัยการยังชีพอย่างเหมาะสม ไร้งาน หรือไม่ได้รับความเป็นธรรมเกี่ยวกับค่าแรงงาน และสวัสดิการ ทั้งไม่สามารถจัดให้บุตรได้รับการศึกษา
3. ปัญหาเยาวชนที่มีวามสุ่มหมกมุ่นในยาเสพติด การพนัน อบายมุข กามารมณ์ และรับ วัฒนธรรมอันไม่เหมาะสมจากต่างชาติ
4. ปัญหาครอบครัว เช่น ความแตกแยก ขาดความอบอุ่น ไร้อาชีพ ไร้ศักยภาพในการ อบรมและให้การศึกษาแก่บุตร และในการรักษาพยาบาล
5. ปัญหาสตรีและเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เรื่องการละเมิดสิทธิและศักดิ์ศรี การขาย บริการทางเพศ และการใช้แรงงานเด็ก เป็นต้น
6. ปัญหาของชาวต่างด้าวที่เข้ามาขอเพื่อจุดประสงค์ทางการประกอบอาชีพ การ ท่องเที่ยว การแสวงโชค และก่ออาชญากรรม
7. ปัญหาคนยากจนที่ขาดปัจจัย 4 ในการดำรงชีวิต ไม่สามารถให้การศึกษาแก่บุตร และไม่สามารถได้รับการรักษาพยาบาลอย่างเหมาะสม

8. ปัญหาคนสูงอายุที่ขาดผู้เอาใจใส่ดูแล
9. ปัญหาคนถูกจำจองในคุก
10. ปัญหาคนไข้โรคเอดส์
11. ปัญหายาเสพติดและการพนัน ฯลฯ

นโยบายในการปฏิบัติพันธกิจของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย

1. พื้นฟูจิตตารมณ์ และวิถีชีวิตของพระศาสนจักรในประเทศไทย โดยการกลับใจอย่างแท้จริง มีชีวิตจิต รำพึงภาวนา ดำเนินชีวิตเรียบง่าย แพร่ธรรม เป็นประจักษ์พยานถึง พระคริสตเจ้า และประกาศข่าวดีแห่งความรอดพ้นอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อนำไปสู่การประกาศองค์พระคริสตเจ้า

2. ปลุกจิตสำนึกให้ทุกคนอุทิศตนเพื่อส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ และคุ้มครองสิทธิและศักดิ์ศรีมนุษย์ โดยเน้นสตรี เยาวชน เด็กกำพร้า ผู้สูงอายุ ผู้ป่วย ผู้พิการ ผู้ใช้แรงงาน ผู้ขายบริการทางเพศ ผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส ผู้อพยพย้ายถิ่นฐาน ผู้ถูกจองจำ เกษตรกร กลุ่มชาติพันธุ์ เป็นต้น

3. จัดให้มีการศึกษา และไตร่ตรองคำสอนด้านสังคม ของพระศาสนจักรอย่างจริงจังต่อเนื่องในทุกระดับ พัฒนากระบวนการเรียนรู้สำหรับพระสงฆ์ นักบวช และฆราวาส เพื่อให้การอภิบาลสอดคล้องกับสภาพสังคม ส่งเสริมและพัฒนาศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามภาพลักษณ์ของพระเจ้า

4. จัดให้มีการศึกษาไตร่ตรองคุณค่าทางศาสนา วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และภูมิปัญญาของท้องถิ่นและของชาติ โดยอาศัยกระบวนการเสวนาด้วยชีวิต ซึ่งเป็นการประสานสัมพันธ์แบบองค์รวม เป็นการนำข่าวดีเข้าสู่วัฒนธรรมไทย และให้พระศาสนจักรในประเทศไทยเข้าใจ ยอมรับคุณค่าที่ดีงาม อีกทั้งนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครอบครัวคริสตชน เป็นพระศาสนจักรระดับบ้าน ที่เชิดชูและปกป้องคุณค่าชีวิตอย่างจริงจัง รื้อฟื้นคุณค่าที่ดีงามของครอบครัวไทย และสนับสนุนให้แต่ละครอบครัวรวมกันเป็นชุมชนคริสตชน โดยอาศัยพระวาจาและศีลศักดิ์สิทธิ์ อีกทั้งเสริมสร้างชุมชนท้องถิ่นให้เข้มแข็ง

6. ดำเนินการให้สถานศึกษา เป็นสนามแพร่ธรรมมากขึ้น โดยการอบรม และฟื้นฟูชีวิตนักเรียน เยาวชน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินชีวิตตามจิตตารมณ์ของพระคริสตเจ้า เพื่อให้การศึกษาเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมศักดิ์ศรีมนุษย์ สร้างคุณธรรม จริยธรรม และสันติในสังคม ตามระบอบประชาธิปไตย ให้โอกาสแก่นักเรียนคาทอลิกและผู้ยากไร้ อีกทั้งเน้นการมีส่วนร่วม

ร่วมระหว่างบ้าน วัด สถานศึกษาและชุมชน เพื่อให้ทุกสถาบันและองค์กรได้เป็นสนามแพร่ธรรมอย่างแท้จริง

7. มุ่งสร้างและเปิดโอกาสให้ฆราวาสทั่วไป โดยเฉพาะสตรี เยาวชน และเด็ก แสดงบทบาทของตนในพันธกิจของพระศาสนจักรตามวุฒิภาวะ โดยมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนในงานของพระศาสนจักรทุกระดับ อย่างเป็นจริงเป็นจังและเสมอภาค

8. ส่งเสริมการเสวนาระหว่างศาสนาในทุกระดับ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เคารพ ให้เกียรติ และร่วมมือกันสร้างสรรค์สังคมที่มีความยุติธรรม สันติสุข และความเป็นพี่น้องกัน

9. เร่งฟื้นฟูจิตตารมณ์การเป็นธรรมทูต ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรของพระศาสนจักรร่วมสร้างสรรค์ และเผยแผ่คุณค่าพระอาณาจักรของพระเป็นเจ้า ประกาศข่าวดีแห่งความรอด และประกาศพระเยซูคริสตเจ้าแก่ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมไทย

10. สนับสนุนการผลิตและใช้สื่อต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพในงานของทุกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในงานประกาศข่าวดี การส่งเสริมคุณค่าชีวิตและศักดิ์ศรีมนุษย์ อีกทั้งเสริมสร้างเครือข่ายพระศาสนจักรในทุกระดับ แบ่งปันและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงาน ข้อมูลข่าวสาร และความเคลื่อนไหวต่าง ๆ

11. เร่งสรรหา และพัฒนาบุคลากรทุกระดับอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง พร้อมทั้งจัดสวัสดิการให้เหมาะสมและยุติธรรม อีกทั้งกระตุ้นให้สถาบันพระศาสนจักรในทุกระดับมีส่วนร่วมแบ่งปันทรัพยากรบุคคล วัตถุประสงค์และงบประมาณ ในการดำเนินงานของพระศาสนจักร

12. กำหนดให้มีคณะกรรมการและหน่วยงานที่ชัดเจน เพื่อนำทิศทางงานอภิบาลนี้ไปดำเนินการอย่างจริงจังและเกิดผล รวมทั้งจัดให้มีการประสานงาน ร่วมมือ ติดตามและประเมินผลอย่างมีระบบและต่อเนื่อง

จากนโยบายดังกล่าว อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ จึงได้ดำเนินงานในพันธกิจบางประการเป็นพิเศษ ดังนี้

1. ด้านการอภิบาล ให้ความสำคัญต่อการนำคริสตชน ทั้งพระสงฆ์ นักบวช และฆราวาสให้ดำรงชีวิตอย่างบรรลุมิติภาวะและเรียบง่าย และทำงานแพร่ธรรมในยุคใหม่แห่งสหสวรรษที่สามได้อย่างเข้มแข็งและมั่นใจ โดยปลุกจิตสำนึกเกี่ยวกับกระแสเรียกเป็นผู้แพร่ธรรมฟื้นฟูจิตตารมณ์ความรักและรับใช้ และเสริมสร้างความเชื่อของพวกเขาเฉพาะอย่างยิ่งของเยาวชน ทั้งนี้ อาศัยวิธีการทางศาสนกิจ การภาวนา การศึกษา พระคัมภีร์ คำสอนด้านความเชื่อและด้านสังคมของพระศาสนจักร

2. ด้านการประกาศข่าวดีของพระคริสตเจ้า ให้ความสำคัญต่อการดำรงชีวิตเป็นประจักษ์พยานถึงความรอดในชีวิตบุคคลและชีวิตครอบครัว การสนับสนุนคริสตชนฆราวาสให้มีส่วนร่วมในงานประกาศข่าวดี การร่วมมือและช่วยเหลือกันในงานประกาศข่าวดี การแพร่ธรรมในสถานศึกษา การสร้างกลุ่มคริสตชนพื้นฐาน

3. ด้านศาสนสัมพันธ์กับผู้มีความเชื่ออื่น ให้ความสำคัญต่อการเสวนา และความร่วมมือกันสร้างสรรค์สังคมที่มีความยุติธรรม และความเป็นพี่น้องกัน

4. ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ให้ความสำคัญต่อการช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาของสตรี เยาวชน เด็กกำพร้า เด็กเร่ร่อน ผู้สูงอายุ ผู้ป่วย ผู้พิการ ผู้ใช้แรงงาน ผู้ขายบริการทางเพศ ผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส ผู้อพยพย้ายถิ่น ผู้ถูกจองจำ เกษตรกร และกลุ่มชาติพันธุ์ เป็นต้น

การดำเนินงานของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ แบ่งการทำงานออกเป็น 7 ฝ่าย

1. ฝ่ายสำนักงานเลขานุการอัครสังฆมณฑลฯ มีความรับผิดชอบเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของฝ่ายต่าง ๆ ทางด้านเอกสาร ข้อมูล และการประสานสัมพันธ์กับคณะนักบวช มิสซันนารี องค์กรฆราวาส และบุคคลทั่วไป

2. ฝ่ายปกครองวัด แบ่งออกเป็น 6 เขตการปกครอง และแต่ละเขตการปกครองมีความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานบริการด้านศาสนกิจ เป็นต้น ศีลศักดิ์สิทธิ์ พิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ และงานบริการรับใช้อื่น ๆ งานสอนความเชื่อและศีลธรรม งานเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันเป็นประชาคมคริสตชนของสัตบุรุษ และงานเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของพระสงฆ์ตามวัด

3. ฝ่ายงานอภิบาลและธรรมทูต มีความรับผิดชอบเกี่ยวกับการดูแลส่งเสริมและสนับสนุนการสอนคำสอน การธรรมทูต ศาสนสัมพันธ์ งานเยาวชน คณะกิจการฆราวาสแพร่ธรรม และสื่อมวลชน

4. ฝ่ายการศึกษาในโรงเรียนสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ มีความรับผิดชอบนอกจากให้การศึกษาอบรมทางวิชาการ การพัฒนาบุคลากร และการขยายยกระดับการเรียนการสอนแล้ว ยังต้องให้ความสำคัญต่อการสอนคำสอน การส่งเสริมหลักธรรมคาทอลิก แพร่ธรรมในโรงเรียนด้วย

5. ฝ่ายสังคม มีความรับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนาสังคม และคุณภาพชีวิตของครอบครัว และคนทั่วไปที่ยากไร้ ชดสน และด้อยโอกาส โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับงานเพื่อคริสตชนผู้โยกย้ายถิ่น ผู้ด้อยงาน นักท่องเที่ยว ผู้ใช้แรงงานทางทะเล ผู้ประสบภัย ผู้ลี้ภัย เด็กเร่ร่อน และเกี่ยวกับการบริการด้านสุขภาพอนามัย และงานเมตตาสงเคราะห์อื่น ๆ

6. ฝ่ายบุคลากร มีความรับผิดชอบเกี่ยวกับการฝึกอบรมต่อเนื่อง การเสริมสร้างชีวิตจิต ความรู้และทักษะแก่พระสงฆ์ การส่งเสริมกระแสเรียก และฟื้นฟูจิตตารมณ์แพร่ธรรมแก่ฆราวาส

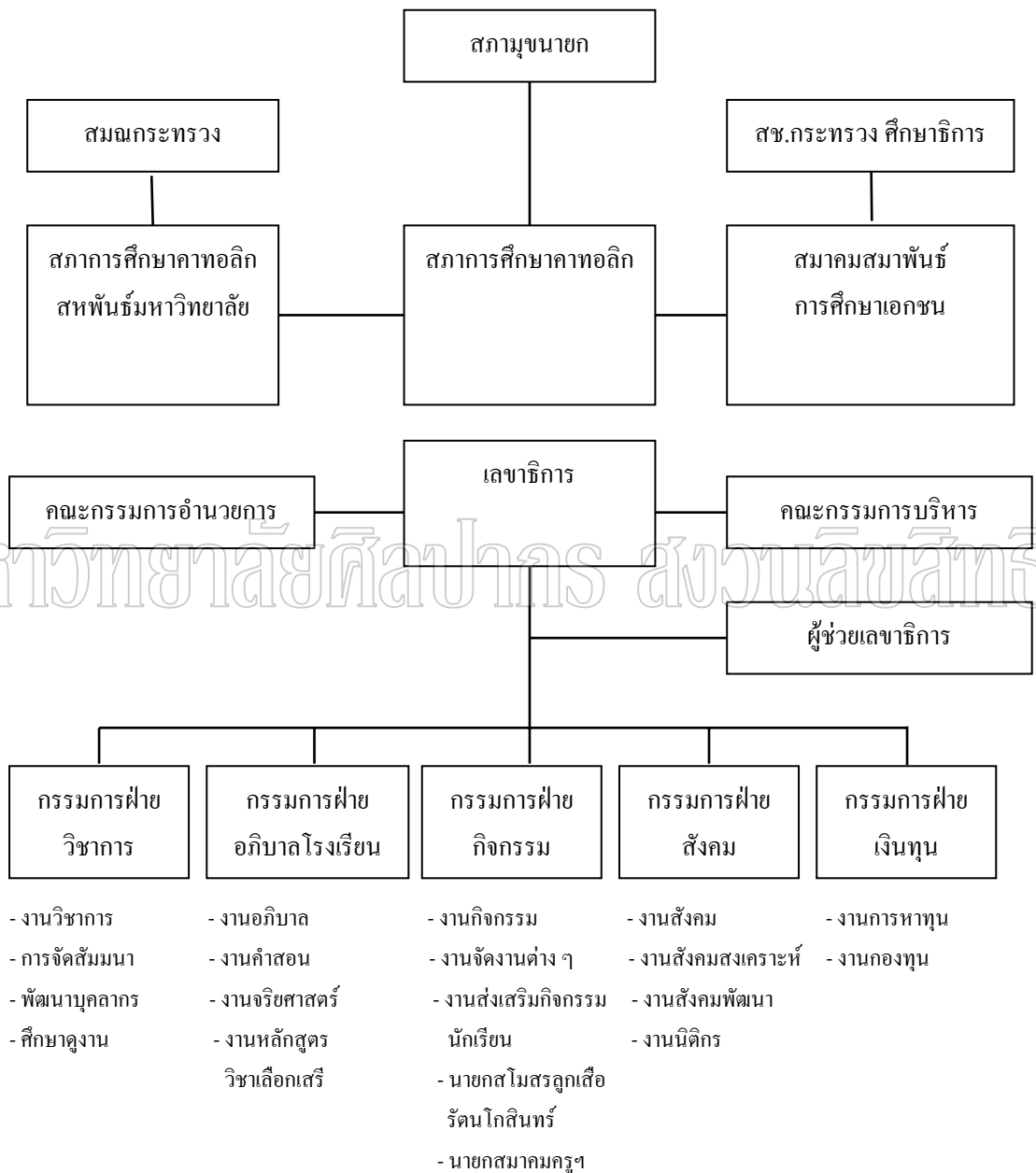
7. ฝ่ายการเงินและทรัพย์สิน มีความรับผิดชอบเกี่ยวกับการส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงานของฝ่ายต่าง ๆ ทางด้านการเงินและทรัพย์สิน

นอกจากนี้ พระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย ยังได้มอบหมายให้สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย⁴ ดูแล นโยบายการจัดการศึกษาพระศาสนจักรคาทอลิก วิสัยทัศน์ พันธกิจ และปรัชญาการศึกษาคาทอลิก ซึ่งมีเป้าหมายที่สำคัญ ดังนี้ พัฒนาเด็กนักเรียนให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ คือ พัฒนาร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ ตลอดจนเอกลักษณ์และบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล ภายในบรรยากาศของเสรีภาพและความรัก ปลูกฝังความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ อันเป็นวิถีชีวิตของคนไทยในระบอบประชาธิปไตย รู้จักรักษาศิลปวัฒนธรรม และประเพณีที่ดีงามของชาติ เน้นความดีเลิศทางวิชาการ และการปฏิบัติกรณกิจทางภาษาศาสตร์และวิทยาศาสตร์ อันจักช่วยให้นักเรียนเป็นคนมีทักษะ มีเหตุผล มีความคิดเป็นตรรกะ มีระเบียบวินัยต่อตนเอง เป็นคนมีทรรศนะกว้าง รู้จักใช้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อพัฒนาภาวะแวดล้อมและคุณภาพของชีวิตในสังคมมนุษย์ เน้นการปฏิบัติกรณกิจปลูกฝังค่านิยมของการเคารพในสิทธิต่อกันและกัน และการผนึกกำลังทำความดีร่วมกันพัฒนาชุมชนที่ตนอาศัยอยู่ ช่วยเหลือผู้ที่ด้อยโอกาสกว่าตน โดยการศึกษาและเข้าใจอารยธรรม และมรดกทางวัฒนธรรมของตนเองของชุมชน และชาติอื่น เพื่อเป็นแนวทางส่งเสริมสันติภาพ สัมพันธภาพและความเข้าใจอันดีระหว่างมนุษย์ในสังคมสถานศึกษาของตนเองและสังคมอื่นที่ตนไปสัมผัสชีวิตด้วย

การจัดการศึกษาคาทอลิกซึ่งอยู่ในการดูแลของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ภายใต้โครงสร้างของสภามุขนายกคาทอลิกแห่งประเทศไทย สังกัดกรมการฝ่ายการอบรมศึกษา เป็นสมาชิกของสภาการศึกษาคาทอลิกสากล และมีความสัมพันธ์กับสหพันธ์มหาวิทยาลัยคาทอลิกโลก ทั้งสององค์กรอยู่ในโครงสร้างของพระศาสนจักรสากล ซึ่งมีสถานะเป็นผู้สังเกตการณ์ในองค์กรสหประชาชาติ และเป็นสมาชิกของสมาพันธ์สมาคมการศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย อย่างไรก็ตามการจัดการศึกษาของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย อยู่ภายใต้การกำกับของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ และทบวงมหาวิทยาลัย สภา

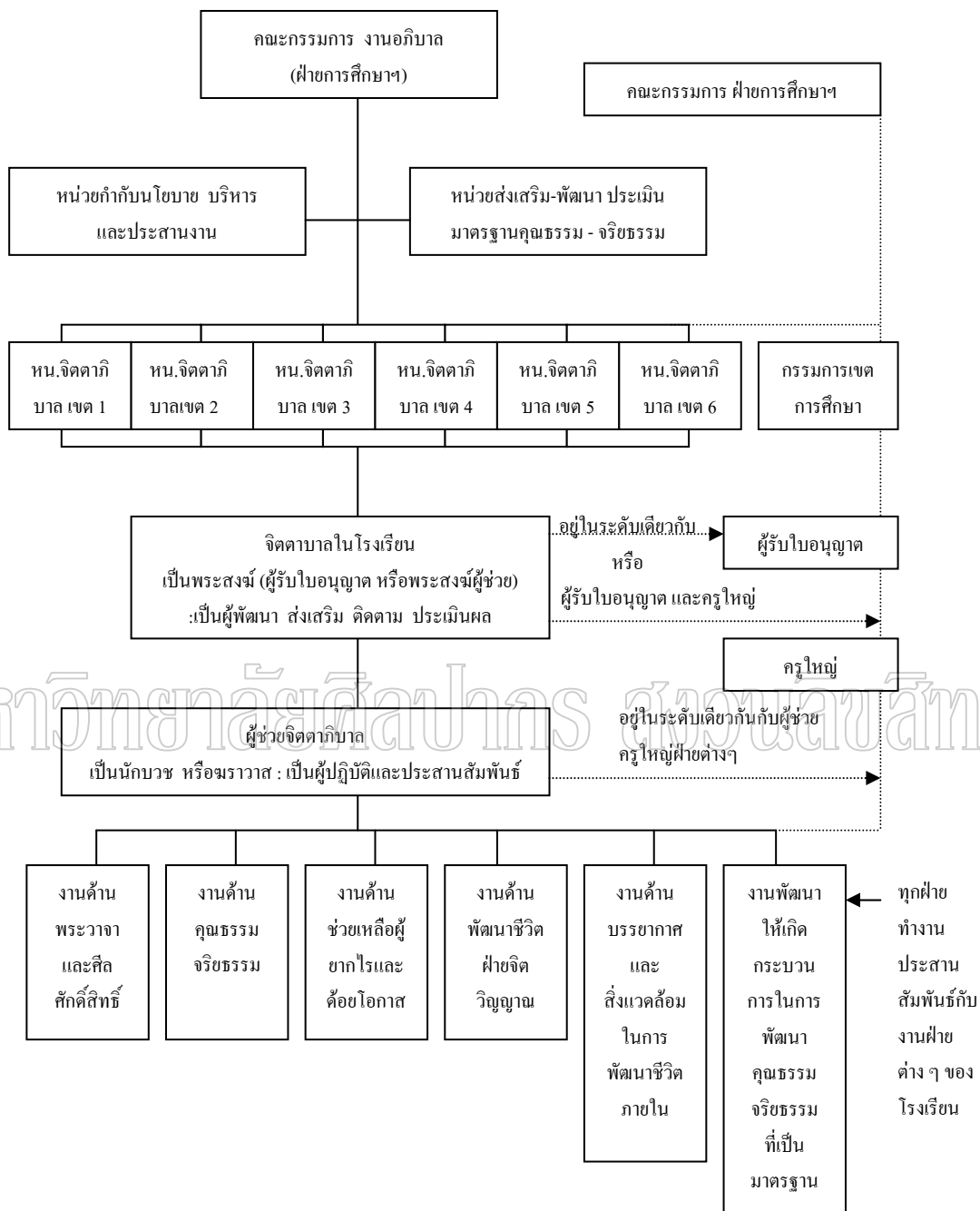
⁴วิศิษฐ์ ศรีวิชัยรัตน์, บุญเรือน หมั่นทรัพย์ และปรีชา เมธาวัชรภักย์, บทบาทการจัดการศึกษาเอกชนในเครือคาทอลิก ตามพระบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ม.ป.ท., 2544),

การศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยมีเลขาธิการเป็นผู้บริหารงาน และโครงการบริหารงาน แบ่งออกเป็น 5 ฝ่ายคือ 1) กรรมการฝ่ายวิชาการ 2) กรรมการฝ่ายงานอภิบาลโรงเรียน 3) กรรมการฝ่ายกิจกรรม 4) กรรมการฝ่ายสังคม และ 5) กรรมการฝ่ายเงินทุน รายละเอียดในแผนภูมิที่ 3



แผนภูมิที่ 3 โครงสร้างการบริหารงานของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย

ที่มา : วิศิษฐ์ ศรีวิชัยรัตน์, บุญเรือน หมั่นทรัพย์ และปรีชา เมธาวัตรภาคย์, บทบาทการจัดการศึกษาเอกชนในเครือคาทอลิก (ม.ป.ท., 2544), 24.



แผนภูมิที่ 4 โครงสร้างการบริหารงานของจิตตภาลในโรงเรียนของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ
 ที่มา : อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ, ฝ่ายการศึกษา, คู่มือแนวทางการพัฒนางานจิตตภาลของ
 โรงเรียนในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ (กรุงเทพฯ : บริษัท พี.ที.เอ. เบสท์ ซัพพลาย จำกัด, 2545), 57.

กรอบงานหลักของงานจิตตาศึกษาที่จะทำให้โรงเรียนของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ
เป็นสนามแห่งการแพร่ธรรมที่แท้จริง



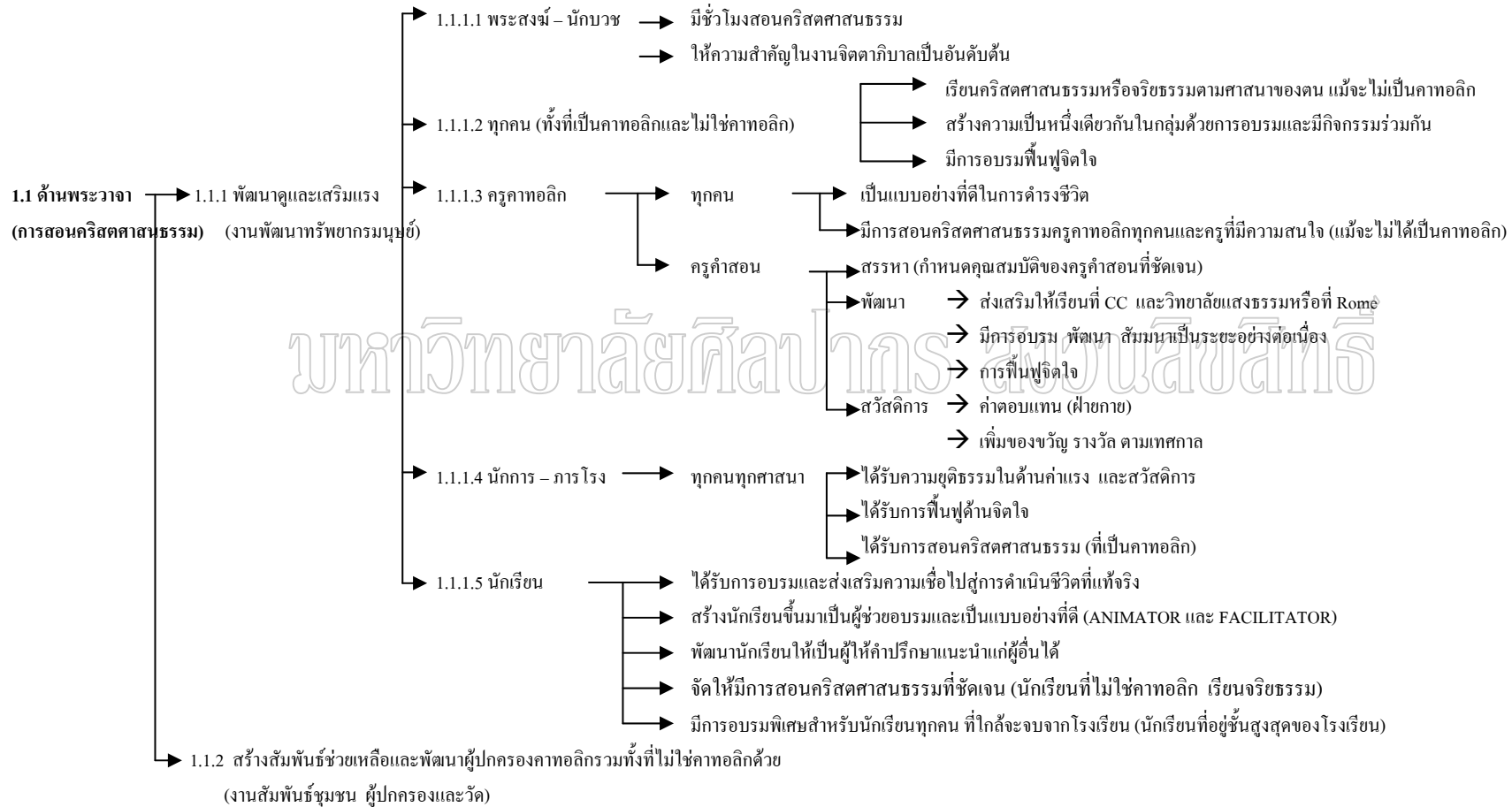
แผนภูมิที่ 5 กรอบงานหลักของงานจิตตาศึกษา

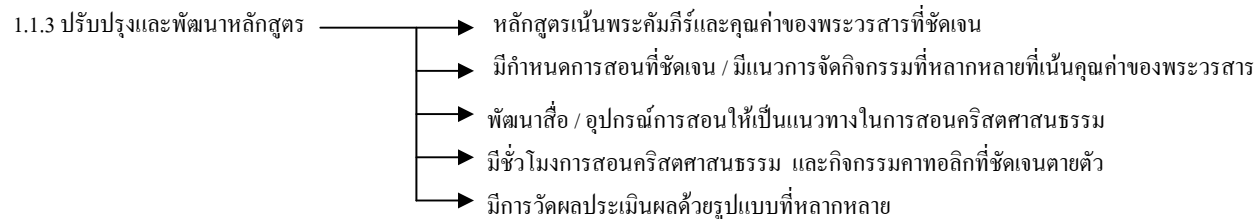
ที่มา : อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ, ฝ่ายการศึกษา, คู่มือแนวทางการพัฒนาทางการพัฒนางานจิตตาศึกษาของโรงเรียนในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

(กรุงเทพฯ : บริษัท พี.ที.เอ. เบสท์ ซัพพลาย จำกัด. 2545), 40.

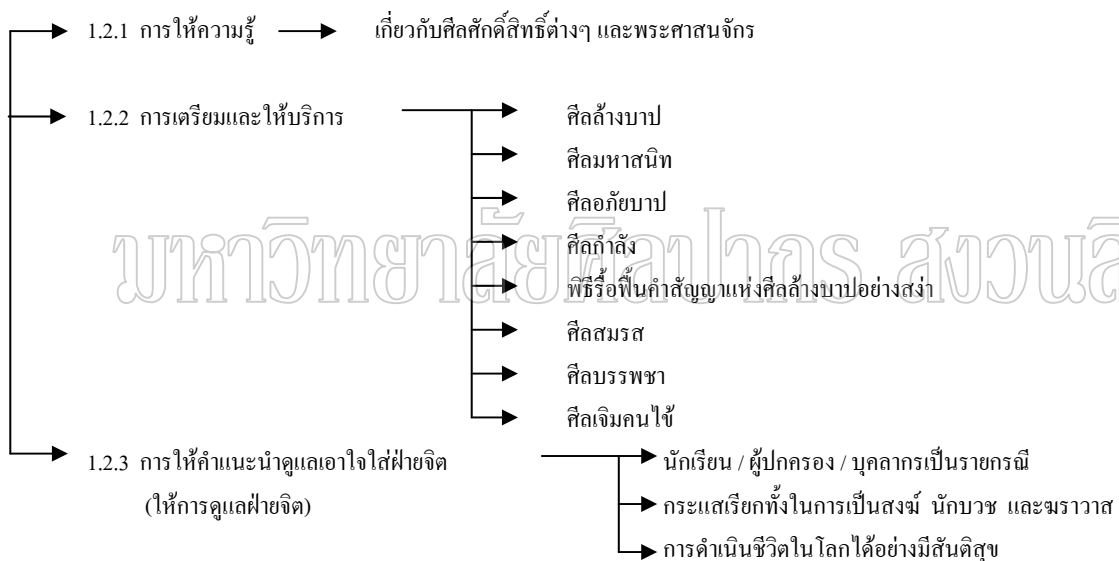
1. กรอบงานด้านอภิบาล

(เพื่อความศักดิ์สิทธิ์ การสอน การปกครองดูแลคริสตชน และบุคลากรในโรงเรียน)

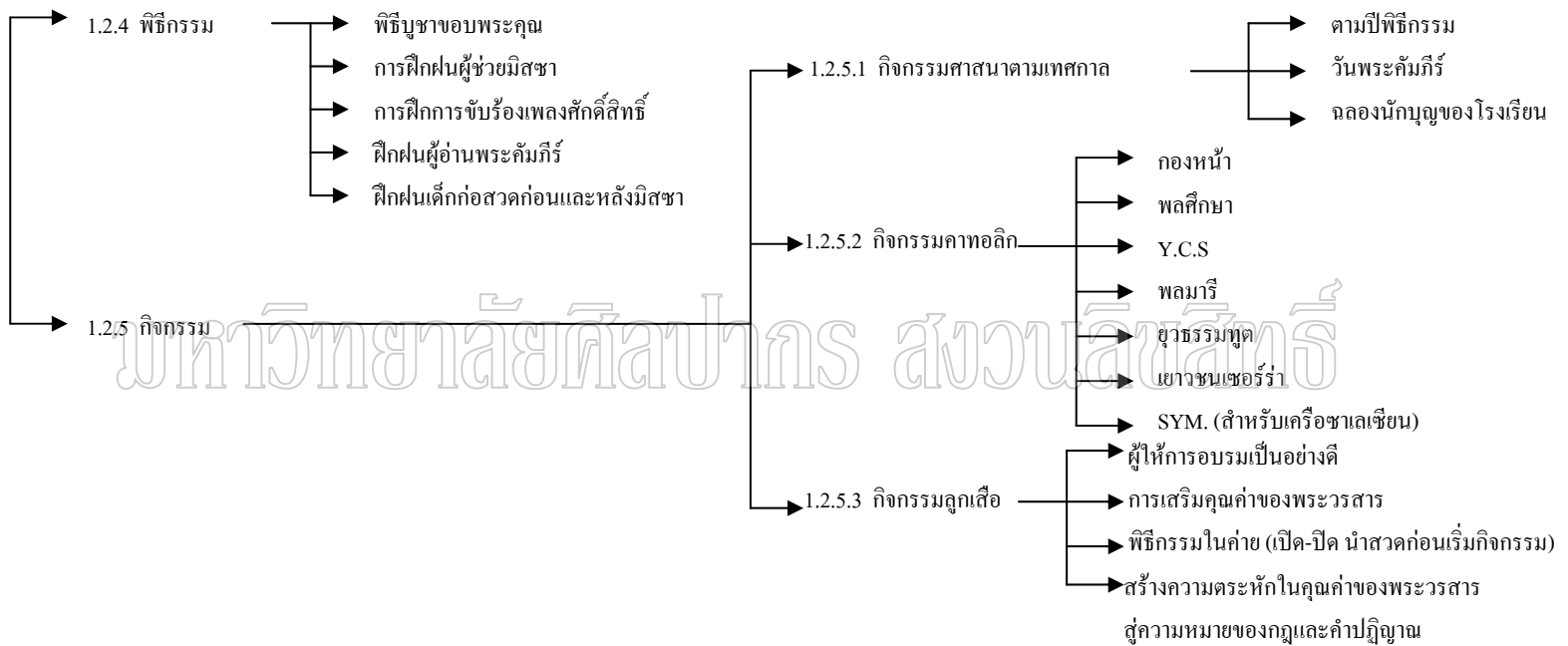




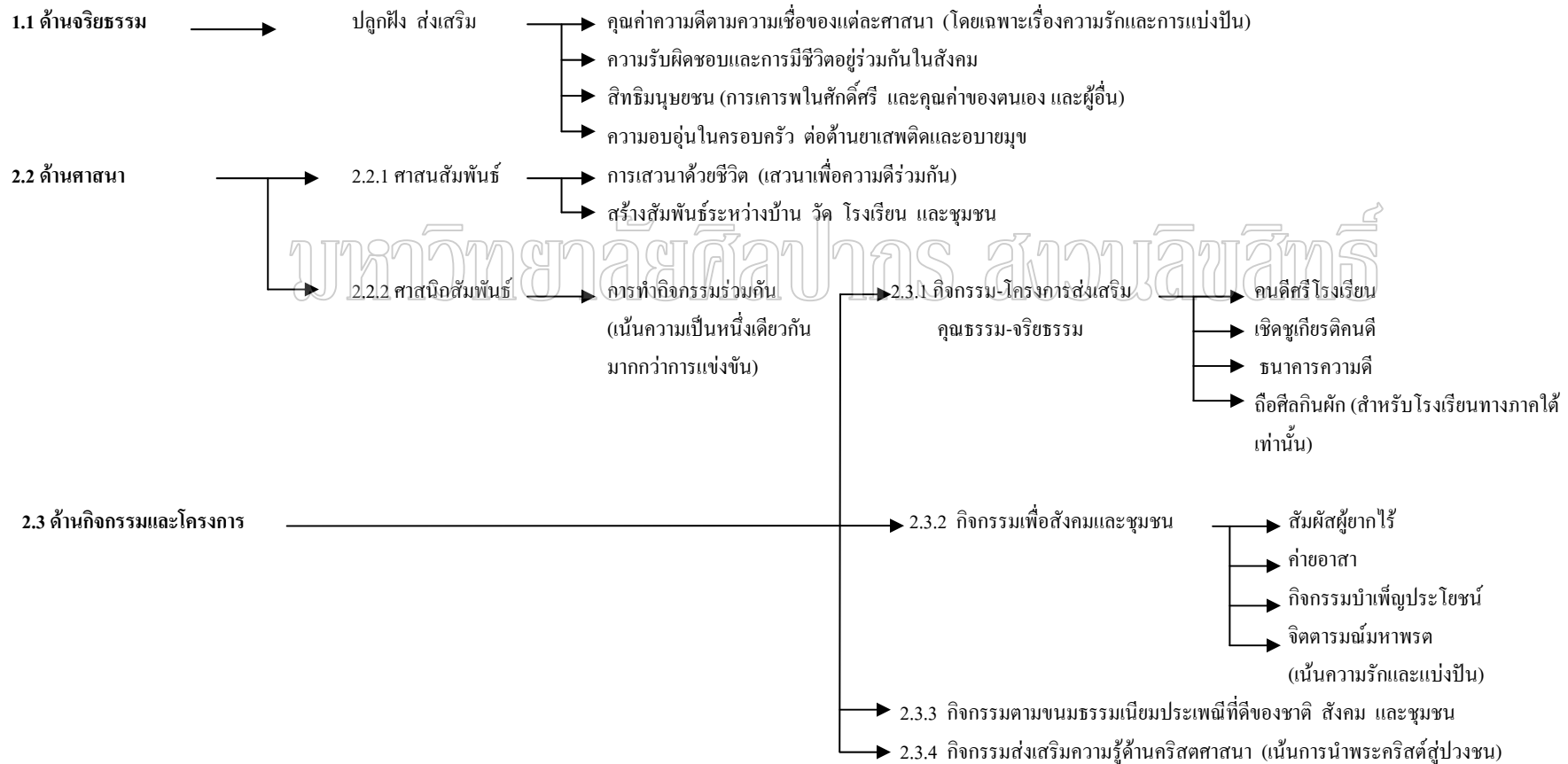
1.2 ด้านศิลปคดีสิทธิ์



มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ สงวนลิขสิทธิ์



2. กรอบงานด้านแพร์ธรรม (การเป็นประจักษ์พยานถึงความรักของพระเจ้ากับทุกคน)



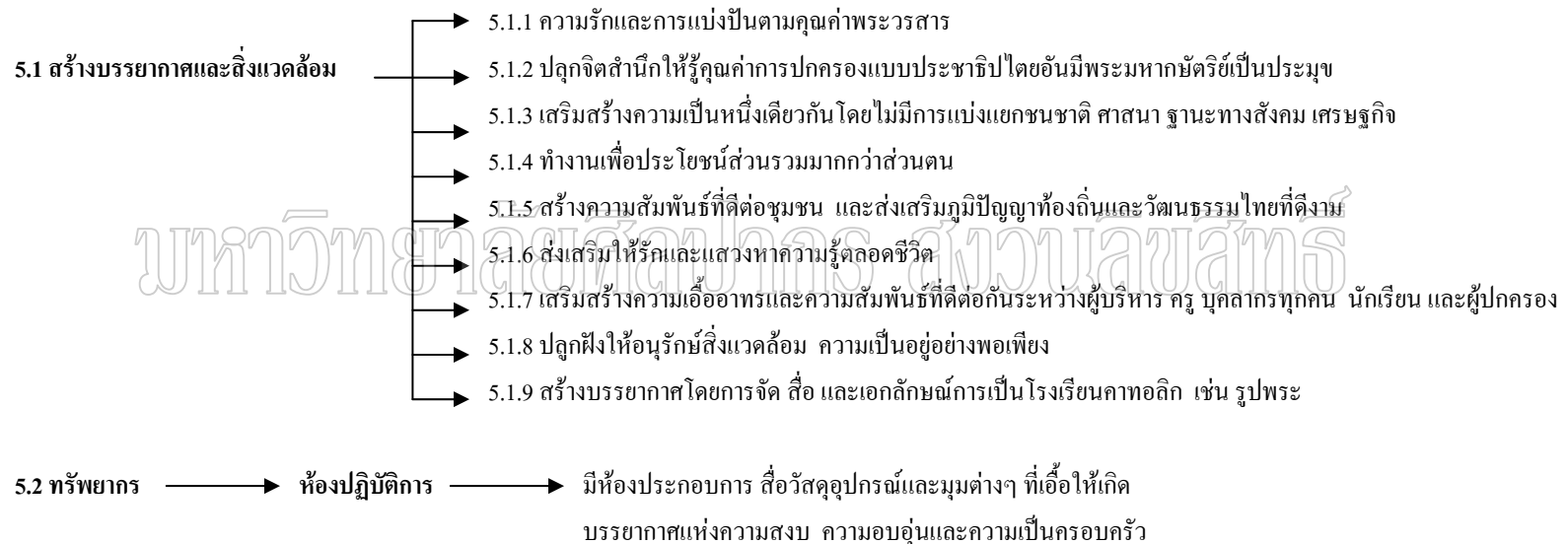
3. กรอบงานด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษา (ทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกัน)

- 3.1 ให้โอกาสในการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก
- 3.2 ให้ทุนการศึกษา
- 3.3 ดูแลเอาใจใส่ให้ความช่วยเหลือเป็นรายกรณี
- 3.4 จัดเตรียมบุคลากรด้านสังคมสงเคราะห์
- 3.5 จัดการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส / การศึกษาพิเศษสำหรับผู้บกพร่องทางร่างกาย
- 3.6 การใช้ทรัพยากรและแหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียน เพื่อช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา
- 3.7 ดูแลเอาใจใส่และให้การสนับสนุน ให้นักเรียนจบชั้นสูงสุดของโรงเรียน

4. กรอบงานด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (คุณธรรมนำความรู้คู่ความสุข)



5. กรอบงานด้านบรรยากาศ-สิ่งแวดล้อม-ทรัพยากร (ความอบอุ่นแบบครอบครัว)



6. กรอบงานด้านการจัดการ - มาตรฐาน

6.1 ระบบจัดการ

- ⇒ มีโครงสร้างการบริหารจัดการที่เป็นระบบต่อเนื่อง ชัดเจนและมีประสิทธิผลเป็นไปได้
- ⇒ มีจิตตาภิบาลเป็นพระสงฆ์มีหน้าที่เป็นผู้พัฒนา ส่งเสริม ติดตาม ประเมินผล และมีผู้ช่วยจิตตาภิบาลเป็นนักบวชหรือฆราวาส เป็นผู้ปฏิบัติและประสานสัมพันธ์ประจำแต่ละโรงเรียน และมีระบบการทำงานที่เน้นคุณค่าที่แท้จริง (ภายในมากกว่ากิจการภายนอก)
- ⇒ มีระบบการพัฒนา ส่งเสริม ให้กำลังใจ ติดตาม และประเมินผลเชิงพัฒนาที่ชัดเจน

6.1 มาตรฐาน

- ⇒ มีสำนักงานหรือหน่วยพัฒนาติดตาม และประเมินมาตรฐานด้านคุณธรรมจริยธรรมของบุคลากรและนักเรียน
- ⇒ มีการกำหนดเป็นมาตรฐานของคุณธรรมจริยธรรม ที่เน้นคุณลักษณะเฉพาะของบุคลากรและนักเรียนในโรงเรียนของ อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในส่วนของงานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยในด้านที่เกี่ยวข้องกับการศึกษางานวิจัยต่างประเทศ และในประเทศไทย ดังต่อไปนี้

งานวิจัยในประเทศ

พรรณมहा วุฒิวโรภาพ¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาธรรมจริยา 4 ประการของครูในโรงเรียนมูลนิธิแห่งคริสตจักรในประเทศไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ครูมีพัฒนาการของธรรมจริยาทั้ง 4 ประการ อยู่ในแต่ละขั้นใดตามทฤษฎีพัฒนาการทางธรรมจริยาของโคลเบิร์ต และใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาธรรมจริยาของครูในแผนกประถมศึกษาและมัธยม 4 โรงเรียนคือ กรุงเทพมหานครคริสเตียนวิทยาลัย โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย โรงเรียนเขนเฮล์เม็มโมเรียล และโรงเรียนอัสจวนิยา ในเรื่องศีลธรรมจริยา 4 ประการ ได้แก่ การรักษาสัจจะ การรู้จักข่มใจ ความอดทน และความเสียสละ

พงษ์นรินทร์ นัมคณิศรณ² ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาและข้อเสนอแนะของครูประถมศึกษาในการปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรมให้นักเรียนโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑล จันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี มีปัญหาการปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรมให้นักเรียนโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง
2. ปัญหาการปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรมให้นักเรียน ของครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1
3. ปัญหาการปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรมให้นักเรียน ของครูที่มีอายุต่างกันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

¹พรรณมहा วุฒิวโรภาพ, “การศึกษาธรรมจริยา 4 ประการของครูในโรงเรียนมูลนิธิแห่งคริสตจักรในประเทศไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538), บทคัดย่อ.

²พงษ์นรินทร์ นัมคณิศรณ, “ปัญหาและข้อเสนอแนะของครูประถมศึกษาในการปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรมให้นักเรียนโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี” (วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2540), บทคัดย่อ.

4. มีการปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรมให้นักเรียน ของครูที่สอนวิชาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

โกสุม โอมพรนุวัฒน์⁷ ได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดการศึกษาศาสนาผ่านกระบวนการเรียนรู้ของต่างประเทศที่ประเทศอังกฤษ พบว่าการจัดการศึกษาศาสนา (religious education) เป็นส่วนหนึ่งของระบบการศึกษาของประเทศอังกฤษมีหลักสูตรที่ท้องถิ่นเห็นชอบ (agreed syllabuses) สะท้อนข้อเท็จจริงว่าประเพณีทางศาสนาในอังกฤษซึ่งมีคริสเตียนเป็นหลัก แต่ขณะเดียวกันก็มีการสอนและการปฏิบัติของศาสนาหลักศาสนาอื่น ซึ่งมีผู้นับถือและปฏิบัติอยู่ในประเทศนี้ หลักสูตรที่ท้องถิ่นเห็นชอบต้องเป็นแบบไม่แบ่งแยกนิกาย การสอนสาระสำคัญของศาสนาไม่เจาะจงศาสนาใดศาสนาหนึ่งโดยเฉพาะ แต่ในลักษณะของการศึกษาเปรียบเทียบ หลักสูตรต้องไม่จัดทำขึ้นเพื่อให้นักเรียนเปลี่ยนศาสนา หรือส่งเสริมศาสนา หรือความเชื่อทางศาสนาใดศาสนาหนึ่งโดยเฉพาะ โรงเรียนทุกโรงเรียนในอังกฤษไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนที่รัฐอุปถัมภ์ (maintained schools) หรือโรงเรียนอาสาสมัครในความช่วยเหลือของรัฐ (voluntary-aided schools) และโรงเรียนอื่นที่มีลักษณะทางศาสนา (religious characters) จะต้องสอนศาสนาตามหลักสูตรที่ท้องถิ่นเห็นชอบ (agreed syllabuses) สำนักงานมาตรฐานการศึกษา (Office for Standards in Education – Of STED) จะเป็นผู้ตรวจสอบว่าโรงเรียนต่าง ๆ ได้จัดหลักสูตรการศึกษาศาสนาถูกต้องตามข้อบังคับทางกฎหมายหรือไม่ และรายงานผลการตรวจสอบไปสู่สาธารณะ หลักสูตรต้นแบบมีศาสนาคริสต์และศาสนาอื่นอีก 5 ศาสนา ได้แก่ ศาสนาฮินดู ศาสนาอิสลาม ศาสนายิว ศาสนาพุทธ และศาสนาซิกข์ ตามหลักสูตรที่ท้องถิ่นส่วนใหญ่ที่เห็นชอบ

มยุรา วาปีโส⁸ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานของครูตามโครงการฝึกอบรมบูรณาการจริยธรรมในโรงเรียน สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ พบว่าการใช้ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีทางจิตวิทยา การเรียนการสอนบูรณาการนั้น ครูได้มีการปฏิบัติในทุกข้อ โดยครูส่วนใหญ่ได้นำแนวคิดการบูรณาการจริยธรรมไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุด แต่ยังพบปัญหา

⁷โกสุม โอมพรนุวัฒน์, “การจัดการศึกษาศาสนาผ่านกระบวนการเรียนรู้ของต่างประเทศ : ประเทศอังกฤษ” (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต สถาบันวิจัย มหาวิทยาลัย อัสสัมชัญ, 2543), บทคัดย่อ.

⁸มยุรา วาปีโส, “การปฏิบัติงานของครูตามโครงการฝึกอบรมบูรณาการจริยธรรมในโรงเรียน สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2543), บทคัดย่อ.

ด้านการขาดเอกสาร คู่มือการใช้ความรู้ในด้านการเขียนแผนการสอนแบบบูรณาการจริยธรรมในวิชาต่าง ๆ ครูส่วนใหญ่ได้ปฏิบัติตามแผนการสอนในวิชานั้น ๆ โดยครูได้มีการบูรณาการจริยธรรมในการกำหนดจุดประสงค์ของแผนการสอนด้านจิตพิสัยมากที่สุด แต่ครูพบปัญหาเรื่องความจำกัดด้านเวลา ในด้านการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง พบว่าปัจจุบันครูส่วนใหญ่ได้จัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมากกว่า โดยครูได้นำจิตวิทยาต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนประกอบการใช้แรงเสริม แต่ยังพบอุปสรรคคือ จำนวนนักเรียนในห้องมีการจัดกิจกรรมจึงลำบาก ส่วนในด้านการวัดประเมินผล พบว่าครูส่วนใหญ่มีการปฏิบัติมากกว่าได้ปฏิบัติโดยการทดสอบขณะสอนและหลังสอน การประเมินด้านคุณธรรมจริยธรรม ต้องใช้เวลาและต่อเนื่อง ส่วนด้านการนิเทศการสอนนั้น ครูส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์จากการมีผู้มาให้การนิเทศ เพราะได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ความคิดเห็นแก่กันและกัน แต่ยังพบปัญหาเนื่องจากต้องใช้เวลามากในการเดินทาง

มยุรี เผ่าพงษ์⁹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวิชา ส043 กฎหมายน่ารู้ โดยการจัดการกิจกรรมการสอนแบบ 4MAT กับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนที่เรียนวิชา ส 043 กฎหมายน่ารู้ โดยการจัดการกิจกรรมการสอนแบบ 4MAT และการสอนตามคู่มือครูมีความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนสามารถใช้ความคิดอย่างมีเหตุผล มีขั้นตอนต่าง ๆ ในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม รู้จักแสดงความคิดเห็น รับฟังผู้อื่น และรู้จักแบ่งปัน

ลาวัลย์ ก๊กเครือ¹⁰ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดจริยศึกษาตามแนวปรัชญาการศึกษาคาทอลิกในโรงเรียนเอกชนคาทอลิกระดับประเทศ พบว่า ลักษณะสำคัญของปรัชญาการศึกษา

⁹มยุรี เผ่าพงษ์, “การศึกษาความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวิชา ส 403 โดยใช้การจัดการกิจกรรมการสอนแบบ 4MAT กับการสอนตามคู่มือครู” (ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2543), บทคัดย่อ.

¹⁰ลาวัลย์ ก๊กเครือ, “การจัดจริยศึกษาตามแนวปรัชญาการศึกษาคาทอลิกในโรงเรียนเอกชนคาทอลิกระดับประเทศ” (ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจริยศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล, 2545), บทคัดย่อ.

คาทอลิกเริ่มจากความเชื่อทางศาสนาเป็นรากฐาน โดยพัฒนาการไปสู่ปรัชญาการศึกษาสารัตถนิยม ควบคู่กับปรัชญาการศึกษานิรันดรนิยม คือ มุ่งพัฒนาตัวนักเรียนให้เติบโตเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทุกด้าน (integrity) เป็นคนดี เป็นคนเก่งในทุกบทบาทหน้าที่และเป็นผู้มีชีวิตอย่างมีความสุข สารัตถะที่สำคัญของเนื้อหาการเรียนการสอนจริยศึกษามุ่งส่งเสริมคุณค่าด้านจิตใจ การมีความเชื่อในความดี ความงาม การเห็นคุณค่าทางศีลธรรมที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตของตนเอง และการดำรงอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม มีความรักให้แก่เพื่อนมนุษย์ วิธีการเรียนการสอน เริ่มจากการปูพื้นฐานความรู้ทางด้านศีลธรรม (moral knowledge) ใช้กิจกรรมส่งเสริมให้เด็กรู้จักคิดและมีความไวทางศีลธรรม (moral sensitivity) ระบุได้ว่าสิ่งใดดี สิ่งใดไม่ดี เพราะเหตุไร นำไปสู่การฝึกให้รู้จักตัดสินใจเชิงศีลธรรม (moral judgment) เข้าใจตนเองว่ามีแรงจูงใจอย่างไรในการตัดสินใจแบบนั้น (moral intent) ซึ่งนำไปสู่พฤติกรรมการปฏิบัติจริง ครูผู้สอนวิชาจริยศึกษา ต้องเป็นครูที่มีทั้งความรู้ความสามารถทางวิชาการควบคู่กับความเป็นผู้มีคุณลักษณะทางศีลธรรม สามารถเป็นแบบอย่างให้นักเรียนได้เห็นว่า เป็นคนดี มีศีลธรรม เชื่อในศีลธรรมและรักที่จะสอนวิชานี้ ผู้บริหารการศึกษาถือว่าเป็นสาเหตุประสิทธิภาพ (efficient cause) ที่สำคัญที่สุดในการทำให้ปรัชญาการศึกษา การเรียนการสอน สัมฤทธิ์ผลอย่างครอบคลุม ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารจึงเป็นนักบวชคริสตในนิกายคาทอลิกที่มีความเชื่อศรัทธาเดียวกัน มีวิถีการดำรงชีวิตในรูปแบบของชีวิตที่ดำรงตนอยู่ในศีลธรรม ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนจริยศึกษาให้บูรณาการ ได้อย่างมีคุณภาพ

วิทยาลัยแสงธรรม¹¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนคาทอลิก พบว่า โรงเรียนคาทอลิกปัจจุบัน

1. ให้ความสนใจในการเป็นโรงเรียนที่ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม โดยการให้ความสำคัญตั้งแต่การมีแผนงานโครงการด้านคุณธรรมและจริยธรรม การให้ความสำคัญ การสนับสนุนและการร่วมในกิจกรรม การสอดแทรกในหลักสูตรการเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกโรงเรียน การจัดกิจกรรมพิเศษและกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งตรงกับกรอบตามหลักคริสตธรรม ข้อ 6 “เป้าหมายของการสอนที่โรงเรียนคือ การให้การศึกษอบรรณซึ่งก่อให้เกิดการพัฒนาตนจากภายใน ช่วยสร้างอิสรภาพจากสภาวะปิดกั้นใด ๆ เพื่อให้เขาเจริญขึ้นเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ตามหลักพระวรสาร “พระศาสนจักรให้ความสำคัญ สนใจต่อวิธีการจัดการศึกษาที่เหมาะสมทุกอย่าง แต่สิ่งที่สำคัญซึ่งแสดงว่าการดำเนินการดังกล่าวมีสัมฤทธิ์ผลคือ การที่

¹¹วิทยาลัยแสงธรรม, การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนคาทอลิก (กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยค้ำคว้าศาสนาและวัฒนธรรม สภาการศึกษาคาทอลิก (ประเทศไทย), 2546.

นักเรียนมีความประพฤติปฏิบัติในกรอบของคุณธรรมและจริยธรรมโดยการรับรู้ของผู้ที่อยู่รอบข้าง ตั้งแต่ผู้ปกครอง ครู และเพื่อนนักเรียน

2. โรงเรียนให้ความสำคัญในการอบรมให้เป็นคนดี มีคุณธรรม บางส่วนเห็นว่าบรรยากาศของโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนศาสนาที่เน้นด้านคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งเป็นจุดเด่นของโรงเรียนคาทอลิกในอดีต มีผู้มองว่าปัจจุบันจุดแข็งนี้ไม่โดดเด่นเหมือนในอดีต ผู้ปกครองและนักเรียนบางส่วนเห็นว่า บุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดีด้านคุณธรรมและจริยธรรมในโรงเรียนเป็นอันดับแรกคือ นักบวช ซึ่งการมีตัวแบบที่ดีจะมีอิทธิพลต่อการเลียนแบบและการพัฒนาจิตใจ และพฤติกรรมของบุคคล ผู้ปกครองและนักเรียนบางส่วนเห็นว่า นักเรียนได้รับคุณธรรมในด้านความรัก ความเมตตากรุณา เอื้ออาทรต่อผู้อื่นเป็นอันดับแรก ถ้าพิจารณาจากการอบรมตามหลักคริสตธรรมข้อที่ 8 ด้วยวิธีการสอนตามพระฉบับแบบของพระเยซูคริสตเจ้าทรงกระทำ คือ การรักผู้อื่นเหมือนรักตนเอง การอยู่ร่วมกันฉันท์พี่น้อง การศึกษาตามหลักปรัชญาทางคริสต์ศาสนาต้องชี้นำมนุษย์ให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นแบบฉันท์พี่น้อง ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนได้รับการปลูกฝังทางด้านคุณธรรมและจริยธรรมบนพื้นฐานของปรัชญาทางคริสต์ศาสนา

3. ผู้ปกครองบางส่วนเข้าร่วมกิจกรรมด้านคุณธรรมและจริยธรรมภายในชุมชน บิคา มารดาเป็นผู้ให้การอบรมและเป็นตัวแบบที่ดีที่ลูกจะเอาเป็นแบบอย่าง ดังนั้น การที่ผู้ปกครองมีทัศนคติที่ดีต่อการอบรมสั่งสอนทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม โดยให้ความสำคัญ การสนับสนุน การเข้าร่วมกิจกรรมด้านคุณธรรมในชุมชน จะเป็นแนวทางที่จะปลูกฝังการมีคุณธรรมและจริยธรรมแก่ลูกหลานแบบยั่งยืน ผู้ปกครองส่วนใหญ่แสดงความพอใจในระดับมากในด้านความประพฤติและการปฏิบัติของบุตรหลานซึ่งแสดงถึงสัมฤทธิ์ผลหนึ่งจากการจัดการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก

4. ในการกำหนดตัวชี้วัด และเกณฑ์ เพื่อหาตัวแบบในการศึกษาแนวทางในการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของโรงเรียนคาทอลิก ผู้ศึกษาต้องการตัวแบบที่มีความพร้อมในทุกปัจจัยตามกรอบแนวความคิดที่ศึกษา เกณฑ์ที่กำหนดในแต่ละระดับ พิจารณาจากการแบ่งเป็นระดับตามข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ เนื่องจากเกณฑ์ดังกล่าวมีจุดมุ่งเน้นกรอบความคิดในเชิงระบบมาใช้กับสิ่งที่เป็นนามธรรม ทั้งนี้ ในการศึกษาเชิงลึกต้องมีการทบทวนผลลัพธ์ของการจัดการเรียนการสอนอีกครั้งเพื่อเป็นการยืนยันผลการศึกษา เพื่อให้ได้ตัวแบบที่ดีที่จะเป็นแนวทางในการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

นิตยา โจสรัศน์สนธิ¹² ได้ทำการวิจัยเรื่อง งานของจิตตาศาสนาโรงเรียนคาทอลิกที่ส่งผลต่อคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน พบว่า ระดับการปฏิบัติงานของจิตตาศาสนาโรงเรียนคาทอลิก พฤติกรรมทางคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมของผู้เรียน และการปฏิบัติงานจิตตาศาสนาส่งผลต่อพฤติกรรมทางคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับมากไปหาน้อยได้ดังนี้คือ งานการสร้างบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและทรัพยากร งานด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ งานช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการให้การศึกษา งานด้านการอภิบาล งานด้านการจัดการและมาตรฐาน และงานด้านการแพร่ธรรม แต่พบว่างานของจิตตาศาสนาโรงเรียนที่ควรได้รับการพัฒนาเป็นลำดับแรกคือ งานด้านการจัดการและมาตรฐาน และยังพบอีกว่าไม่ส่งผลต่อคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งต้องมีความชัดเจนต่อสภาพปัจจุบัน และกำหนดความก้าวหน้าอันเป็นหัวใจของงานการจัดการและมาตรฐานคือ การมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา โดยเฉพาะผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทำให้เกิดผลตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด และหากจะพิจารณาด้านการส่งเสริมพฤติกรรมทางคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ทั้งสี่ด้าน สิ่งที่ดีควรได้รับการส่งเสริมเป็นลำดับแรกคือ ประหยัด ใฝ่ดีของและทรัพย์สินทั้งของตนเองและส่วนรวม ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัดและคุ้มค่า แต่กลับไปอยู่ในลำดับสุดท้าย

งานวิจัยต่างประเทศ

โบร์โก (Borko)¹³ ได้ทำการวิจัยเรื่องการฝึกฝนอบรมศาสนาและปฏิรูปศาสนามีความสัมพันธ์กับภาวะความเป็นผู้นำกลุ่มศาสนจักรประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่าประสิทธิภาพและประสิทธิผลของพฤติกรรมความเป็นผู้นำที่ดี หรือเป็นผู้อภิบาลที่ดีในพระศาสนจักรขึ้นอยู่กับการฝึกอบรม และปฏิบัติตามหลักธรรมในพระคัมภีร์ไบเบิลตั้งแต่วัยเด็ก ตามกระบวนการและตามขั้นตอนอย่างต่อเนื่องของกลุ่มนักร้องใน 5 สภาพระคริสตจักร ทำให้ดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า มี

¹²นิตยา โจสรัศน์สนธิ, “งานของจิตตาศาสนาโรงเรียนคาทอลิกที่ส่งผลต่อคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2547), บทคัดย่อ.

¹³Borko, Michael Douglas, D. Min, “Christian formation and re-formation : Relative to stewardship ministry with adult leaders of the United Church of Christ,” (Lancaster Theological Seminary, 1996), Dissertation Abstracts International 57, 4 (October 1996) : 1660-A.

ความหมายจากประสบการณ์ความเชื่อที่ได้ปฏิบัติตามหลักธรรม และยังผลให้มีคุณธรรมที่สูงขึ้น 74 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งถือเป็นแบบแผนในการอบรม ผู้นำต้นแบบในการส่งเสริมหลักธรรมและงานด้านอภิบาล

แฮร์เรล (Harrel)¹⁴ ได้ทำการวิจัยกรณีศึกษาการนำกลุ่มคริสตจักร 2 กลุ่ม สามารถฟื้นฟูศีลธรรมที่ตกต่ำได้ พบว่าจากการนำกลุ่มคริสตจักร 2 กลุ่ม ที่มีศีลธรรมตกต่ำ มาเล่า ประสบการณ์ และความรู้สึกของแต่ละคนให้กับสมาชิกของพระศาสนจักรในองค์การอื่น ๆ ได้มีส่วนร่วมรับรู้ และเข้าถึงประสบการณ์อันเจ็บปวดของพวกเขา ซึ่งกลับกลายเป็นทฤษฎีของการ เยียวยารักษาที่ยิ่งใหญ่ ด้วยท่าทีใหม่ของผู้นำศาสนา ในการกล้าเผชิญหน้ากับปัญหาที่เกิดขึ้นและปัญหาต่าง ๆ ที่ตามมาด้วยการเห็นใจ สงสารและเข้าใจที่จะต้องให้หลักธรรมอันยิ่งใหญ่มาปฏิบัติต่อผู้ด้อยศีลธรรมเหล่านั้น คือ การให้อภัย การปฏิบัติความรักต่อพวกเขา ซึ่งเป็นการสร้างความไว้วางใจ และสร้างกำลังใจทำให้ผู้ตกต่ำด้านศีลธรรมเกิดความหวังที่ดี เข้ามาพบพระพรของพระเป็นเจ้าและมุ่งหน้าไปสู่การประพฤติปฏิบัติที่ดีต่อ ๆ ไป

สตรอบ (Stroup)¹⁵ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การฝึกอบรมผู้นำเป็นหัวใจและงานของผู้อภิบาล พบว่า ในการสร้างชุมชนคริสตชนให้ดีขึ้น ต้องใช้ความรัก ท่าทีของการต้อนรับ การเอาใจใส่ การสนับสนุน ความกล้าหาญและการทำให้พวกเขาารู้สึกอบอุ่น สุขสบายใจ ด้วยการปฏิบัติตามหลักธรรมในพระคัมภีร์ ซึ่งเป็นการประสานสายใยแห่งจิตใจที่ทำให้สมาชิกเป็นหนึ่งเดียวกันถึงแม้จะมีความแตกต่างกันของแต่ละบุคคล ซึ่งถือเป็นหัวใจและงานของผู้อภิบาลอย่างแท้จริงที่จะต้องแพร่ธรรมด้วยความรักอย่างนี้

ซูรี (Zori)¹⁶ ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาระดับปริญญาตรีของอัครสาวกด้วยการตั้งสอนตามแบบพระคริสต์ พบว่าจากการศึกษาวิจัยพระสังฆธรรมนูญของอัครสาวก Ex corde

¹⁴Harrel, Robert R., Jr., D. Min, "Case studies of congregations recovering from pastoral moral failure," Dallas Theological Seminary, Dissertation Abstracts International 57, 4 (October 1996) : 1663-A.

¹⁵Stroup, Jeerry D., D. Min, "Training leadership for care group ministry," Oral Robert University, 1996, Dissertation Abstracts International 57, 8 (February 1996) : 3538-A.

¹⁶Zori, Daniel J., Ph.D., "Towards altering canonical status : A case for Catholic universities an colleges in Canada," University of Ottawa (Canada), Dissertation Abstracts International 57, 8 (February 1996) : 3540-A.

Ecclesiae ของสมเด็จพระสันตะปาปาจอห์นปอลที่ 2 ทรงเน้นย้ำถึงวิกฤติในสังคมปัจจุบัน และสั่งให้บรรดาสถาบันในระดับมหาวิทยาลัยและวิทยาลัย ให้ความสำคัญในการยกระดับการอบรมในสถาบันอย่างต่อเนื่องในเรื่องศรัทธาและคุณธรรม คุณค่ามรดกของวัฒนธรรม ด้วยการเทศน์สอนตามแบบอัครสาวกของพระเยซูคริสต์ ทำหน้าที่เอาใจใส่ในการอภิบาลและปกครองดูแลพระศาสนจักรอย่างเป็นระบบ ตามหลักวิชาการของการศึกษาวิจัย ที่จะแก้ไขปัญหาค้นคว้าวิกฤติของสังคม และวัฒนธรรมในปัจจุบันด้วยความซื่อสัตย์ต่อหลักธรรมและการอบรมอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

คลาเรน (Klaaren)¹⁷ ได้ทำการวิจัยเรื่องกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม คริสตชนมีความสัมพันธ์ต่อชีวิตจิตและสังคม พบว่ากลุ่มคริสตชนที่สมบูรณ์ได้มาจากกลุ่มที่ศึกษาพระคัมภีร์ และดำรงชีวิตสะท้อนชีวิตเทวศาสตร์ภายในออกมา จากรากฐานของพระคัมภีร์ที่กล่าวว่า “จงรักพระเจ้าของเจ้า ด้วยสิ้นสุดจิตใจ สดุดีถวายและสุดกำลัง และจงรักเพื่อนมนุษย์เหมือนรักตนเอง” อาศัยความรักในพระเจ้านี้ ความรักต่อเพื่อนมนุษย์ในสังคม สามารถเปลี่ยนแปลงสังคมให้ใหม่เสมอ

ฟรังซัวส์ (Francois)¹⁸ ได้ทำการวิจัยเรื่องนโยบายให้ศีลธรรมและศาสนาหวนกลับคืนมา มีบทบาทในโรงเรียน พบว่าการตอบสนองความคาดหวังอันหลากหลายในทุกรูปแบบแห่งรัฐ คิวเบคประเทศแคนาดา พบว่ารัฐคิวเบคแห่งประเทศแคนาดามีนโยบายที่ตระหนักถึงศีลธรรม และศาสนาในการหวนกลับมามีบทบาทอีกครั้งในระบบโรงเรียน โดยมีองค์ความรู้เกี่ยวกับแนวทางประสานจัดทำนโยบายด้านศีลธรรมและศาสนา ได้แก่ แนวทางด้านสังคม วัฒนธรรม กฎหมาย และแนวทางอบรมศึกษาที่มีความสำคัญต่อการปรับปรุงด้านศีลธรรมและศาสนาของโรงเรียน รัฐบาลที่ระบุสังกัดศาสนาเดียว หลักสูตรการสอนศีลธรรมและศาสนา การเอาใจใส่ดูแลและปลูกจิตสำนึกทางศาสนา และการจัดโครงสร้างงานบริหารมีมาตรการใหม่ ๆ ที่ต้องใช้พัฒนาโรงเรียน รัฐบาลระดับประถมและมัธยมในคิวเบค เพื่อให้สอดคล้องกับความคาดหวังต่าง ๆ เกี่ยวกับศีลธรรม และศาสนาสำหรับสหัสวรรษใหม่ มาตรการดังกล่าวส่งเสริมความเป็นปึกแผ่นในสังคม ซึ่งมีความรับผิดชอบร่วมกัน และแสดงให้เห็นว่ามีความเคารพต่อความเชื่อของผู้ปกครองและนักเรียน

¹⁷Klarren, Mary Decker, D. Min, “Two experiments in connecting spirituality and social ministry in the life of the South Congregational Church, United Church of Christ, Middletown, Connecticut,” Hartford Seminary, Dissertation Abstracts International 58, 7 (February 1998) : 2702-A.

¹⁸Francois Legault, Responding to the Diversity of Moral and Religions Expectations [Online]. Accessed 31 January. Available from http://meq.gouv.qc.ca/REFORM/ place_religion

มีความสอดคล้องกับภาระหน้าที่อบรมศึกษาของโรงเรียน และสะท้อนให้เห็นท่าทีที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป โดยทุกคนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนจะต้องสนใจอย่างทั่วหน้า ในการขยายความคิดออกไป นำมาตราการไปปฏิบัติตามขั้นตอน และทำสืบต่อกันไป

บิชอป (Bishop)¹⁹ ได้ทำการวิจัยเรื่องความคาดหวังด้านการศึกษาคาทอลิกในโรงเรียนคาทอลิกในท้องถิ่นของประเทศอังกฤษ พบว่าศาสนศึกษาในโรงเรียนที่ประเทศอังกฤษ (2544) พบว่าเป้าหมายโดยรวมของการศึกษาด้านศาสนาในโรงเรียนสะท้อนความเชื่อทางศาสนา และการฝึกปฏิบัติความสัมพันธ์ระหว่างการเผยแพร่คำสอนศาสนา (evangelization) กับการสอนแบบปูจนาวิชา (catechizes) ดังนั้น ศาสนศึกษาจึงเป็นเรื่องสำคัญซึ่งเป็นรากฐานทางจิตวิญญาณในเชิงจริยศาสตร์และในเชิงเทววิทยา นำเยาวชนเข้าสู่สังคมแห่งศรัทธาที่มีพลัง (a living faith community) สิ่งที่จะช่วยครูสอนวิชาศาสนศึกษามากที่สุดในการปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน คือ โปรแกรมศาสนศึกษาที่มีคุณภาพ การอบรมครูประจำการสำหรับศาสนศึกษาที่มีคุณภาพ ที่ปรึกษาประจำแขวงที่มีคุณภาพโดยเชื่อมโยงระหว่างศาสนากับชีวิต สำหรับความคาดหวังว่านักเรียนจะได้อะไรจากศาสนศึกษาในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่าเป็นกระบวนการตลอดชีวิต ในความสามารถในการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างศรัทธาในศาสนาและชีวิต ถึงคุณค่าของบุคคลในความรัก และการให้อภัย อะไรเป็นความสุขและท้าทายของศาสนศึกษาในโรงเรียนปัจจุบัน ผลวิจัยพบว่าการแบ่งปันเป็นความสุขมากที่สุด สิ่งที่ทำทายเป็นความมีเมตตาการุณย์ต่อทุกคน (compassion) สำหรับศาสนศึกษาจะเกี่ยวข้องโดยตรงกับประสบการณ์ของนักเรียนแต่ละคนหรือไม่ ผลการวิจัยพบที่เกี่ยวข้องโดยตรง (directly related) และเป็นประสบการณ์ใกล้ชิดซึ่งมีความเกี่ยวพันระหว่างศาสนศึกษากับชีวิตจริง ทำอย่างไรจึงจะพัฒนาให้เด็กนักเรียนเกิดความเข้าใจคำสอนศาสนาคริสต์นิกายคาทอลิกอย่างถูกต้อง เหมาะสม ผลการวิจัยพบว่า เนื้อหาสาระที่ดี (good content) วิธีการที่ดี (good methodology) และการสอนที่ดี (good teaching) โดยเกี่ยวข้องกับชีวิตและประสบการณ์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ การสร้างเสริมของครูที่ได้รับแรงบันดาลใจจากต้นแบบที่ดี คือ การเป็นประจักษ์พยานแห่งศรัทธาในพระเยซูคริสต์ สรุปได้ว่างานวิจัยศาสนศึกษาในโรงเรียนคาทอลิกในเวลส์ (Wales) ประเทศอังกฤษ พบว่า พัฒนาความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับความมหัศจรรย์ของพระเจ้า (mystery of God) และพระเยซูคริสต์ของพระศาสนจักรและความเชื่อของชาวคาทอลิกโดยรวม พัฒนาความประทับใจที่ว่า ในความเชื่อของชาวคาทอลิกที่สามารถสร้างพฤติกรรมบุคคลและสร้าง

¹⁹Bishop Vincent Nichols, Expectations of Classroom Religious Education in Catholic and Wales [Online]. Accessed 7 March 2005. Available from <http://www.tasc.acuk/oc/on/00/000121a.htm> and <http://www.tasc.ac.uk/cc/briefing/9912/9912005.htm>

ความเชื่อต่อระหว่างศรัทธากับชีวิต พัฒนาทักษะที่สำคัญ ๆ เช่น การคิดเชิงวิเคราะห์ การตั้งคำถามอย่างชาญฉลาด การตัดสินใจที่ชัดเจน พัฒนาทัศนคติที่ถูกต้อง เช่น การเคารพความเป็นปัจเจกบุคคล การเคารพผู้อื่น การตระหนักรู้ถึงความจำเป็นที่ต้องมีชีวิตอยู่ร่วมกับศาสนาอื่น ๆ

สรุป

บทบาทของผู้บริหารมีหน้าที่สำคัญในการจัดการบริหารการศึกษาในสถานศึกษา ด้วยการจัดการอบรมสั่งสอนทั้งด้านสาระความรู้ และด้านคุณธรรมจริยธรรม จัดระบบและปลูกฝังส่งเสริมและสร้างสรรค์วัฒนธรรม ตลอดจนสร้างบรรยากาศแห่งความรัก ความเอื้ออาทรให้เกิดขึ้นในบรรยากาศของชาวคาทอลิก ได้แก่ 1) งานอภิบาล 2) งานปฏิบัติธรรม 3) งานช่วยเหลือผู้ยากไร้ 4) งานจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการอบรม 5) งานสร้างและจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและทรัพยากร และ 6) งานการจัดการมาตรฐาน สามารถนำมาใช้เป็นแนวทาง ในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิกของผู้บริหารให้มีคุณธรรม จริยธรรมที่พึงประสงค์ในสถานศึกษา สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 ตามเป้าประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษาของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 2) บทบาทของผู้บริหารตามความคาดหวังในการส่งเสริมหลักธรรม และ 3) บทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงกับความคาดหวังในการส่งเสริมหลักธรรม การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) หน่วยวิเคราะห์ในการวิจัย คือ สถานศึกษาคาทอลิกเขต 4 ของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ โดยมีผู้บริหารผู้รับผิดชอบงานจิตตาคิบาล และครูปฏิบัติการสอน เป็นผู้ให้ข้อมูล การดำเนินการวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนของการวิจัย และระเบียบวิธีวิจัย ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนของการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ให้แล้วเสร็จตามกำหนด และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยไว้เป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย โดยการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจากเอกสารตำราวารสาร บทความ ข้อมูล สถิติ รวมทั้งการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวาง และนำผลที่ได้จากการศึกษามาจัดทำโครงการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือและนำเครื่องมือไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรที่กำหนด วิเคราะห์และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

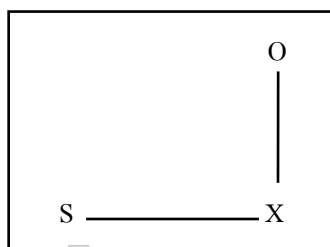
ขั้นตอนที่ 3 รายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนของการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลการแปลผล และวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและการวิจัย รายงานผลการวิจัยเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามที่คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เสนอแนะแล้วจัดพิมพ์ และส่งรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์ต่อบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุมัติจบการศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้งานวิจัยนี้เกิดประสิทธิผล ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีการวิจัยซึ่งประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากรเป้าหมาย กลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย มีดังต่อไปนี้

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) มีรูปแบบการวิจัยเป็นแบบประชากรกลุ่มเดียวที่มีการวัดครั้งเดียวไม่มีการทดลอง (the one shot, non – experimental case study) ซึ่งสามารถเขียนเป็นแผนผัง (diagram) ได้ดังนี้



S หมายถึง ประชากรที่ศึกษา

X หมายถึง ตัวแปร ที่นำมาศึกษา

O หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ประชากร

การวิจัยครั้งนี้ประชากร คือ สถานศึกษาคาทอลิกเขต 4 สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ จำนวน 8 สถานศึกษา ที่เป็นสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการนำร่องงานของจิตตภิบาล ได้แก่ 1) โรงเรียนนักบุญยอแซฟอุปถัมภ์ หนองรี 2) โรงเรียนมาลาสวรรค์พิทยา 3) โรงเรียนมารดานฤมล 4) โรงเรียนดาราสมุทร 5) โรงเรียนเซนต์แอนโทนี่ 6) โรงเรียนมาเรียลัย 7) โรงเรียนเซนต์เทเรซา และ 8) โรงเรียนพระวิสุทธิวงศ์

ผู้ให้ข้อมูล

ในแต่ละสถานศึกษาประกอบด้วยตัวแทน คือ ผู้บริหารซึ่งเป็นบาทหลวงที่รับผิดชอบโรงเรียน และซิสเตอร์ที่เป็นผู้จัดการหรือครูใหญ่ สถานศึกษาละ 2 คน รวม 16 คน ผู้ช่วยฝ่ายบริหารที่ปฏิบัติงานของจิตตภิบาลในแต่ละสถานศึกษา มีจำนวน 51 คน ครูผู้ช่วยฝ่ายปฏิบัติการสอนในแต่ละ สถานศึกษา มีจำนวน 154 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 201 คน รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ให้ข้อมูล

ประชากร	ผู้ให้ข้อมูล			รวม
	ผู้บริหาร	จิตตภิบาล	ครูผู้สอน	
1. นักบุญขอแซฟอุปถัมภ์ หนองรี	2	1	8	11
2. มาลาสวรรค์พิทยา	2	3	13	18
3. มารดานฤมล	2	12	12	26
4. คาราสมุทร	2	8	6	16
5. เซนต์แอนโทนี่	2	1	10	13
6. มาเรียลัย	2	10	13	25
7. เซนต์เทเรซา	2	6	62	70
8. พระวิสุทธิวงส์	2	10	10	22
รวม	16	51	134	201

ที่มา : “สถิติข้อมูลนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและโรงเรียนสังกัดฝ่ายการศึกษา อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ปีการศึกษา 2534-2547,” 2547, 16.

ตัวแปร

1. **ตัวแปรพื้นฐาน** เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่ง

2. **ตัวแปรที่ศึกษา** เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้บริหาร ในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิกแก่บุคลากรในสถานศึกษา อันประกอบด้วยงาน 6 ด้าน คือ

2.1 งานอภิบาล หมายถึงงานอบรมสั่งสอนและการปกครองดูแลบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา และผู้ปกครอง งานพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ งานสร้างสัมพันธ์ชุมชน และงานกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งกิจกรรมตามเทศกาล กิจกรรมคาทอลิกในสถานศึกษา และกิจกรรมที่เน้นคุณธรรมจริยธรรมตามหลักธรรมคาทอลิก ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรดังนี้

2.1.1 มีการอบรมหลักธรรมและสนับสนุนให้ปฏิบัติที่ชัดเจน บริการให้คำแนะนำ ดูแลเอาใจใส่ฝ่ายจิตวิญญาณแก่บุคลากรทุกคนในสถานศึกษา

2.1.2 มีการพบปะผู้ปกครองนักเรียนเพื่อส่งเสริมคุณธรรมร่วมมือกับบุคลากรในการพัฒนาคุณธรรมร่วมกัน ให้มุ่งไปสู่การเป็นคนดีในสังคม

2.1.3 จัดพิธีกรรม ฉลองนักบุญของคัมภีร์ของสถานศึกษา กิจกรรมพิเศษตามเทศกาลต่างๆ เช่น เทศกาลคริสตสมภพ เทศกาลมหาพรต ซึ่งเน้นคุณค่าของความรักและแบ่งปัน คุณค่าของการประหยัดและเอื้ออาทร

2.1.4 จัดกิจกรรมคาทอลิกในสถานศึกษาสำหรับบุคลากรทุกคน ทั้งที่เป็นคาทอลิก และไม่ใช่คาทอลิก เช่น กิจกรรมศาสนาสัมพันธ์ กิจกรรมพลมารี กิจกรรมสังคมพัฒนา กิจกรรมเมตตาสงเคราะห์ กิจกรรมดูแลผู้สูงอายุ และอื่นๆ

2.1.5 การปฏิบัติตามหลักธรรมคาทอลิกโดยผู้บริหาร ครู ตลอดจนบุคลากรทุกคนเป็นแบบอย่างที่ดี ไม่ว่าจะด้วยคำพูดหรือเพลงที่นำเสนอเพื่อความสนุกสนานต้องไม่มีแง่มุมที่จะนำไปในทางที่ไม่ดี

2.2 งานปฏิบัติธรรม หมายถึงงานนำหลักธรรมคำสอนไปสู่วิถีการดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น งานส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม เช่น งานกิจกรรมเสริมความรู้ด้านศาสนา งานกิจกรรมเพื่อสังคมและชุมชน ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ ดังนี้

2.2.1 มีกิจกรรม/โครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เช่น กิจกรรม/โครงการคนดีศรีคุณครู กิจกรรม/โครงการเชิดชูเกียรติคนดี ธนาคารความดี เป็นต้น

2.2.2 มีกิจกรรมเน้นการสร้างสัมพันธ์ฉันพี่น้อง โดยไม่จำกัด ชาติ ศาสนาและเผ่าพันธุ์ ด้วยการทำกิจกรรมร่วมกัน ที่เน้นความดีตามความเชื่อของแต่ละศาสนาร่วมกันในฐานะที่เป็นประชากรของโลก

2.2.3 มีกิจกรรมให้ความรู้ด้านศาสนาต่าง ๆ โดยเชิญผู้นำทางศาสนาเป็นวิทยากรหรือมีการอบรมให้ความรู้เรื่องราวของศาสนาต่าง ๆ ให้แก่บุคลากรทุกคนในโรงเรียน

2.2.4 มีกิจกรรมวันพระคัมภีร์หรือสัปดาห์พระคัมภีร์ เพื่อศึกษาหลักธรรมจากพระคัมภีร์เข้ามาใช้ในชีวิตอย่างสม่ำเสมอแก่บุคลากรทุกคน

2.2.5 มีกิจกรรมสัมผัสชีวิตจริงที่เกิดขึ้นในมิติต่าง ๆ เพื่อเสริมคุณค่าชีวิตให้กับตนเองและสังคม เช่น กิจกรรมสัมผัสผู้ยากไร้ ค่ายอาสาพัฒนาชนบท กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมเทศกาลมหาพรต

2.3 งานการช่วยเหลือผู้ยากไร้ หมายถึงงานที่เป็นพยานถึงความรัก และจิตตารมณ์แห่งการรับใช้ แก่บุคลากรในสถานศึกษาคาทอลิกทุกคน ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ดังนี้ คือ

2.3.1 บุคลากรทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันที่จะศึกษาหาความรู้ โดยไม่จำกัด ชาติพันธุ์ ศาสนา สถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ

2.3.2 มีการให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ทั้งในรูปของการให้เปล่า หรือในรูปของการกองทุนด้านการศึกษาขององค์กร

2.4 งานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และอบรม หมายถึงงานด้านวิชาการและการจัดกิจกรรมการอบรมบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน พร้อมกับนำคุณค่าพระวรสารมาสู่กิจกรรมการเรียนรู้ อันถือเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการอบรม ซึ่งประกอบด้วยตัวบ่งชี้ดังนี้

2.4.1 มีการบูรณาการคุณธรรม จริยธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณค่าของพระวรสารในเรื่องความรัก การแบ่งปันและการรับใช้ เข้าไปในเนื้อหาสาระการเรียนรู้

2.4.2 มีกิจกรรมพัฒนาบุคลากรให้มีวิจักษณ์ญาณเท่าทันต่อปัญหาสังคม รู้จักคิดแยกแยะความถูกผิดได้จากสถานการณ์และปัญหาที่เกิดขึ้น รู้จักการยอมรับตนเองและผู้อื่น

2.5 งานการสร้างและจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและทรัพยากร หมายถึงงานที่เน้นการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสถานศึกษา บุคลากรทุกคนในโรงเรียน ผู้ปกครองและผู้ที่มาติดต่อกับโรงเรียน สามารถสัมผัสได้ถึงความสงบ ความรักความเอื้ออาทร และจิตตารมณ์ของการรับใช้ การปลูกฝังและส่งเสริมเรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แสดงถึงเอกลักษณ์ของการเป็นสถานศึกษาคาทอลิก ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ดังนี้

2.5.1 มีการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม ระบบการทำงาน การบริหารอาคารสถานที่ในโรงเรียน ให้สามารถสัมผัสได้ถึงความรักและการแบ่งปันตามพระวรสาร ความเป็นประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

2.5.2 มีการสร้างความสัมพันธ์และบรรยากาศของความร่วมมือต่อกันระหว่างโรงเรียนและ ชุมชนในการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมไทย

2.5.3 มีการจัดบรรยากาศของความรัก ความสงบสันติ เช่น มีมุมสงบ เปิดเพลงที่จะนำไปสู่ความสงบ มีสมาธิในช่วงเวลาต่างๆ สวนหย่อม สวนสมุนไพร เป็นต้น

2.5.4 มีโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับการปลูกฝังและอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น โครงการรีไซเคิล โครงการแยกขยะ โครงการปลูกต้นไม้

2.5.5 มีการจัดตั้งรูปปั้นองค์อุปถัมภ์ของโรงเรียน ติดกางเขนหรือรูปพระตามห้องเรียน มีการติดหลักธรรมคำสอน พระวาจาตามอาคารเรียนหรือสถานที่ต่าง ๆ

2.5.6 มีห้อง หรือมุมที่เอื้ออำนวย ต่อการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พร้อมทั้งมีสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอ และอยู่ในสภาพที่ใช้ได้ เช่น มุมหรือห้องคริสตศาสนธรรม ห้องจริยศึกษา บริการสื่อการสอนศีลธรรม จริยธรรม

2.6 งานการจัดการมาตรฐาน หมายถึงงานที่มุ่งเน้นในการจัดระบบและโครงสร้างการบริหารจัดการและจัดมาตรฐานด้านคุณธรรมจริยธรรม งานการติดตามและประเมินพัฒนาการด้านคุณธรรมจริยธรรมของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ดังนี้ คือ

2.6.1 มีโครงสร้างการบริหารงานของจิตตาศึกษาในสถานศึกษา มีระบบชัดเจน และมีประสิทธิภาพ มีการพัฒนางานอย่างเป็นระบบ

2.6.2 มีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหาร จิตตาศึกษา ผู้ช่วยจิตตาศึกษา และครูผู้ปฏิบัติการสอนรวมทั้งบุคลากรทุกฝ่ายของสถานศึกษาในการพัฒนางานหลักธรรมในชีวิตจริง ๆ

2.6.3 มีการกำหนดมาตรฐานด้านคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ของบุคลากรในสถานศึกษาคาทอลิก

2.6.4 มีการติดตามและประเมินตนเอง เพื่อพัฒนางานส่งเสริมหลักธรรมคาทอลิกแก่บุคลากรในสถานศึกษา ตามมาตรฐานด้านคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับการศึกษา 4) ตำแหน่งหน้าที่ และ 5) ระยะเวลา ประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่ง ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (force choice)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิก ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า¹ (rating scale) 5 ระดับ ซึ่งมีความหมายดังนี้ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดค่าคะแนนของช่วง

ระดับที่ 1 หมายถึง บทบาทที่ปฏิบัติจริง / ความคาดหวังต่อบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมหลักธรรมคาทอลิกอยู่ในระดับน้อยสุด มีน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

ระดับที่ 2 หมายถึง บทบาทที่ปฏิบัติจริง / ความคาดหวังต่อบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมหลักธรรมคาทอลิกอยู่ในระดับน้อย มีน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับที่ 3 หมายถึง บทบาทที่ปฏิบัติจริง / ความคาดหวังต่อบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมหลักธรรมคาทอลิกอยู่ในระดับปานกลาง มีน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

¹ Rensis Likert, New Patterns of Management (New York : McGraw-Hill, 1961), 74.

ระดับที่ 4 หมายถึง บทบาทที่ปฏิบัติจริง / ความคาดหวังต่อบทบาทของผู้บริหาร ในการส่งเสริมหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก มีน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับที่ 5 หมายถึง บทบาทที่ปฏิบัติจริง / ความคาดหวังต่อบทบาทของผู้บริหาร ในการส่งเสริมหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากที่สุด มีน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง แล้วนำผลการศึกษามาสร้างเป็นเครื่องมือ ภายใต้คำปรึกษาของอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) โดยเทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) ของแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ (ภาคผนวก ก) พิจารณาปรับแก้ตามรายละเอียดของตัวแปรแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับ สถานศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด คือ โรงเรียนราษฎร์บำรุงศิลป์ จำนวน 6 ฉบับ โรงเรียนหอแจฟอุปถัมภ์ อุทอง จำนวน 6 ฉบับ โรงเรียนแม่พระประจักษ์ สองพี่น้อง 6 ฉบับ โรงเรียนไทรราชวิทยา จำนวน 6 ฉบับ โรงเรียนนักบุญยอแซฟ อูยูธา จำนวน 6 ฉบับ

ขั้นตอนที่ 4 หาความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้ด้วยวิธี ของครอนบาค (Cronbach)² โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9497

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้คือ

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขอความร่วมมือ ไปยังฝ่ายงานอภิบาลในโรงเรียน สถานการศึกษาทอริกแห่งประเทศไทย เพื่อขอความช่วยเหลือออกหนังสือแจ้งไปยังโรงเรียนนำร่อง ช่วยอนุเคราะห์ให้ผู้รับใบอนุญาต ผู้บริหาร บุคลากรจิตตาศาสนา ครูผู้ปฏิบัติการสอน เป็นผู้ให้ข้อมูลโดยตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

² Lee J. Cronbach, Essentials of Psychological, 3rd ed. (New York : Harper & Row Publishers, 1974), 161.

2. ผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยกำหนดเวลาในการส่งและเก็บข้อมูลกลับคืนภายในเวลาที่กำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา
2. ตรวจสอบคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
3. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Sciences)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์สถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ค่าความถี่ (f) และค่าร้อยละ (%)
2. การวิเคราะห์บทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทตามความคาดหวังต่อบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิก โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสต์ (Best)

ในการวิเคราะห์บทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทตามความคาดหวังต่อบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษา แนวความคิดของ เบสต์³ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง บทบาทที่ปฏิบัติจริง / ความคาดหวังต่อบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมหลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง บทบาทที่ปฏิบัติจริง / ความคาดหวังต่อบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมหลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง บทบาทที่ปฏิบัติจริง / ความคาดหวังต่อบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมหลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50- 4.49 หมายถึง บทบาทที่ปฏิบัติจริง / ความคาดหวังต่อบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมหลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง บทบาทที่ปฏิบัติจริง / ความคาดหวังต่อบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมหลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

³John W. Best, Research in Education (Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall Inc., 1970), 190.

3. การวิเคราะห์ความแตกต่างของบทบาทผู้บริหารในการปฏิบัติจริงและบทบาทความคาดหวังในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมในสถานศึกษา โดยการทดสอบค่าที (t-test)

สรุปย่อ

การทำวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) บทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษาสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 2) บทบาทของผู้บริหารตามความคาดหวังในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิก ในสถานศึกษาคาทอลิกสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ 3) ความแตกต่างระหว่างบทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงกับความคาดหวังในการส่งเสริมการใช้หลักธรรม ในสถานศึกษาคาทอลิกสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ สถานศึกษาคาทอลิกเขต 4 จำนวน 8 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลได้แก่บาทหลวงที่รับผิดชอบในสถานศึกษา ซิสเตอร์ที่เป็นครูใหญ่หรือผู้จัดการ จำนวน 16 คน ผู้ปฏิบัติงานฝ่ายจิตตาคีบาล จำนวน 51 คน และครู จำนวน 134 คน รวมทั้งสิ้น 201 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับงานของผู้บริหารในการส่งเสริมงานจิตตาคีบาลในการใช้หลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ค่าความถี่ (t) และค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ กรุงเทพมหานคร สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของบุคลากรทั้งหมดในสถานศึกษาคาทอลิกเขต 4 สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ จำนวน 8 แห่ง โดยมีผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย บาทหลวงและซิสเตอร์หรือครูใหญ่ ผู้ช่วยฝ่ายบริหาร และครูผู้สอน เป็นแบบสอบถามจำนวน 201 ฉบับ จากแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาครบถ้วน จำนวน 201 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย จำแนกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 บทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงและบทบาทตามความคาดหวังในการส่งเสริมหลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษาสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4

ตอนที่ 3 ความแตกต่างระหว่าง บทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทตามความคาดหวังในการส่งเสริมหลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษาคาทอลิก สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นบุคลากรทั้งหมดในสถานศึกษาคาทอลิกใน เขต 4 สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ จำนวน 8 แห่ง โดยมีผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย บาทหลวงและซิสเตอร์หรือครูใหญ่ จำนวน 16 คน ผู้ช่วยฝ่ายบริหาร จำนวน 51 คน และครูผู้สอน 134 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 201 คน เมื่อพิจารณาแยกตาม ตำแหน่ง เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการการทำงานในตำแหน่ง โดยใช้ค่าร้อยละ ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่ง

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	26	12.90
2. หญิง	175	87.10
รวม	201	100.00
อายุ		
1. ต่ำกว่า 30 ปี	56	27.90
2. 31 – 40 ปี	67	33.30
3. 41 – 50 ปี	54	26.90
4. 51 ปีขึ้นไป	27	11.90
รวม	201	100.00
ระดับการศึกษา		
1. ต่ำกว่าปริญญาตรี	11	5.40
2. ปริญญาตรี	178	88.60
3. สูงกว่าปริญญาตรี	12	6.00
รวม	201	100.00
ตำแหน่ง		
1. ผู้บริหารสถานศึกษา	16	7.96
2. จิตตาคิบาล	51	25.37
3. ครู	134	66.67
รวม	201	100.00
ประสบการณ์ในตำแหน่ง		
1. ไม่เกิน 5 ปี	51	25.40
2. 6 – 10 ปี	72	35.80
3. 11 – 15 ปี	29	14.40
4. 16 ปีขึ้นไป	49	24.40
รวม	201	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 87.10 และเพศชาย จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 12.90 มีอายุ 31–40 ปี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30 รองมามีอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 27.90 อายุ 41–50 ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 26.90 และอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 11.90 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 88.60 รองลงมาระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 6.00 และระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 5.40 มีตำแหน่งเป็นครูผู้สอน จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 เป็นจิตตภาบาล จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 25.37 และเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 7.96 มีประสบการณ์ในตำแหน่ง 6–10 ปี จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 35.80 รองลงมามีประสบการณ์ไม่เกิน 5 ปี จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 25.40 มีประสบการณ์ 16 ปีขึ้นไป จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 24.40 และมีประสบการณ์ในตำแหน่ง 11 – 15 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 14.40 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษา

สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4

ในการวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิกแก่นบุคลากรในสถานศึกษาสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์จากค่าเฉลี่ย โดยนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ แยกการวิเคราะห์ออกเป็น

1. การวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริง ในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษาสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 รายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับบทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 โดยภาพรวม

N = 8

บทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมาภิบาล	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
1. งานอภิบาล	4.33	0.47	มาก
2. งานปฏิบัติธรรม	4.04	0.66	มาก
3. งานช่วยเหลือผู้ยากไร้	4.99	0.69	มาก
4. งานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และอบรม	4.13	0.57	มาก
5. งานการสร้างบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร	4.20	0.55	มาก
6. งานการจัดการมาตรฐาน	4.32	0.43	มาก
รวม	4.17	0.56	มาก

มหาวิทยาลัยศิลปากร สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

จากตารางที่ 3 พบว่า บทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.56) ซึ่งเมื่อจำแนกรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ งานช่วยเหลือผู้ยากไร้ ($\bar{X} = 4.99$, S.D. = 0.69) งานอภิบาล ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.47) งานการจัดการมาตรฐาน ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.43) งานการสร้างบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.55) งานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และอบรม ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.57) และ งานปฏิบัติธรรม ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.66)

2. การวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารตามความคาดหวังในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 ดังรายละเอียดในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับบทบาทของผู้บริหารตามความคาดหวังในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4

N = 8

บทบาทของผู้บริหารตามความคาดหวังในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมาภิบาล	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
1. งานอภิบาล	4.40	0.83	มาก
2. งานปฏิบัติธรรม	4.23	0.85	มาก
3. งานช่วยเหลือผู้ยากไร้	4.26	0.87	มาก
4. งานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และอบรม	4.31	0.90	มาก
5. งานการสร้างบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร	4.34	0.89	มาก
6. งานการจัดการมาตรฐาน	4.43	0.95	มาก
รวม	4.32	0.96	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า บทบาทของผู้บริหารตามความคาดหวังในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.96) ซึ่งเมื่อจำแนกรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ งานการจัดการมาตรฐาน ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.95) งานอภิบาล ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.83) งานการสร้างบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.89) งานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และอบรม ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.90) งานช่วยเหลือผู้ยากไร้ ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.87) และงานปฏิบัติธรรม ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.85)

**ตอนที่ 3 ความแตกต่างระหว่าง บทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทตามความ
คาดหวังในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิก ในสถานศึกษาคาทอลิก
สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4**

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทตามความคาดหวังในการส่งเสริมหลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษาคาทอลิก สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 ในภาพรวมและแยกตามด้านต่าง ๆ

บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิก จำแนกตามด้านต่าง ๆ	บทบาทในการปฏิบัติจริง (n=8)		บทบาทตามความคาดหวัง (n=8)		t	Sig. 2 Tailed
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. งานอภิบาล	4.35	0.16	4.40	0.12	0.70	0.50
2. งานปฏิบัติธรรม	4.05	0.26	4.22	0.21	1.48	0.16
3. งานช่วยเหลือผู้ยากไร้	4.02	0.24	4.21	0.15	1.87	0.08
4. งานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการอบรม	4.14	0.24	4.31	0.15	1.71	0.11
5. งานการสร้างบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร	4.21	0.25	4.35	0.18	1.25	0.23
6. งานการจัดการมาตรฐาน	4.34	0.16	4.40	0.13	0.90	0.38
รวม	4.18	0.20	4.32	0.14	1.54	0.15

จากตารางที่ 5 พบว่า ความแตกต่างระหว่างบทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทตามความคาดหวังในการส่งเสริมหลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษาคาทอลิก สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทตามความคาดหวังในการส่งเสริมหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาคาทอลิก สังกัด อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 เป็นรายชื่อ ด้านงานอภิบาล

บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านงานอภิบาล	บทบาทในการปฏิบัติจริง (n = 8)		บทบาทตามความคาดหวัง (n=8)		t	Sig. 2 Tailed
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการสอนคริสตธรรมในหลักสูตรอย่างครอบคลุมครบถ้วน และจัดให้มีการบริการแนะนำดูแลด้านจิตวิญญาณ และจิตใจแก่บุคลากรครู และนักเรียน	4.25	0.19	4.30	0.12	0.62	0.55
2. ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนได้มีการพบปะและชี้แจงผู้ปกครองนักเรียน เพื่อพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนร่วมกัน	4.04	0.30	4.25	0.20	1.66	0.12
3. ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการจัดพิธีกรรมฉลองนักบุญองค์อุปถัมภ์ของสถานศึกษาและจัดกิจกรรมพิเศษตามเทศกาลต่าง ๆ	4.64	0.15	4.56	0.17	0.98	0.34
4. ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมคาทอลิกในสถานศึกษาแก่บุคลากรทุกระดับ เช่น กิจกรรมศาสนสัมพันธ์ กิจกรรมพลมารี กิจกรรมสังคมพัฒนา กิจกรรมเมตตา สงเคราะห์ กิจกรรมเยี่ยมผู้สูงอายุ และอื่น ๆ	4.40	0.19	4.43	0.14	0.29	0.78
5. ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล ทุกระดับด้วยการเป็นแบบอย่างที่ดี	4.42	0.17	4.46	0.14	0.56	0.59
รวม	4.35	0.16	4.40	0.12	0.70	0.50

จากตารางที่ 6 พบว่า บทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทตามความคาดหวังในการส่งเสริมหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาคาทอลิก ด้านงานอภิบาล มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยบทบาทของผู้บริหารตามความคาดหวังมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าบทบาทจริงทุกข้อ ยกเว้น เรื่อง การส่งเสริมให้มีการจัดพิธีกรรมฉลองนักบุญองค์อุปถัมภ์ของสถานศึกษา และจัดกิจกรรมพิเศษตามเทศกาลต่าง ๆ ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทตามความคาดหวัง พบว่า ไม่มีความแตกต่างที่ระดับนัยสำคัญ .05 ไม่ว่าจะเป็นการเปรียบเทียบเป็นรายข้อหรือเปรียบเทียบในภาพรวม

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทตามความคาดหวังในการส่งเสริมหลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษาคาทอลิก สังกัด อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 เป็นรายชื่อ ด้านงานปฏิบัติธรรม

บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิก ด้านงานปฏิบัติธรรม	บทบาทในการปฏิบัติจริง (n = 8)		บทบาทตามความคาดหวัง (n=8)		t	Sig. 2 Tailed
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม	4.46	0.17	4.47	0.17	0.16	0.88
2. ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมเน้นการสร้างความสัมพันธ์ฉันพี่น้องโดยไม่จำกัดศาสนา และเผ่าพันธุ์ทำกิจกรรมร่วมกัน เน้นความดีงามตามความเชื่อของแต่ละศาสนา	4.31	0.20	4.37	0.17	0.71	0.49
3. ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมให้ความรู้ด้านศาสนาต่าง ๆ โดยเชิญผู้นำทางศาสนาเป็นวิทยากร หรือมีการอบรมให้ความรู้เรื่องราวของศาสนาต่าง ๆ ให้แก่บุคลากรทุกระดับ	3.71	0.37	3.96	0.34	1.41	0.18
4. ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมเพื่อศึกษาหลักธรรมจากพระคัมภีร์มาปฏิบัติในชีวิตอย่างสม่ำเสมอแก่บุคลากรทุกระดับ	3.91	0.26	4.14	0.21	1.95	0.07
5. ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมออกไปสัมผัสชีวิตจริงที่เกิดขึ้นในมิติต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมคุณค่าให้กับตนเองและสังคม	3.85	0.39	4.16	0.23	1.92	0.08
รวม	4.05	0.26	4.22	0.21	1.48	0.16

จากตารางที่ 7 พบว่า บทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทตามความคาดหวังในการส่งเสริมหลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษาคาทอลิก ด้านงานปฏิบัติธรรม มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยบทบาทของผู้บริหารตามความคาดหวังมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าบทบาทที่ปฏิบัติจริงทุกข้อ

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทตามความคาดหวัง พบว่า ไม่มีความแตกต่างที่ระดับนัยสำคัญ .05 ไม่ว่าจะเป็นการเปรียบเทียบเป็นรายข้อหรือเปรียบเทียบในภาพรวม

ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทตามความคาดหวังในการส่งเสริมหลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษาคาทอลิก สังกัด อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 เป็นรายชื่อ ด้านงานช่วยเหลือผู้ยากไร้

บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิก ด้านงานช่วยเหลือผู้ยากไร้	บทบาทในการปฏิบัติจริง (n = 8)		บทบาทตามความคาดหวัง (n=8)		t	Sig. 2 Tailed
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ยากไร้ได้รับการศึกษาในสถานศึกษาตามสถานภาพของแต่ละบุคคล	4.07	0.36	4.22	0.21	1.03	0.32
2. ผู้บริหารส่งเสริมบุคลากรทุกคนให้พัฒนาความรู้ตามหลักธรรมของศาสนาของตน	4.24	0.25	4.35	0.16	1.07	0.30
3. ผู้บริหารจัดระบบการส่งเสริมทุกระดับอย่างเป็นธรรม ชัดเจน และเป็นรูปธรรม	4.04	0.23	4.20	0.18	1.49	0.16
4. ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษาแก่บุคลากรที่ขาดแคลนในรูปของกองทุนต่าง ๆ	3.78	0.31	4.09	0.19	2.47	0.03*
5. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนในการจัดทุนการศึกษา ในรูปแบบต่าง ๆ โดยการให้เปล่า ตามเจตนารมณ์ ความรัก และการแบ่งปันของพระคริสตเจ้า	3.99	0.19	4.21	0.16	2.45	0.03*
รวม	4.02	0.24	4.21	0.15	1.87	0.08

จากตารางที่ 8 พบว่า บทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทตามความคาดหวังในการส่งเสริมหลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษาคาทอลิก ด้านงานช่วยเหลือผู้ยากไร้ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยบทบาทของผู้บริหารตามความคาดหวังมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าบทบาทที่ปฏิบัติจริงทุกข้อ

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทตามความคาดหวัง พบว่า มีความแตกต่างที่ระดับนัยสำคัญ .05 อยู่ 2 เรื่อง คือ เรื่องการส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษาแก่บุคลากรที่ขาดแคลนในรูปของกองทุนต่าง ๆ และเรื่องการส่งเสริม สนับสนุน ในการจัดทุนการศึกษา ในรูปแบบต่าง ๆ โดยการให้เปล่า ตามเจตนารมณ์ ความรัก และการแบ่งปันของพระคริสตเจ้า โดยบทบาทของผู้บริหารตามความคาดหวังมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าบทบาทที่ปฏิบัติจริง ส่วนข้ออื่น ๆ และในภาพรวมไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทตามความคาดหวังในการส่งเสริมหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาคาทอลิก สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 เป็นรายชื่อ ด้านงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และอบรม

บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านงานการจัดกิจกรรม การเรียนรู้และอบรม	บทบาทในการปฏิบัติจริง (n = 8)		บทบาทตามความคาดหวัง (n=8)		t	Sig. 2 Tailed
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการจัดการสอนและอบรมหลักธรรมอย่างเป็นระบบชัดเจนเป็นรูปธรรม	4.22	0.21	4.31	0.10	1.06	0.31
2. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการจัดการสอนคริสตธรรมในรูปแบบบูรณาการตามหลักพระวรสาร	4.19	0.25	4.30	0.20	0.95	0.36
3. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการจัดอบรมคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนคริสตธรรมอย่างเป็นระบบ	4.18	0.23	4.34	0.16	1.65	0.12
4. ผู้บริหารส่งเสริม ให้มีการจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากร ให้มีวิจรรณญาณ รู้เท่าทันข้อปัญหาสังคม รู้จักแยกแยะความถูกต้องผิดตามหลักพระวรสาร	3.97	0.29	4.22	0.21	2.03	0.06
5. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากร ให้รู้จักการยอมรับตนเองและผู้อื่น	4.13	0.31	4.38	0.18	1.93	0.07
รวม	4.14	0.24	4.31	0.15	1.71	0.11

จากตารางที่ 9 พบว่า บทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทตามความคาดหวังในการส่งเสริมหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาคาทอลิก ด้านงานงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และอบรม มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยบทบาทของผู้บริหารตามความคาดหวังมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าบทบาทที่ปฏิบัติจริงทุกข้อ

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทตามความคาดหวัง พบว่า ไม่มีความแตกต่างที่ระดับนัยสำคัญ .05 ไม่ว่าจะเป็นการเปรียบเทียบเป็นรายชื่อหรือเปรียบเทียบในภาพรวม

ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทตามความคาดหวังในการส่งเสริมหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาคาทอลิก สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 เป็นรายชื่อ ด้านงานการสร้างและจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร

บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านงานการสร้างและจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร	บทบาทในการปฏิบัติจริง (n = 8)		บทบาทตามความคาดหวัง (n=8)		t	Sig. 2 Tailed
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อม ระบบการทำงาน การบริหารอาคารสถานที่ให้สัมพันธ์ถึงความรักการแบ่งปันตามเจตนารมณ์พระวรสาร	4.17	0.30	4.34	0.18	1.34	0.20
2. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการบริหารสถานศึกษาโดยจัดให้มีบรรยากาศความเป็นประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข	4.37	0.27	4.41	0.14	0.42	0.68
3. ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการสร้างความสัมพันธ์และบรรยากาศของความร่วมมือต่อกันระหว่างโรงเรียนและชุมชนในการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมไทย	4.14	0.31	4.29	0.26	1.03	0.32
4. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดบรรยากาศแห่งความรัก ความสงบ สันติ ด้วยบทเพลงธรรมะ	4.22	0.24	4.38	0.20	1.48	0.16
5. ผู้บริหารจัดโครงการ / กิจกรรมที่ปลูกฝังและอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น โครงการริไซเคิล โครงการแยกขยะ โครงการปลูกต้นไม้ โครงการประหยัดพลังงาน และอื่น ๆ	4.17	0.25	4.34	0.16	1.54	0.15
รวม	4.21	0.25	4.35	0.18	1.25	0.23

จากตารางที่ 10 พบว่า บทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทตามความคาดหวังในการส่งเสริมหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาคาทอลิก ด้านงานด้านการสร้างและจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยบทบาทของผู้บริหารตามความคาดหวังมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าบทบาทที่ปฏิบัติจริงทุกข้อ

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทตามความคาดหวัง พบว่า ไม่มีความแตกต่างที่ระดับนัยสำคัญ .05 ไม่ว่าจะเป็นการเปรียบเทียบเป็นรายข้อหรือเปรียบเทียบในภาพรวม

ตารางที่ 11 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทตามความคาดหวังในการส่งเสริมหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาคาทอลิก สังกัด อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 เป็นรายชื่อ ด้านงานการจัดการมาตรฐาน

บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านงานการจัดการมาตรฐาน	บทบาทในการปฏิบัติจริง (n = 8)		บทบาทตามความคาดหวัง (n=8)		t	Sig. 2 Tailed
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดโครงสร้างการบริหารของจิตตาคิบาลในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ชัดเจน	4.37	0.14	4.43	0.17	0.81	0.43
2. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดการพัฒนางาน จิตตาคิบาลในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบในด้านโครงการ และการปฏิบัติงาน	4.38	0.11	4.41	0.11	0.51	0.62
3. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้มีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ของบุคลากรทุกระดับ รวมถึงหน้าที่ของของจิตตาคิบาล ผู้ช่วยจิตตาคิบาล และครูผู้ปฏิบัติการสอนในการพัฒนางานส่งเสริมหลักธรรมในชีวิตจริง	4.39	0.23	4.41	0.15	0.17	0.87
4. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้มีการกำหนดมาตรฐานด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของบุคลากรทุกระดับในสถานศึกษา	4.27	0.20	4.41	0.15	1.49	0.16
5. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน รวมถึงการส่งเสริมการใช้หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา	4.28	0.19	4.36	0.14	1.05	0.31
รวม	4.34	0.16	4.40	0.13	0.90	0.38

จากตารางที่ 11 พบว่า บทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทตามความคาดหวังในการส่งเสริมหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาคาทอลิก ด้านงานการจัดการมาตรฐาน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยบทบาทของผู้บริหารตามความคาดหวังมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าบทบาทที่ปฏิบัติจริงทุกข้อ

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทตามความคาดหวัง พบว่า ไม่มีความแตกต่างที่ระดับนัยสำคัญ .05 ไม่ว่าจะเป็นการเปรียบเทียบเป็นรายข้อหรือเปรียบเทียบในภาพรวม

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) บทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 2) บทบาทของผู้บริหารตามความคาดหวังในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 และ 3) ความแตกต่างระหว่างบทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทตามความคาดหวังในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนจำนวน 8 แห่ง โดยมีผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย บาทหลวงและซิสเตอร์หรือครูใหญ่ จำนวน 16 คน ผู้ช่วยฝ่ายบริหาร จำนวน 51 คน และครู จำนวน 134 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 201 คน เป็นผู้ตอบแบบสอบถามได้รับคืนครบถ้วน จำนวน 201 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม และตอนที่ 2 เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สร้างจากกรอบแนวทางการพัฒนาจิตตาคิบาลของโรงเรียนในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลเดือน ธันวาคม 2548 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (f) ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แบบทดสอบค่าที (t-test)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ งานช่วยเหลือผู้ยากไร้ งานอภิบาล งานการจัดการมาตรฐาน งานการสร้างบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร งานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และอบรม และงานปฏิบัติธรรม ตามลำดับ

2. บทบาทของผู้บริหารตามความคาดหวังในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิก ในสถานศึกษา สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ งานการจัดการมาตรฐาน งานอภิบาล งานการ สร้างบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร งานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และอบรม งานช่วยเหลือ ผู้ยากไร้ และงานปฏิบัติธรรม ตามลำดับ

3. ความแตกต่างระหว่างบทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทของผู้บริหาร ตามความคาดหวังในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษา สังกัดอัครสังฆมณฑล กรุงเทพฯ เขต 4 พบว่า ไม่แตกต่างกัน โดยที่ค่าเฉลี่ยของบทบาทของผู้บริหารตามความคาดหวัง สูงกว่าบทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริง

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิกใน สถานศึกษา สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และราย ด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ งาน ช่วยเหลือ ผู้ยากไร้ งานอภิบาล งานการจัดการมาตรฐาน งานการสร้างบรรยากาศสิ่งแวดล้อม และทรัพยากร งานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และอบรมและงานปฏิบัติธรรม ตามลำดับ เป็น เพราะผู้บริหารคาทอลิกได้ส่งเสริมบุคลากรทางการศึกษา คือ กระทำชีวิตของตนที่หยั่งรากลึกใน แบบอย่าง และ คำสั่งสอนขององค์พระคริสตเจ้าเอง โดยพระพรของพระบิดาเจ้าต่อพระศาสน จักรทางพระจิต การถวายตนเป็นนักบวช หรือทำหน้าที่ผู้บริหารการศึกษาทำให้ภาพลักษณ์ของ พระคริสตเจ้า คือ ความบริสุทธิ์ ยากจน และนบนอบ เป็นประจักษ์อยู่เสมอ ๆ ต่อโลก บุคคลทั้งหลาย ได้เห็นรหัสธรรมแห่งอาณาจักรพระเป็นเจ้าในโลก ซึ่งรอความรอดครบครันในชีวิตนิรันดร์ จุดมุ่งหมายของชีวิตผู้บริหารคือ “เป็นเหมือนพระคริสตเจ้าในด้านการอุทิศตนอย่างสิ้นเชิงแด่พระเจ้า” ดังนั้น แนวทางในการส่งเสริมบุคลากรทางการศึกษาโดยใช้หลักธรรมคาทอลิก ก็คือ การให้ บุคลากรคิดและกระทำในแบบของพระคริสตเจ้า ดำเนินชีวิตและรักแบบพระองค์ ผู้บริหารยึด แนวนโยบายของพระศาสนจักรเรื่องจัดการศึกษาคาทอลิก ได้เน้นการศึกษาอบรมแก่เยาวชนใน ด้านการส่งเสริม เสรีภาพและความรักตามแบบพระวรสาร มีความรับผิดชอบส่วนตัวและส่วนรวม โดยการปลูกฝัง ค่านิยมในการให้ความเคารพซึ่งกันและกัน มีความคิดสร้างสรรค์ มีการฝึกกำลัง ในการทำความดีโดยสถาบันคาทอลิกที่ให้การอบรมสั่งสอนให้มีความเลื่อมใสในศาสนา และ ศรัทธาในสัจธรรม ให้เด็กมีความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน นำวัฒนธรรมมาบูรณาการโดย

ร่วมมือกับบิดามารดา ครู อาจารย์และผู้บริหารในการพัฒนาท้องถิ่นของตน ในทำนองเดียวกัน ผู้บริหารมีภารกิจที่ครอบคลุมทั้งสภาพฝ่ายโลก และสภาพฝ่ายจิตของมนุษย์ พระศาสนจักรมีสิทธิ์จะช่วยให้นุชนับบรรลุถึง จุดหมายปลายทางอันศักดิ์สิทธิ์ของชีวิต โดยอาศัยสถาบันการศึกษาของพระศาสนจักร ด้วยเหตุนี้ นโยบายการศึกษาของพระศาสนจักรคือ การช่วยมนุษย์ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในทุกด้าน ทั้งทางด้านพุทธิพิสัย การสอนเพื่อความรู้ความเข้าใจ (cognitive domain) ทักษะพิสัย (psychomotor domain) สอนเพื่อให้เกิดทักษะ และเจตพิสัย (Affective domain) สอนเพื่อให้เกิดเจตคติ โดยอาศัยบทบาทของศาสนาในการศึกษาของเอกชนคาทอลิก โดยมีค่านิยมของพระเยซูคริสตเจ้า และ จิตตารมณ์ของพระวรสารเป็นหลัก และบุคลากรทางการศึกษา ได้เห็นถึงคุณค่าชีวิตแห่งความเป็นมนุษย์ของตนเอง ส่งเสริมความรู้สึกรักใคร่และค่านิยมด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้วยการปฏิบัติหลักธรรมอย่างจริงจัง เพื่อยกระดับจิตใจของบุคลากรทางการศึกษาให้สูงขึ้น เพื่อเขาจะสามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับงานวิจัยของ โบร์โก ที่พบว่า ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของพฤติกรรมกรเป็นผู้หน้าที่ดี หรือการเป็นผู้อภิบาลที่ดีใน พระศาสนจักรซึ่งขึ้นอยู่กับการศึกษาและปฏิบัติตามหลักธรรม ในพระคัมภีร์ไบเบิลตั้งแต่วัยเด็กตามกระบวนการและตามขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง ของกลุ่มนักร้องใน 5 สาขาพระคริสตจักร ทำให้ดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า มีความหมายจากประสบการณ์ความเชื่อที่ได้ปฏิบัติตามหลักธรรม และยังผลให้มีคุณธรรมที่สูงขึ้น 74 เปอร์เซ็นต์ซึ่งถือเป็นแบบแผนในการอบรมผู้นำต้นแบบในการส่งเสริมหลักธรรมและงานด้านอภิบาล ส่วนสตรอบ (Stroup) ที่วิจัยเรื่อง “Training leadership for care group ministry” พบว่า ในการสร้างชุมชนคริสตชนให้ดีขึ้น ต้องใช้ความรัก ทำดีของการ ต้อนรับ การเอาใจใส่ การสนับสนุน ความกล้าหาญและการทำให้พวกเขา รู้สึกอบอุ่นสุขสบายใจ ด้วยการปฏิบัติตามหลักธรรมในพระคัมภีร์ซึ่งเป็นการประสานสายใยแห่งจิตใจที่ทำให้สมาชิกเป็นหนึ่งเดียวกันถึงแม้จะมีความแตกต่างกันของแต่ละบุคคล ซึ่งถือเป็นหัวใจและงานของผู้อภิบาลอย่างแท้จริงที่จะต้องแพร่ธรรมด้วยความรัก สอดคล้องงานวิจัยของ นิตยา โจสรรคฺ์นุสนธิ์ “งานของจิตตาทิบาลโรงเรียนคาทอลิกที่ส่งผลต่อคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของ ผู้เรียน” สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่าระดับการปฏิบัติงานของ จิตตาทิบาลโรงเรียนคาทอลิก พฤติกรรมทางคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมของผู้เรียน และการปฏิบัติงานจิตตาทิบาลส่งผลต่อพฤติกรรมทางคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับมากไปน้อยได้ดังนี้คือ งานการสร้างบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร งานด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ งานช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการให้การศึกษ งานด้านการอภิบาล งานด้านการจัดการและมาตรฐาน และงานด้านการแพร่ธรรม

แต่พบว่างานของจิตตาศึกษาโรงเรียนที่ควรได้รับการพัฒนาเป็นลำดับแรก คือ งานด้านการจัดการและมาตรฐาน และยังพบอีกว่าไม่ส่งผลต่อ คุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งต้องมีความชัดเจนต่อสภาพปัจจุบันและกำหนดความก้าวหน้า อันเป็นหัวใจของงานการจัดการและมาตรฐานคือ การมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา โดยเฉพาะผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่จะทำให้เกิดผลตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด และหากพิจารณาด้านการส่งเสริมพฤติกรรมทางคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียนทั้งสี่ด้าน สิ่งที่ควรได้รับการส่งเสริมเป็นลำดับแรก คือ ประหยัด ใช้จ่ายของ และทรัพย์สินทั้งของตนเองและส่วนรวม ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัดและคุ้มค่า แต่กลับไปอยู่ในลำดับสุดท้าย ส่วนงานวิจัยของวิทยาลัยแสงธรรม “การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนคาทอลิก” พบว่า โรงเรียนคาทอลิกปัจจุบัน 1) ให้ความสนใจในการเป็นโรงเรียนที่ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม โดยการให้ความสำคัญตั้งแต่การมีแผนงาน โครงการด้านคุณธรรม และจริยธรรม การให้ความสำคัญในการสนับสนุนและการร่วมในกิจกรรม การสอดแทรกในหลักสูตรการเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกโรงเรียน การจัดกิจกรรมพิเศษและกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งตรงกับการอบรมตามหลักคริสตธรรม ในข้อ 6 “เป้าหมายของการสอนที่โรงเรียนคือ การให้การศึกษา อบรมซึ่งก่อให้เกิดการพัฒนาคนจนภายใน ช่วยสร้างอิสรภาพจากสภาวะปิดกั้นใด ๆ เพื่อให้เขาเจริญขึ้นเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ตามหลักพระวรสาร” พระศาสนจักรให้ความสำคัญสนใจต่อวิธีการจัดการศึกษาที่เหมาะสมทุกอย่าง แต่สิ่งที่สำคัญซึ่งแสดงว่าการดำเนินการดังกล่าวมีสัมฤทธิ์ผลคือ การที่นักเรียนมีความประพฤติปฏิบัติในกรอบของคุณธรรมและจริยธรรมโดยการรับรู้ของผู้ที่อยู่ รอบข้างตั้งแต่ผู้ปกครอง ครู และเพื่อนนักเรียน 2) โรงเรียนให้ความสำคัญในการอบรมให้คนเป็นคนดี มีคุณธรรม บางส่วนเห็นว่าบรรยากาศของโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนศาสนาที่เน้นด้านคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งเป็นจุดเด่นของโรงเรียนคาทอลิกในอดีต มีผู้มองว่าปัจจุบันจุดแข็งนี้ไม่โดดเด่นเหมือนในอดีต ผู้ปกครองและนักเรียนบางส่วนเห็นว่า บุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดีด้านคุณธรรมและจริยธรรมในโรงเรียนเป็นอันดับแรกคือ นักบวช ซึ่งการมีตัวแบบที่ดีจะมีอิทธิพลต่อการ เลียนแบบและการพัฒนาจิตใจ และพฤติกรรมของบุคคล ผู้ปกครองและนักเรียนบางส่วนเห็นว่า นักเรียนได้รับคุณธรรมในด้านความรัก ความเมตตากรุณา เอื้ออาทรต่อผู้อื่นเป็นอันดับแรก ถ้าพิจารณาจากการอบรมตามหลักคริสตธรรมในข้อที่ 8 “วิธีการสอนตามพระฉบับแบบ ของ พระเยซูคริสตเจ้าที่ทรงกระทำคือการรักผู้อื่นเหมือนรักตนเอง การอยู่ร่วมกันฉันท์พี่น้อง” การศึกษาตามหลักปรัชญาทางคริสต์ศาสนาต้องชี้นำมนุษย์ให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นแบบฉันท์พี่น้อง ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนได้รับการปลูกฝังทางด้านคุณธรรมและจริยธรรมบนพื้นฐานของปรัชญาทางคริสต์ศาสนา 3) ผู้ปกครอง

บางส่วนเข้าร่วมกิจกรรมด้านคุณธรรมและจริยธรรมภายในชุมชน บิดามารดาเป็นผู้ให้การอบรม และเป็นตัวแบบที่ดีที่ลูกจะเอาเป็นแบบอย่าง ดังนั้น การที่ผู้ปกครองมีทัศนคติที่ดีต่อการอบรมสั่งสอนทางด้านคุณธรรมและจริยธรรมโดยให้ความสำคัญในการสนับสนุน การเข้าร่วมกิจกรรมด้านคุณธรรมในชุมชน จะเป็นแนวทางที่จะปลูกฝังการมีคุณธรรมและจริยธรรมแก่ลูกหลานแบบยั่งยืน ผู้ปกครองส่วนใหญ่แสดงความพอใจในระดับมากในด้านความประพฤติ และการปฏิบัติของบุตรหลานซึ่งแสดงถึงสัมฤทธิ์ผลจากการจัดการศึกษาใน โรงเรียนคาทอลิก และ 4) ในการกำหนดตัวชี้วัด และเกณฑ์ เพื่อหาตัวแบบในการศึกษาแนวทางในการส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมของโรงเรียนคาทอลิก ผู้ศึกษาต้องการตัวแบบที่มีความพร้อมในทุกปัจจัยตามกรอบแนวความคิดที่ศึกษา เกณฑ์ที่กำหนดในแต่ละระดับ พิจารณาจากการแบ่งเป็นระดับตามข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ เนื่องจากเกณฑ์ดังกล่าวมีจุด มุ่งเน้นกรอบความคิดในเชิงระบบมาใช้กับสิ่งที่เป็นนามธรรม ทั้งนี้ ในการศึกษาเชิงลึกต้องมีการทบทวนผลลัพธ์ของการจัดการเรียนการสอนอีกครั้งเพื่อเป็นการยืนยันผลการศึกษา เพื่อให้ได้ ตัวแบบที่ดีที่จะเป็นแนวทางในการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านงานปฏิบัติธรรม มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด ทั้งการปฏิบัติ เนื่องจากบุคลากรทางการศึกษามีความด้อยคุณธรรมจริยธรรมในจิตใจ พวกเขาไม่สามารถที่จะนำหลักธรรมทางศาสนาเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตของเขาได้ พวกเขาจึงดำเนินชีวิตท่ามกลางกระแสของสังคม โดยที่ตนเองไม่มีมาตรการที่จะเลือกรับเฉพาะสิ่งที่มีคุณค่า ไม่กล้าที่จะปฏิเสธสิ่งที่ไร้คุณค่าทางศีลธรรมที่สุด เมื่อบุคลากรทางการศึกษาจำนวนมากด้อยในเรื่องคุณธรรมจริยธรรม จึงดำเนินชีวิตอย่างเห็นแก่ตัว เอาัดเอาเปรียบ ยึดติดกับค่านิยมของยุคโลกาภิวัตน์ และก่อให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมทางด้านศีลธรรมของสังคมต่าง ๆ ตามมาอีกมากมาย ดังนั้น เพื่อที่จะสามารถแก้ปัญหาจึงต้องส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในสังคม ต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง อาทิ สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนาสถาบันการศึกษา ตลอดจนการสนับสนุนของภาครัฐ เป็นต้น ผู้บริหารทั้งหลายคิดหาวิธีการที่จะทำให้ต้นแบบ คือ บุคลากรทางการศึกษา ได้เห็นถึงคุณค่าชีวิตแห่งความเป็นมนุษย์ของตนเอง ส่งเสริมความรู้สึกรักใคร่และค่านิยมด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้วยการปฏิบัติหลักธรรมคาทอลิกอย่างจริงจัง เพื่อยกระดับจิตใจของบุคลากรทางการศึกษาให้สูงขึ้น เพื่อสามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ครูทุกคนทั้งที่เป็นคริสตชนและไม่ใช่คริสตชนต้องได้รับการสอนหลักธรรม หรือคริสตศาสนธรรมจริยธรรมตามความเชื่อของแต่ละศาสนา มีการสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกันในกลุ่ม ด้วยการอบรมหรือมี กิจกรรมทำร่วมกัน รวมทั้งได้รับการอบรมฟื้นฟูจิตใจอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และที่สำคัญคือต้องเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตที่ดี ครูคาทอลิกทุกคน ต้องเป็นแบบอย่างในการดำเนิน

ชีวิตที่เต็มเปี่ยมไปด้วย ความเชื่อ ความหวัง และความรัก และครุฑาทอลิกทุกคนควรมีโอกาสได้ สอนคำสอน คริสตศาสนธรรมในรูปแบบ และความพร้อมตามบริบทของแต่ละสถานศึกษา สำหรับครุฑาทอลิกที่เป็นครุฑคริสตศาสนธรรมเฉพาะจะต้องได้รับการส่งเสริมและพัฒนา ด้วยการ ส่งเสริมให้ไปศึกษาที่ศูนย์คริสตศาสนธรรม (ศูนย์ ซี ซี) หรือที่วิทยาลัยแสงธรรม หรือที่กรุงโรม หรือที่ต่าง ๆ ที่เหมาะสม รวมทั้งได้รับการฝึกอบรม หรือเข้าร่วมประชุมสัมมนาอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาความรู้ ประสบการณ์กับพระเจ้า รวมทั้งเทคนิควิธีการในการถ่ายทอด และ การสอน คริสตศาสนธรรมด้วยชีวิต ในขณะที่เดียวกันก็ควรจะได้รับสวัสดิการค่าตอบแทน ตามสมควรแก่โอกาสและที่เหมาะสม เป็นงานที่สร้างความศักดิ์สิทธิ์ การอบรมสั่งสอนและการ ปกครองดูแล เอาใจใส่เด็กและเยาวชนทุกคนทั้งที่เป็นคริสตชน และไม่ใช่อิสลาม รวมทั้ง บุคลากรทุกคนในสถานศึกษา และผู้ปกครอง ต้องมีความศรัทธาอย่างสูงอุทิศตนให้กับศาสนาจึง ทำให้ผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติได้ยาก **ทำให้ค่าคะแนนต่ำสุด** ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ แฮร์เรล “Case studies of congregations recovering from pastoral moral failure” พบว่าจากการนำกลุ่มคริสตจักร 2 กลุ่มที่มีศีลธรรมตกต่ำมาเล่าประสบการณ์และความรู้สึกของแต่ละคนให้กับสมาชิกของพระศาสน จักรในองค์การอื่น ๆ ได้มีส่วนร่วมรับรู้ และเข้าถึงประสบการณ์อันเจ็บปวดของพวกเขา ได้กลับ กลายเป็นบทพิสูจน์ของการเยียวยารักษาที่ยิ่งใหญ่ ด้วยท่าทีใหม่ของผู้นำศาสนา ในการกล้า เผชิญหน้ากับปัญหาที่เกิดขึ้นและปัญหาต่าง ๆ ที่ตามมา ด้วยการเห็นใจ สงสารและเข้าใจที่จะต้อง ใช้หลักธรรมอันยิ่งใหญ่มาปฏิบัติต่อผู้ด้อยศีลธรรมเหล่านั้น คือ การให้อภัย การปฏิบัติความรักต่อ พวกเขา ซึ่งเป็นการสร้างความไว้วางใจและสร้างกำลังใจทำให้ผู้ตกต่ำด้านศีลธรรมเกิด ความหวังที่ดี เข้ามาพบพระพรของพระเป็นเจ้าและมุ่งหน้าไปสู่การประพฤติปฏิบัติที่ดีต่อ ๆ ไป ฟรังซิส “Responding to the Diversity of Moral and Religions Expectations” นโยบายให้ ศีลธรรม และศาสนาหวนกลับคืนมามีบทบาทในโรงเรียน เพื่อตอบสนองความคาดหวังอัน หลากหลายในทุกรูปแบบแห่ง รัฐคิวเบค ประเทศแคนาดา พบว่ารัฐคิวเบคแห่งประเทศ แคนาดาได้ออกนโยบายที่ตระหนักถึง ศีลธรรม และศาสนาในการหวนกลับมามีบทบาทอีกครั้งใน ระบบโรงเรียน โดยมีองค์ความรู้ เกี่ยวกับแนวทางประสานจัดทำนโยบายด้านศีลธรรมและศาสนา ได้แก่ แนวทางด้านสังคม วัฒนธรรม กฎหมาย และแนวทางอบรมศึกษาที่มีความสำคัญต่อ การปรับปรุงด้านศีลธรรมและศาสนาของโรงเรียนรัฐบาลที่ระบุสังกัดศาสนาเดียว หลักสูตรการ สอนศีลธรรมและศาสนา การเอาใจใส่ดูแล และปลุกจิตสำนึกทางศาสนา และการจัด โครงสร้างงานบริหารมีมาตรการใหม่ ๆ ที่ต้องใช้พัฒนาโรงเรียนรัฐบาลระดับประถมและมัธยมใน คิวเบค เพื่อให้สอดคล้องกับความ คาดหวังต่าง ๆ เกี่ยวกับศีลธรรมและศาสนาสำหรับสหสวรรค์ ใหม่ มาตรการดังกล่าวส่งเสริมความเป็นปึกแผ่นในสังคม ซึ่งมีความรับผิดชอบร่วมกัน และแสดง

ให้เห็นว่ามีความเคารพต่อความเชื่อของผู้ปกครองและนักเรียน มีความสอดคล้องกับภาระหน้าที่
 อบรมศึกษาของโรงเรียน และสะท้อนให้เห็นท่าทีที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป โดยทุกคนที่เกี่ยวข้องกับ
 โรงเรียนจะต้องสนใจอย่างทั่วหน้า ในการขยายความคิดและ นำมาตรการออกไปปฏิบัติตาม
 ขั้นตอนและทำสืบต่อ ๆ กันไป ส่วน พงษ์นิรันดร์ นัมคณิศรณ วิจัยเรื่อง “ปัญหาและ
 ข้อเสนอแนะของครูประถมศึกษาในการปลูกฝัง และเสริมสร้างจริยธรรมให้แก่นักเรียนโรงเรียน
 คาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี” มหาวิทยาลัยบูรพา สาขาวิชาบริหารการศึกษาเรื่อง
 ปัญหาและข้อเสนอแนะของครูประถมศึกษาในการปลูกฝัง และเสริมสร้างจริยธรรมได้ศึกษา
 เกี่ยวกับครูที่ช่วยปลูกฝัง และเสริมสร้าง จริยธรรมให้แก่นักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก มี
 สาระสำคัญว่า โรงเรียนคาทอลิกมีปัญหาด้านการเรียนการสอน ปัญหาด้านการประพฤติปฏิบัติ
 ของครู ปัญหาด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนนักเรียน ปัญหาด้านสภาพแวดล้อมทางบ้านของนักเรียน
 และปัญหาด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน การวิจัยฉบับนี้ได้เปรียบเทียบการปลูกฝังและเสริมสร้าง
 จริยธรรมให้แก่นักเรียนของครู โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา อายุและประเภทของวิชาที่สอน
 ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาใน โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี มี
 ปัญหาการปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรมให้แก่ นักเรียนโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2)
 ปัญหาการปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรมให้แก่ นักเรียนของครูที่มีวุฒิการศึกษา แตกต่างกันอย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 3) ปัญหาการปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรมให้แก่ นักเรียนของครูที่
 มีอายุต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) มีการปลูกฝังและเสริมสร้าง
 จริยธรรมให้แก่ นักเรียนของครูที่สอนวิชาแตกต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
 .01

**2. บทบาทของผู้บริหารตามความคาดหวังในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิกใน
 สถานศึกษา สังกัดอัครมุขมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้าน
 พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ งานการจัดการ
 มาตรฐาน งานอภิบาล งานการสร้างบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร งานการจัดกิจกรรมการ
 เรียนรู้และอบรม งานช่วยเหลือผู้ยากไร้ และงานปฏิบัติธรรม ตามลำดับ อาจเป็นเพราะว่า มีความ
 คาดหวังตามแนวคิดที่ให้ความสำคัญเรื่องศักยภาพของมนุษย์ในเรื่องการศึกษาเล่าเรียนว่าเป็น
 กิจกรรมและวิทยาความรู้ (knowledge) ที่เป็นเครื่องมือของมนุษย์ในการรักษาชีวิต และถ่ายทอด
 พัฒนาศักยภาพของชีวิตให้เจริญก้าวหน้าสามารถบรรลุถึงความดีงามของมนุษย์ตามหลักของ
 พระคริสตธรรม และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในสังคมด้วยความรัก รับผิดชอบต่อตนเองและ
 สังคม เคารพสิทธิ์เสรีภาพของบุคคล รักและภูมิใจในวัฒนธรรมของตน การศึกษาเป็นสิทธิและ
 หน้าที่ของมนุษย์ทุกคนที่ต้องแสวงหาและเรียนรู้ เพื่อสามารถพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าตาม**

ศักยภาพเพื่อให้ทุกคนเป็นคนดีมีความรู้ โดยใช้ทักษะและเทคโนโลยีรวมคิดปะวิทยาในการเสริมสร้างคุณค่าเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข รักและห่วงหาพันประเพณีมรดกและวัฒนธรรมของชาติอย่างรู้คุณค่าและธำรงรักษาไว้ให้มั่นคง เพื่อประโยชน์ของลูกหลานและสังคม อีกทั้งให้การช่วยเหลือปกป้องผู้อ่อนแอและผู้ด้อยโอกาสในสังคมให้ได้รับเกียรติศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ให้มนุษย์ได้รับความรู้จากการศึกษาซึ่งช่วยให้มนุษย์อยู่ด้วยกันอย่างสงบสุขและยุติธรรม แสวงหาความครบครันของตนเองด้วยการอุทิศตนช่วยเหลือผู้อื่นเพื่อเป็นรากฐานแห่งความร่วมมือ ในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้ก้าวหน้านั่นคงตลอดไป และต้องการปฏิบัติให้บรรลุวิสัยทัศน์ ที่กล่าวถึงบุคคลแห่งการเรียนรู้ ชุมชนที่รักและเอื้ออาทรมุ่งไปสู่ความเป็นเลิศแห่งความเป็นมนุษย์ตามหลักคริสตธรรม จึงทำให้มองเห็นถึงจุดมุ่งหมายทั่วไปของสถานศึกษาคาทอลิกซึ่งเป็นสถานที่ฝึกอบรมอย่างครบถ้วน ให้ค้นพบมรดกทางวัฒนธรรมและศึกษาค่านิยมที่แท้จริงของชีวิต และให้ค่านิยมซึมซับเข้าไปในชีวิตและฝึกสติปัญญาเพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งและคิดประดิษฐ์สร้างสรรค์ด้วยตนเองก่อให้เกิดการพัฒนาตนเอง โดยสถานศึกษาคาทอลิก เน้นความเข้าใจแบบคริสตชนที่มีต่อชีวิต โดยมีพระเยซูคริสตเจ้าเป็นจุดศูนย์กลาง และพระคริสตเจ้าเป็นรากฐานของงานอบรมทั้งหมด สถานศึกษาคาทอลิกเน้นพัฒนามนุษย์ให้สมบูรณ์ในทุกด้าน พร้อมทั้งจะถ่ายทอดวัฒนธรรมและอบรมบุคคลให้เป็นบุคคลที่ดีครบครัน โดยรวมความเชื่อเข้ากับวัฒนธรรมและชีวิต ด้วยการสอนให้การอบรมเรื่องศาสนา ฉะนั้น สถานศึกษาจึงเป็นศูนย์กลางของกลุ่มคริสตชน ความรับผิดชอบของสถานศึกษาคาทอลิกในทุกวันนี้ ผู้บริหารต้องเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งถึงเอกลักษณ์ของสถานศึกษาคาทอลิก โดยมีจุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ และภารกิจของสถานศึกษาคาทอลิกโดยการจัดระเบียบและวางแผน สถานศึกษาคาทอลิก และทำให้สถานศึกษามีลักษณะแบบคาทอลิก ส่วนนักบวชมีความผูกพันในการเผยแพร่ธรรมตามระบบของสถานศึกษาและอุทิศตนเองอย่างกล้าหาญและยุติธรรมด้วยการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของพรรณมหา วุฒิวโรภาพ วิจัยเรื่อง การศึกษาธรรมจริยา 4 ประการของครู จำเป็นต้องรักษาสี่จะ การรู้จักข่มใจ ความอดทน และความเสียสละ เพื่อที่จะเป็นแบบอย่างที่ดีได้ ยังได้สอดคล้องกับงานวิจัยของบรีสอบ “Expectations of Classroom Religious Education in Catholic and Wales” ศาสนศึกษาในห้องเรียน : ประเทศอังกฤษ (2544) พบว่าเป้าหมายโดยรวมของการศึกษาด้านศาสนาในห้องเรียนสะท้อนความเชื่อทางศาสนาและการฝึกปฏิบัติที่มีความสัมพันธ์ระหว่างการเผยแพร่คำสอนศาสนา (evangelization) กับการสอนคำสอนแบบปัจฉาวิชา (catechizes) ดังนั้นศาสนศึกษาจึงเป็นเรื่องสำคัญซึ่งเป็นรากฐานทางจิตวิญญาณในเชิงจริยศาสตร์ และในเชิงเทววิทยา นำเยาวชนเข้าสู่สังคมแห่งศรัทธาที่มีพลัง (a living faith community) สิ่งที่จะช่วยครูสอนวิชาศาสนศึกษาได้มากที่สุดใน

ปฏิบัติหน้าที่ในห้องเรียน คือ โปรแกรมศาสนศึกษาที่มีคุณภาพ การอบรมครูประจำการสำหรับศาสนศึกษาที่มีคุณภาพ ที่ปรึกษาประจำแขวงที่มีคุณภาพ โดยเชื่อมโยงระหว่างศาสนากับชีวิต สำหรับความคาดหวังในนักเรียนจะได้อะไรจากการศึกษา ศาสนศึกษาในห้องเรียน ผลการวิจัยพบว่าเป็นกระบวนการตลอดชีวิตในความสามารถในการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างศรัทธาในศาสนาและชีวิต ถึงคุณค่าของบุคคลในความรักและการให้อภัย อะไรเป็นความสุขและทำทนายของการศึกษาศาสนศึกษาในห้องเรียน ผลวิจัยพบว่าการแบ่งปันเป็นความสุขมากที่สุด สิ่งที่ทำทนายคือความมีเมตตาการุณย์ต่อทุกคน (compassion) สำหรับการศึกษาศาสนศึกษาจะเกี่ยวข้องโดยตรงกับประสบการณ์ของนักเรียนแต่ละคนหรือไม่ ผลการวิจัยพบว่า เกี่ยวข้องโดยตรง (directly related) และเป็นประสบการณ์ใกล้ตัวซึ่งมีความเกี่ยวพันระหว่างศาสนศึกษา กับชีวิตจริง ทำอย่างไรจึงจะพัฒนาให้เด็กนักเรียนเกิดความเข้าใจคำสอนศาสนาคริสต์นิกายคาทอลิกอย่างถูกต้องเหมาะสม ผลการวิจัยพบว่า เนื้อหาสาระที่ดี (good content) วิธีการที่ดี (good methodology) และการสอนที่ดี (good teaching) โดยเกี่ยวข้องกับชีวิตและประสบการณ์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสร้างเสริมของครูที่ได้รับแรงบันดาลใจจากต้นแบบที่ดี คือการเป็นประจักษ์พยานแห่งศรัทธาในพระเยซูคริสต์

สรุปงานวิจัยศาสนศึกษาในห้องเรียนคาทอลิกในเวลส์ (Wales) ประเทศอังกฤษ พบว่า 1) พัฒนาความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับความมหัศจรรย์ของพระเจ้า (mystery of God) และพระเยซูคริสต์ของพระศาสนจักรและความเชื่อของชาวคาทอลิกโดยรวม 2) พัฒนาการประทับใจที่ไว้ในความเชื่อของชาวคาทอลิกสามารถสร้างพฤติกรรมบุคคล และสร้างความเชื่อเชื่อมต่อกันระหว่างศรัทธากับชีวิต 3) พัฒนาทักษะที่สำคัญๆ เช่น การคิดเชิงวิเคราะห์ การตั้งคำถามอย่างชาญฉลาด การตัดสินใจที่ชัดเจน และ 4) พัฒนาทัศนคติที่ถูกต้อง เช่น การเคารพความเป็นสังฆธรรม การเคารพผู้อื่น การตระหนักถึงความจำเป็นที่จำต้องมีชีวิตอยู่ร่วมกับศาสนาอื่น ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของนิติยา โจสรรคฺ์นุสนธิ์ “งานของจิตตาศึกษาโรงเรียนคาทอลิกที่ส่งผลต่อคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน” สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่าระดับการปฏิบัติงานของจิตตาศึกษาโรงเรียนคาทอลิก พฤติกรรมทางคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมของผู้เรียน และการปฏิบัติงานจิตตาศึกษาส่งผลต่อพฤติกรรมทางคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับมากไปหาน้อยได้ดังนี้คือ งานการสร้างบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและทรัพยากร งานด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ งานช่วยเหลือ ผู้ยากไร้ด้านการให้การศึกษ งานด้านการอภิบาล งานด้านการจัดการและมาตรฐาน และงานด้านการแพร่ธรรม แต่พบว่างานของจิตตาศึกษาโรงเรียนที่ควรได้รับการพัฒนาเป็นลำดับแรก คือ งานด้านการจัดการและมาตรฐาน และยังพบอีกว่าไม่ส่งผลต่อคุณธรรม จริยธรรมและ ค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งต้องมีความ

ชัดเจนต่อสภาพปัจจุบันและกำหนดความ ก้าวหน้า อันเป็นหัวใจของงานการจัดการและ มาตรฐานคือ การมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา โดยเฉพาะผู้บริหารและ ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทำให้เกิดผลตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด และหากจะพิจารณาด้านการ ส่งเสริมพฤติกรรมทางคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียนทั้งสี่ด้าน สิ่งที่ควร ได้รับการส่งเสริมเป็นลำดับแรก คือ ประหยัด ใช้จ่ายของและทรัพย์สินทั้งของตนเองและ ส่วนรวมตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัดและคุ้มค่า แต่กลับไปอยู่ในลำดับสุดท้าย

3. ความแตกต่างระหว่างบทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทตามความ คาดหวังในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษา สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 พบว่า คณะผู้บริหาร คณะผู้ช่วยผู้บริหาร คณะครูผู้รับผิดชอบ ได้นำตัวงาน 6 ด้านซึ่งเป็น เป้าประสงค์ของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ จึงไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาบทบาทของผู้บริหารที่ ปฏิบัติจริงกับบทบาทตามความคาดหวังในการส่งเสริมหลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษา ในราย ด้านที่แตกต่างกัน คือ งานช่วยเหลือผู้ยากไร้ที่ปฏิบัติจริงในการส่งเสริมหลักธรรมคาทอลิกได้ลำดับ สูงที่สุด ข้อสังเกตในด้านงานช่วยเหลือผู้ยากไร้ แม้จะมีการปฏิบัติจริงได้ลำดับสูงสุด แต่สภาพ ความเป็นจริงคงยังมีผู้ยากไร้ในสถานศึกษาอีกเป็นจำนวนมากที่ยังไม่ได้รับการช่วยเหลือ เพราะ ผลการวิจัยพบว่าบทบาทตามความคาดหวังในช่วยเหลือผู้ยากไร้มีความคาดหวังการสูงสุดเช่นกัน แสดงว่า สถานศึกษาคาทอลิกจำเป็นต้องเพิ่มกองทุนช่วยเหลือให้มากขึ้น เพียงพอและเหมาะสม กับความต้องการ ส่วนในด้านการส่งเสริมหลักธรรมคาทอลิกที่มีลำดับสูงสุด คือ งานการจัดการ มาตรฐาน ซึ่งแสดงให้เห็นชัดว่า ยังมีสถานศึกษาคาทอลิกโดยส่วนมากที่ยังไม่มีโครงสร้างที่เป็น ระบบ หรืออาจมีโครงสร้าง แต่ไม่ชัดเจนในหน้าที่และขาดการประสานงานที่ดี หรืออาจขาดการ ติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง จึงไม่สามารถพัฒนางานให้มีมาตรฐาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การปฏิบัติควรเริ่มต้นที่ตัวผู้บริหารก่อนในการปฏิบัติตามหลักธรรมคาทอลิกอย่าง จริงจัง เป็นต้นในด้านความรัก ความเมตตา และควรสร้างบรรยากาศที่เต็มไปด้วยความคิดถึงพระเจ้า ไม่เพียงแต่ในวัดเท่านั้น แต่ในสถานศึกษา ในที่ทำงาน โรงงาน สนามเด็กเล่น สวนสาธารณะ เป็นต้น พยายามสร้างทัศนคติที่มองบทบาทของพระเจ้าในชีวิตประจำวัน สร้าง จิตสำนึกชีวิตคริสตชนว่า พระเจ้าสร้างเรามาเพื่อให้เรารู้จักรักและรับใช้พระองค์ ตั้งใจแน่วแน่ที่จะ ก้าวหน้าในความรักนี้ ไม่ว่าจะลำบากเพียงใด สร้างทัศนคติในการติดตามพระเจ้า โดยการดำเนิน

ชีวิตเป็นแบบอย่างที่ดี มีความพยายามอัน แร่งกล้าที่จะหลีกเลี่ยงการทำบาป เพราะบาปแยกเรา ออกจากความรักของพระเป็นเจ้า ต้องนบนอบพระเป็นเจ้า และผู้แทนของพระองค์ ปลุกจิตสำนึกว่า พระเจ้าอยู่ทุกหนทุกแห่ง ทรงเป็นพระบิดาที่มองลูกด้วยความห่วงใย ปลุกจิตสำนึกให้คิดถึง เหตุการณ์สุดท้ายของชีวิตมนุษย์ คือ ความตายและชีวิตนิรันดร์ในโลกหน้า ด้วยการเข้าเฝ้าบสวด ภาวนารำพึงถึงชีวิตของตน โดยการดำเนินชีวิตด้วยความรอบคอบ และไว้วางใจในพระเป็นเจ้า

2. ควรสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือที่ดีต่อกันระหว่างผู้ปกครอง ชุมชน วัด และสถานศึกษา ในการพัฒนาเด็ก และเยาวชนให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ต่อไป ในขณะที่เดียวกัน ก็เน้นการพัฒนาผู้ปกครองคาทอลิกให้ตระหนักถึงการเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความเชื่อ ความ ศรัทธา ต่อบุตรหลาน และเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนในสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการแสดง ความคิดเห็นและในการตัดสินใจมากขึ้น ร่วมมือกันสนับสนุนช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ให้ มาก ขึ้น โดยเฉพาะผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จึงจะทำให้เกิดผลตามมาตรฐานการศึกษาที่ กำหนด ไว้และด้านการส่งเสริมพฤติกรรมทางคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของ ผู้เรียนทั้งสี่ด้าน สิ่งที่ควรได้รับการส่งเสริมเป็นลำดับแรก คือ ประหยัด ใ้สิ่งของและทรัพย์สิน ทั้งของตนเอง และส่วนรวมตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติ อย่างประหยัดและคุ้มค่า ซึ่งเป็นการ ใช้พระพรของพระเจ้าให้เกิดประโยชน์สูงสุด อีกทั้งยังรักษาความสมดุลของธรรมชาติไว้ด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาด้านงานช่วยเหลือผู้ยากไร้กับหลักธรรมของศาสนาอื่น ๆ ซึ่งเป็น กระบวนการนำความมีสันติสุขมาสู่สถานศึกษา ด้วยขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมอันดี ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือแบ่งปันซึ่งกันและกัน สร้างความมีน้ำใจดี มีจริยธรรมตามความเชื่อ ของแต่ละศาสนา และสร้างความสมานฉันท์เป็นหนึ่งเดียวกัน

2. ควรศึกษามาตรฐานการจัดระบบและโครงสร้างการบริหารจัดการและจัดมาตรฐาน ด้านคุณธรรมจริยธรรม งานติดตามและประเมินพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมของบุคลากรทุกคน ในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมแก่ผู้เรียนทุกคนให้เข้าถึงคุณค่าความดีตามความเชื่อ ของแต่ละศาสนา

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ. กรอบความคิดเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ที่เน้นความมีวินัยและประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2544.
- โกสุม โอมพรนุวัฒน์. “การจัดการศึกษาศาสนาผ่านกระบวนการเรียนรู้ของต่างประเทศ: ประเทศ อังกฤษ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาคุยฎีบัณฑิต สถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ, 2543.
- จ่านง ทองประเสริฐ. “ภาษาของเราอันเนื่องมาจากโลกานวัตร-โลกาภิวัตน์-โลกาภิวัตน์.” วารสารราชบัณฑิตสถาน 2 (2538) : 28.
- รุ่ง แก้วแดง. คู่มืองานอภิบาลในโรงเรียนคาทอลิกสภาการศึกษาคาทอลิก (ประเทศไทย). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน, 2544.
- นิตยา โจสรคันสนธิ์. “งานของจิตตาคิบาลโรงเรียนคาทอลิกที่ส่งผลต่อคุณธรรมจริยธรรมและ ค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2547.
- แผนงานอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ. ตามทิศทางการอภิบาลคริสตศักราช 2000 ของพระศาสนจักร คาทอลิกในประเทศไทย สำหรับ ค.ศ. 2000-2010. ม.ป.ท., 2000.
- ฝ่ายการศึกษา. อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ, คู่มือแนวทางการพัฒนางานจิตตาคิบาลของโรงเรียน อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ. กรุงเทพฯ : บริษัท พี.ที.เอ เบสท์ ซัพพลาย จำกัด, 2545.
- พงษ์นรินทร์ นัมคณิศรณ. “ปัญหาและข้อเสนอแนะของครูประถมศึกษาในการปลูกฝังและ เสริมสร้างจริยธรรมให้แก่นักเรียน โรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาคุยฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2540.
- พุทธทาสภิกขุ. วิถีแห่งการบรรเทาทุกข์. กรุงเทพฯ : ธรรมสภาจัดพิมพ์ธรรมบรรยายของท่าน พุทธทาสภิกขุ เพื่อรักษาต้นฉบับที่ถูกต้อง และสมบูรณ์ เป็นธรรมสักการะในงาน มงคลกาล 100 ปี ท่านพุทธทาส, 2549.
- พรธมมหา วุฒิวโรภภาพ. “การศึกษาธรรมจริยา 4 ประการของครูใน ร.ร. มุลินธิแห่งคริสตจักรใน ประเทศไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2538.
- ภราดาสุรเดช วิสุทธีวรรณ. สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก:นักบวชและพันธกิจในโรงเรียน.

กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย, 2546.

มิเกล กาไรซาบาล, บาทหลวง. “ภารกิจแห่งการเสริมสร้างความรักและการรับใช้.”

เอกสารในการสัมมนาเรื่องพันธกิจแห่งความรักและการรับใช้ในบริบทของการศึกษา
เสนอที่โรงแรมเอเชีย พัทยา. 26-29 สิงหาคม 2544.

มยุรา วาปีโส. “การปฏิบัติงานของครูตามโครงการฝึกอบรมบูรณาการจริยธรรมในโรงเรียน

สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2543.

มยุรี เผ่าพงษ์ “การศึกษาความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 3 ที่เรียนวิชา ส 403 โดยใช้การจัดกิจกรรมการสอนแบบ 4 MAT กับการสอน

ตามคู่มือครู.” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2543.

ลาวัลย์ กักเครือ. “การจัดจริยศึกษาตามแนวปรัชญาการศึกษาคาทอลิกในโรงเรียนเอกชน

คาทอลิกระดับประเทศ.” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจริยศาสตร์
ศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล, 2545.

วิทยาลัยแสงธรรม “การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนคาทอลิก.” ศูนย์วิจัยค้นคว้าศาสนา

และวัฒนธรรม สภาการศึกษาคาทอลิก (ประเทศไทย), 2546.

วิศิษฐ์ ศรีวิชัยรัตน์, บุญเรือน หมั่นทรัพย์ และปรีชา เมธาวัชรภาคย์. บทบาทการจัดการศึกษา

เอกชนในเครือคาทอลิก ตามพระบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.

ม.ป.ท., 2544.

สมาคมสภาการศึกษาคาทอลิก (ประเทศไทย). การศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย. กรุงเทพฯ :

บริษัทจูนพับลิชชิง, 2548.

สำนักนายกรัฐมนตรี. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. แผนการศึกษาแห่งชาติ

พ.ศ. 2545 – 2559. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2545.

อริคม โกมลวิทยาธร. “ทฤษฎีว่าด้วยการศึกษาสังคมบริโกลนนิยม.” วารสารร่วมพถกย.

2 (กุมภาพันธ์ 2537) : 19-20.

ภาษาต่างประเทศ

Best, John W. Research in Education. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall Inc., 1970.

Bishop, Nichols, Vincent, Expectations of Classroom Religious Education in Catholic and Wales (2001) [Online]. Accessed 7 March 2005. Available from <http://www.tasc.ac.uk/cc/briefing/9912/9912005.htm>.

Borko, Michael Douglas, Min, D. "Christian formation and re-formation: Relative to stewardship ministry with adult leaders of the United Church of Christ." (Lancaster Theological Seminary, 1996). Dissertation Abstracts International 57, 4 (October 1996) : 1660-A.

Cronbach, Lee J. Essentials of Psychological. 3rd ed. New York : Harper & Row Publishers, 1974.

Harrel, Robert, R., Jr. Min, D. "Case studies of Congregations recovering from pastoral moral failure." Dallas Theological Seminary. Dissertation Abstracts International 57, 4 (October 1996) : 1663-A.

Katz, Danial, and Robert, Kahn L. The Social Psychology of Organizations. 2nd ed. New York : John Wiley & Son, 1978.

Klaren, Mary Decker, Min, D. "Two experiments in connecting spirituality and social ministry in the life of the South Congregational Church, United Church of Christ, Middletown, Connecticut." Hartford Seminary. Dissertation Abstracts International 58, 7 (February 1998) : 2702-A.

Legault, Francois. Responding to the Diversity of Moral and Religions Expectations (1999) [Online]. Accessed 31 January 2005. Available http://meq.gouv.qc.ca/REFORM/place_rel/religion

Likert, Rensis. The Human Organization. New York : McGraw-Hill, 1967.

Sacred Congregation for Catholic Education. "Lay Catholics in Schools: Witness to Faith." Rome : Vatican Published, 2002.

Stroup, Jerry, D., Min, D. "Training leadership for care group ministry." Oral Roberts University,

1996. Dissertation Abstracts International. 57, 8 (February 1996) : 3538-A.

Zori, Daniel, J. "Towards altering canonical status: A case for Catholic Universities and Colleges in Canada." University of Ottawa(Canada). Dissertation Abstracts International. 57, 8 (February 1996) : 3540-A.

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาคผนวก ก

หน้าชื่อขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือ
มหาวิทยาลัยศรีปทุม เชียงใหม่ สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย



ที่ ศธ.0520.203.2/2183

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
นครปฐม 73000

15 กันยายน 2548

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.วิทยา คุ้มรัตน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย บาทหลวงพงษ์เกษม สังวาลย์เพชร นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำสารนิพนธ์เรื่อง
“บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษาสังกัด

อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ในเขต 4”

ดังนั้นจึงขอกความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ
เพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวนชม ชินะตั้งกูร)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ฝ่ายธุรการ

โทร 0 3421 9136

โทรสาร 0 3421 9136



ที่ ศธ.0520.203.2/2184

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
นครปฐม 73000

15 กันยายน 2548

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.ชวาลา เวชยันต์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย บาทหลวงพงษ์เกษม สังวาลย์เพชร นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำสารนิพนธ์เรื่อง
“บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอโลกในสถานศึกษาสังกัด
อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ในเขต 4”

ดังนั้นจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ
เพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวณชม ชินะตั้งกูร)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ฝ่ายธุรการ

โทร 0 3421 9136

โทรสาร 0 3421 9136



ที่ ศธ.0520.203.2/2185

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
นครปฐม 73000

15 กันยายน 2548

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน บาทหลวงศักดิ์ชัย ทรัพย์อัประไมย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย บาทหลวงพงษ์เกษม สังวาลย์เพชร นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำสารนิพนธ์เรื่อง
“บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษาสังกัด

อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ในเขต 4”

ดังนั้นจึงขอกความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ
เพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวนชม ชินะตั้งกูร)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ฝ่ายธุรการ

โทร 0 3421 9136

โทรสาร 0 3421 9136



ที่ ศธ.0520.203.2/2186

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
นครปฐม 73000

15 กันยายน 2548

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน บาทหลวงบัญชา กิจประเสริฐ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย บาทหลวงพงษ์เกษม สังวาลย์เพชร นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำสารนิพนธ์เรื่อง
“บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษาสังกัด

อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ในเขต 4”

ดังนั้นจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ
เพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวนชม ชินะตั้งกูร)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ฝ่ายธุรการ

โทร 0 3421 9136

โทรสาร 0 3421 9136



ที่ ศธ.0520.203.2/2187

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
นครปฐม 73000

15 กันยายน 2548

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.สมจิตร ทรัพย์อัประไมย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย บาทหลวงพงษ์เกษม สังวาลย์เพชร นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำสารนิพนธ์เรื่อง
“บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษาสังกัด

อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ในเขต 4”

ดังนั้นจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ
เพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวนชม ชินะตั้งกูร)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ฝ่ายธุรการ

โทร 0 3421 9136

โทรสาร 0 3421 9136

ภาคผนวก ข

หนังสือขอทดลองเครื่องมือ
มหาวิทยาลัยศรีสัชปาเทร์ สงวนลิขสิทธิ์



ที่ ศธ.0520.203.2/024

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
นครปฐม 73000

7 พฤศจิกายน 2548

เรื่อง ขอตกลงเครื่องมือ

เรียน ผู้บริหารโรงเรียนนักบุญยอแซฟ อยุรยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 6 ฉบับ

ด้วย บาทหลวงพงษ์เกษม สังกวาลเพชร นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำสารนิพนธ์เรื่อง
“บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิกแก่บุคลากรในสถานศึกษาของ
อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ในเขต 4”

ในการนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใ้รขอความอนุเคราะห์ให้ บาทหลวงพงษ์เกษม
สังกวาลเพชร ทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในโรงเรียนของท่าน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข
ก่อนนำไปใช้ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็น
อย่างดี

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวนชม ชินะดังกูร)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 0 3421 9136

โทรสาร. 0 3421 9136



ที่ ศธ.0520.203.2/025

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
นครปฐม 73000

7 พฤศจิกายน 2548

เรื่อง ขอตกลงเครื่องมือ

เรียน ผู้บริหารโรงเรียนไตรราชวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 6 ฉบับ

ด้วย บาทหลวงพงษ์เกษม สังกวาลเพชร นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำสารนิพนธ์เรื่อง
“บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอริกแก่บุคลากรในสถานศึกษาของ
อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ในเขต 4”

ในการนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใ้รขอความอนุเคราะห์ให้ บาทหลวงพงษ์เกษม
สังกวาลเพชร ทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในโรงเรียนของท่าน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข
ก่อนนำไปใช้ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็น
อย่างดี

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวนชม ชินะดังกูร)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 0 3421 9136

โทรสาร. 0 3421 9136



ที่ ศธ.0520.203.2/026

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
นครปฐม 73000

7 พฤศจิกายน 2548

เรื่อง ขอตกลงเครื่องมือ

เรียน ผู้บริหารโรงเรียนหอแซฟอุปถัมภ์ อู่ทอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 6 ฉบับ

ด้วย บาทหลวงพงษ์เกษม สังกวาลเพชร นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำสารนิพนธ์เรื่อง “บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิกแก่บุคลากรในสถานศึกษาของ อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ในเขต 4”

ในการนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใ้รขอความอนุเคราะห์ให้ บาทหลวงพงษ์เกษม สังกวาลเพชร ทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในโรงเรียนของท่าน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปใช้ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวนชม ชินะดังกูร)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 0 3421 9136

โทรสาร. 0 3421 9136



ที่ ศธ.0520.203.2/027

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
นครปฐม 73000

7 พฤศจิกายน 2548

เรื่อง ขอตกลงเครื่องมือ

เรียน ผู้บริหารโรงเรียนพระแม่ประจักษ์ สองพี่น้อง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 6 ฉบับ

ด้วย บาทหลวงพงษ์เกษม สังกวาลเพชร นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำสารนิพนธ์เรื่อง “บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอโลกแก่บุคลากรในสถานศึกษาของ อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ในเขต 4”

ในการนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใ้ขอความอนุเคราะห์ให้ บาทหลวงพงษ์เกษม สังกวาลเพชร ทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในโรงเรียนของท่าน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปใช้ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวนชม ชินะดังกูร)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 0 3421 9136

โทรสาร. 0 3421 9136



ที่ ศธ.0520.203.2/028

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
นครปฐม 73000

7 พฤศจิกายน 2548

เรื่อง ขอตกลงเครื่องมือ

เรียน ผู้บริหารโรงเรียนราษฎร์บำรุงศิลป์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 6 ฉบับ

ด้วย บาทหลวงพงษ์เกษม สังกวาลเพชร นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำสารนิพนธ์เรื่อง “บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิกแก่บุคลากรในสถานศึกษาของ อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ในเขต 4”

ในการนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใ้รขอความอนุเคราะห์ให้ บาทหลวงพงษ์เกษม สังกวาลเพชร ทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในโรงเรียนของท่าน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปใช้ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวนชม ชินะดังกูร)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 0 3421 9136

โทรสาร. 0 3421 9136

ภาคผนวก ค

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
สงวนลิขสิทธิ์

หนังสือบันทึกติดต่อ

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เนื่องด้วยบาทหลวงพงษ์เกษม ตั้งวาลย์พีชर นักศึกษาระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง “บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริม การใช้หลักธรรมคาทอลิก ในสถานศึกษาสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4” มีความประสงค์เก็บข้อมูลในสถานศึกษาคาทอลิก เขต 4 จำนวน 8 แห่ง เพื่อประกอบการทำสารนิพนธ์ ในการนี้ได้ทำเรื่องและยื่นแบบคำร้องกับเจ้าหน้าที่ คือ นางสาวมิดา เล็กแดงอยู่ ซึ่งได้รับเรื่องไว้ในวันที่ 21 พฤศจิกายน 2548 แต่เนื่องจากผู้วิจัยอยู่ถึงจังหวัดนครนายก จึงได้โทรศัพท์ติดต่อมา เพื่อขอรับหนังสือจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย และได้รับคำตอบว่าได้รับหนังสือเรียบร้อยแล้ว จึงได้เดินทางมารับหนังสือเพื่อขอเก็บข้อมูล และเมื่อเดินทางมารับหนังสือ เจ้าหน้าที่กลับหาไม่พบและได้บอกว่าจะเก็บหนังสือไว้ให้ โดยให้ส่งแบบสอบถามไปก่อนแล้วจะส่งหนังสือตามไป ผู้วิจัยจึงได้ส่งแบบสอบถามไปยังผู้ให้ข้อมูล 8 โรงเรียน ในวันที่ 7 ธันวาคม 2548 ได้แก่ 1) โรงเรียนนักบุญยอแซฟอุปถัมภ์ หนองรี 2) โรงเรียนมาลาสวรรค์พิทยา 3) โรงเรียนมารดานฤมล 4) โรงเรียนดาราสมุทร 5) โรงเรียนเซนต์แอนโทนี่ 6) โรงเรียนมาเรียลัย 7) โรงเรียนเซนต์เทเรซา และ 8) โรงเรียนพระวิสุทธีวงศ์ ประกอบด้วยตัวแทน คือ ผู้บริหารซึ่งเป็นบาทหลวงที่รับผิดชอบโรงเรียน และซีสเตอร์ที่เป็นผู้จัดการหรือครูใหญ่ สถานศึกษาละ 2 คน รวม 16 คน ผู้ช่วยฝ่ายบริหารที่ปฏิบัติงานของจิตตภาบาลในแต่ละสถานศึกษา มีจำนวน 51 คน ครูผู้ช่วยฝ่ายปฏิบัติการสอนในแต่ละสถานศึกษา มีจำนวน 154 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 201 คน และได้เก็บรวบรวมในวันที่ 22 ธันวาคม 2548 และได้ตามหนังสือดังกล่าวมาตลอดจนถึงวันสอบ ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ได้ออกไปแล้ว รองศาสตราจารย์ ดร.ชวนชม ชินะตั้งกูร และอาจารย์ ดร.ศรียา สุขพานิช จึงให้ทำหนังสือบันทึกการติดต่อ เพื่อเป็นสำคัญว่าผู้วิจัยได้ยื่นแบบคำร้องขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจริง และอนุมัติให้ทำการสอบและดำเนินการต่อไป

ภาคผนวก ง

มหาวิทยาลัยศรีปทุม **คำดัชนีความสอดคล้อง (IOC)** สงวนลิขสิทธิ์

การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity)

การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการโดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์หรือค่านิยมตัวแปรที่ต้องการวัด (index of item-objective congruence) ซึ่งมีสูตร ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

เมื่อ IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์หรือนิยามตัวแปรที่ต้องการวัด

R คือ ผลรวมของคะแนนตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในข้อคำถามแต่ละข้อ

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ถ้าค่า IOC ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 แสดงว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทน

ลักษณะเฉพาะที่ต้องการถาม

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ดร.วิทยา คูวิรัตน์
2. ดร.ชวลา เวชยันต์
3. ดร.สมจิตร ทรัพย์อัมรมัย
4. คพ.บัญชา กิจประเสริฐ
5. คพ.ศักดิ์ชัย ทรัพย์อัมรมัย

ข้อที่	คนที่ 1.	คนที่ 2.	คนที่ 3.	คนที่ 4.	คนที่ 5.	รวม	ค่าเฉลี่ย
1.	-1	+1	+1	+1	+1	3	0.60
2.	-1	+1	0	+1	+1	2	0.40
3.	-1	+1	+1	+1	+1	3	0.60
4.	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80
5.	+1	0	+1	-1	+1	2	0.40
6.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
7.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
8.	+1	0	+1	0	+1	3	0.60
9.	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80
10.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
11.	-1	0	+1	-1	+1	0	0.00
12.	+1	-1	+1	-1	+1	1	0.20
13.	+1	-1	+1	0	+1	2	0.40
14.	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
15.	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
16.	+1	+1	-1	0	+1	2	0.40
17.	+1	+1	+1	-1	+1	3	0.60
18.	+1	0	+1	+1	+1	4	0.60
19.	+1	+1	0	0	+1	3	0.60
20.	+1	0	0	0	+1	2	0.40
21.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
22.	-1	+1	+1	-1	+1	1	0.20
23.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
24.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
25.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
26.	+1	+1	+1	-1	+1	4	0.80
27.	+1	0	+1	-1	+1	2	0.40
28.	+1	+1	+1	-1	+1	4	0.80
29.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
30.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

ภาคผนวก จ

มหาวิทยาลัยศรีปทุม เชียงใหม่
คำดัชนีความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
สงวนลิขสิทธิ์

ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่ใช้สูตรของครอนบาค (Cronbach)

ข้อคำถาม จำนวน 30 ข้อ แบบสอบถาม จำนวน 30 ฉบับ

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับ “บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิกแก่บุคลากรในสถานศึกษาของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ในเขต 4”

รายการด้าน	ข้อ	ค่าความเชื่อมั่น การปฏิบัติจริง	ค่าความเชื่อมั่น ความคาดหวัง
1. งานอภิบาล	1-5	0.7567	0.8326
2. งานปฏิบัติธรรม	6-10	0.8344	0.8975
3. งานช่วยเหลือผู้ยากไร้	11-15	0.8102	0.9044
4. งานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และ อบรม	16-21	0.8284	0.9297
5. งานการสร้างและจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและทรัพยากร	21-25	0.7420	0.8593
6. งานการจัดการมาตรฐาน	26-30	0.8983	0.9458
รวม	1-30	0.9497	0.9722

มหาวิทยาลัยศิลปากร ส่วนบัณฑิตศึกษา

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
A1	123.3448	182.3054	.6125	.9480
A2	123.5862	183.6084	.4094	.9502
A3	122.8621	187.4089	.5390	.9489
A4	123.3103	180.1502	.7269	.9470
A5	123.0345	185.3202	.5251	.9487
A6	123.0690	180.6379	.6848	.9474
A7	123.4828	180.1872	.5937	.9482
A8	124.1724	178.2906	.5707	.9487
A9	123.7586	179.3325	.6642	.9475
A10	123.9310	172.9951	.7821	.9462
A11	123.3793	184.6010	.3890	.9502
A12	123.1034	182.9532	.6705	.9477
A13	123.5172	179.0443	.7623	.9467
A14	124.0000	181.5000	.4697	.9497
A15	123.5517	180.9704	.5470	.9487
A16	123.2414	184.4039	.5199	.9488
A17	123.3448	183.1626	.4818	.9492
A18	123.2414	180.3325	.6500	.9476
A19	123.6897	179.2931	.7066	.9471
A20	123.6552	181.3768	.6188	.9479
A21	123.1379	186.9089	.4089	.9496
A22	122.8621	187.0517	.5712	.9487
A23	123.4483	179.9704	.6758	.9474
A24	123.2759	179.4212	.7034	.9471
A25	123.3793	178.1724	.6586	.9475
A26	123.1034	183.3103	.5819	.9483
A27	123.3448	177.8054	.7530	.9466
A28	123.3103	178.3645	.7675	.9465
A29	123.3103	181.5788	.5952	.9481
A30	123.5517	177.9704	.7848	.9464

Reliability Coefficients

N of Cases = 29.0

N of Items = 30

Alpha = .9497

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

ค่าความคาดหวั

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
B1	136.2500	141.2315	.5352	.9723
B2	136.3214	138.5966	.7364	.9713
B3	136.0714	143.1058	.5427	.9723
B4	136.2857	137.9894	.6995	.9714
B5	136.1071	142.3214	.5700	.9721
B6	136.2143	139.4339	.7362	.9713
B7	136.2500	138.8611	.7584	.9712
B8	136.6429	138.3862	.5929	.9722
B9	136.3571	136.1640	.8170	.9707
B10	136.4643	133.0728	.7947	.9711
B11	136.3929	134.3955	.7180	.9716
B12	136.2143	138.6190	.6890	.9715
B13	136.3214	133.8558	.8267	.9707
B14	136.3929	137.0622	.6038	.9723
B15	136.1786	135.2632	.7940	.9709
B16	136.2500	136.4907	.7452	.9712
B17	136.2857	135.9894	.7660	.9711
B18	136.2857	136.2116	.8430	.9706
B19	136.2857	136.9524	.7830	.9710
B20	136.2500	137.4537	.7624	.9711
B21	136.2143	141.1376	.5691	.9721
B22	136.0357	142.9987	.6740	.9720
B23	136.2143	136.4709	.8719	.9705
B24	136.1429	140.7196	.6942	.9716
B25	136.2143	138.1746	.7266	.9713
B26	136.1786	140.4484	.6737	.9716
B27	136.1786	136.7447	.8833	.9705
B28	136.2857	136.2857	.8370	.9706
B29	136.3214	134.8188	.8377	.9706
B30	136.3571	133.8677	.8955	.9702

Reliability Coefficients

N of Cases = 28.0

N of Items = 30

Alpha = .9722

ภาคผนวก จ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ
มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยได้เรียนเชิญผู้เชี่ยวชาญประเมินค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของจิตตภาติบาลและสถานศึกษาคาทอลิก จำนวน 5 ท่านดังนี้

1. บาทหลวง ดร.วิทยา คู่วิรัตน์
อธิการบดีวิทยาลัยแสงธรรม
อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
2. บาทหลวงศักดิ์ชัย ทรัพย์อัประไมย
ผู้อำนวยการ โรงเรียนหอแซฟอุปถัมภ์
อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
3. บาทหลวงบัญชา กิจประเสริฐ
ผู้อำนวยการ/อธิการ โรงเรียนสารสิทธิ์พิทยาลัย
อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี
4. ซิสเตอร์ ดร.สมจิตร ทรัพย์อัประไมย
ผู้อำนวยการ โรงเรียนพระฤทัย นนทบุรี
อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
5. ซิสเตอร์ ดร.ชวลา เวชยันต์
อาจารย์ วิทยาลัยแสงธรรม
อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาคผนวก ข
มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิก
แก่บุคลากรในสถานศึกษาของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ในเขต 4

.....

เรียน ผู้บริหาร/ จิตตภิบาล/ ครูผู้ปฏิบัติการสอน

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทำการวิจัยในสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มประชากร จำนวน 210 ชุด เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับการทำสารนิพนธ์เรื่อง “บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิกแก่บุคลากรในสถานศึกษาของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ในเขต 4” The Role of Educational Administrator to support and practice Moral Catholic to the Personal in the School of Archdiocese of Bangkok in the Area 4 ข้อมูลที่ได้จากความคิดเห็นของท่านมีค่ายิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาคาทอลิกในภาพรวม ข้อความที่ท่านได้ให้ในแบบสอบถามนี้ ถือเป็นความลับและขอรับรองว่าไม่มีผลกระทบใดๆทั้งสิ้น ต่อการปฏิบัติงาน หรือโรงเรียนของท่าน **จึงใคร่ขอความกรุณาได้โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริงด้วย**

แบบสอบถามนี้ สำหรับผู้บริหาร จิตตภิบาล ครูผู้ปฏิบัติการสอน เป็นผู้ตอบประกอบด้วย 2 ตอน
คือ

- ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิก
ตามการปฏิบัติจริงและความคาดหวังที่ต้องการให้มีการส่งเสริมการใช้หลักธรรม
ในสถานศึกษาคาทอลิก

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือและความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบ
สอบถามเป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(บาทหลวงพงษ์เกษม สังวาลย์เพ็ชร)

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย ฉบับที่ 1

เรื่อง

บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมาภิบาล
แก่บุคลากรในสถานศึกษาของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ในเขต 4

.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ลงในวงเล็บ () หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	ช่องนี้สำหรับผู้วิจัย		
	1	2	3
1. เพศ <input type="checkbox"/> ชาย <input type="checkbox"/> หญิง			
2. อายุ (เศษปีที่เกินหกเดือนนับเพิ่มเป็นหนึ่งปี) <input type="checkbox"/> ต่ำกว่า 30 ปี <input type="checkbox"/> 31-40 ปี <input type="checkbox"/> 41-50 ปี <input type="checkbox"/> 51 ปีขึ้นไป			
3. ระดับการศึกษา <input type="checkbox"/> ต่ำกว่าปริญญาตรี <input type="checkbox"/> ปริญญาตรี <input type="checkbox"/> สูงกว่าปริญญาตรี			
4. ตำแหน่งหน้าที่ <input type="checkbox"/> ผู้บริหารสถานศึกษา <input type="checkbox"/> หัวหน้าฝ่าย <input type="checkbox"/> ครูผู้ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา			
5. ประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่ง <input type="checkbox"/> ไม่เกิน 5 ปี <input type="checkbox"/> 6-10 ปี <input type="checkbox"/> 11-15 ปี <input type="checkbox"/> 16 ปีขึ้นไป			

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมาภิบาลด้านงาน 6 ด้าน
ตามการปฏิบัติจริง และความคาดหวังที่ต้องการให้มีการส่งเสริมการใช้หลักธรรมาภิบาล
ในสถานศึกษาคาทอลิก

คำชี้แจง : โปรดกาเครื่องหมาย ลงในช่อง (1) ระดับพฤติกรรมที่ปฏิบัติตามสภาพที่เป็นจริง ในโรงเรียน
ซึ่งผู้บริหารมีการส่งเสริมสนับสนุนการใช้หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา และ (2) ความคาดหวัง
ต่อการส่งเสริมการใช้หลักธรรมาภิบาล ในสถานศึกษาของท่าน ในช่องระดับตามที่เป็นจริง

- 5 หมายถึง มากที่สุดเพราะมีบุคลากรปฏิบัติเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง
และมีแผนงานชัดเจน **ระดับมากที่สุด** คือ ร้อยละ **81-100**
- 4 หมายถึง มากเพราะมีบุคลากรปฏิบัติบ่อยครั้ง
และมีแผนงานชัดเจน **ระดับมาก** คือ ร้อยละ **61-80**
- 3 หมายถึง ปานกลางเพราะมีบุคลากรปฏิบัติค่อนข้างบ่อยครั้ง
และมีแผนงานค่อนข้างชัด **ระดับปานกลาง** คือ ร้อยละ **41-60**
- 2 หมายถึง น้อยเพราะมีบุคลากรปฏิบัตินานๆ ครั้ง
และมีแผนงานไม่ชัดเจนนัก **ระดับน้อย** คือ ร้อยละ **21-40**
- 1 หมายถึง น้อยที่สุดเพราะบุคลากรแทบจะไม่มีการปฏิบัติ
และไม่มีแผนงานกำหนดไว้ **ระดับน้อยสุด** คือ ร้อยละ **0-21**

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล ที่อยู่	บาทหลวงพงษ์เกษม ตั้งวาลย์เพชร 99 หมู่ 13 ซอยมหาวิทยาลัยรามคำแหง 2 ตำบลบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ 10540 โทรศัพท์ 0-2316-491 ถึง 12, 0-2316-6719 โทรสาร 0-2751-7989
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2522	สำเร็จการศึกษา ศิลปศาสตรบัณฑิต (ปรัชญา) วิทยาลัยแสงธรรม จังหวัดนครปฐม
พ.ศ. 2524	สำเร็จการศึกษา ศาสตรบัณฑิต (เทววิทยา) วิทยาลัยแสงธรรม จังหวัดนครปฐม
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2524-2525	ผู้รับใบอนุญาต – ผู้จัดการ โรงเรียนพระวิสุทธีวงศ์ อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี
พ.ศ. 2525-2526	ผู้รับใบอนุญาต – ผู้จัดการ โรงเรียนคอนเซ็ปชัญ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2526-2528	ผู้รับใบอนุญาต – ผู้จัดการ โรงเรียนนักบุญเปโตร อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
พ.ศ. 2528-2532	ผู้รับใบอนุญาต – ผู้จัดการ โรงเรียนมาเรียลัย เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2537-2541	ผู้รับใบอนุญาต – ผู้จัดการ โรงเรียนสันติพัฒนา อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์
พ.ศ. 2541-2544	ผู้รับใบอนุญาต - ผู้จัดการ โรงเรียนแม่พระประจักษ์ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
พ.ศ. 2544-2546	วัดพระเยซูเจ้าเสด็จขึ้นสวรรค์ – เจ้าอาวาสวัดพระเยซูเจ้าเสด็จขึ้นสวรรค์ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
พ.ศ. 2525.....	ศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร จังหวัดนครปฐม
พ.ศ. 2546-2547	เจ้าอาวาส และผู้รับใบอนุญาต โรงเรียนนักบุญยอแซฟ หนองรี อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก
พ.ศ. 2548 – ปัจจุบัน	วัดพระบิดาเจ้าทิพวัล – เจ้าอาวาสวัดพระบิดาเจ้าทิพวัล จังหวัดสมุทรปราการ